

מפי השמועה

לקט סיפורי חסידים

תשורה

משמחת הנישואין של
הרה"ת אהרן משה שי'
ומרת דבורה תחי'

דורון

ט"ו מנחם אב ה'תשע"ד
כפר חב"ד ארה"ק

יחי אדוננו מורנו ורבינו מלך המשיח לעולם ועד

כתיבה עריכה ועימוד: הת' מנחם מענדל שי' דורון.
הערות והארות ניתן לשלוח לדוא"ל: Dmtz770@gmail.com

פתח דבר

אנו מודים להשי"ת על כל הטוב אשר גמלנו, ובחסדו הגדול זיכנו בנישואי צאצאינו החתן התמים הרב **אהרן משה** שי' עב"ג הכלה המהוללה מרת **דבורה** תחי'.

התודה והברכה מובעת בזה לבני משפחתנו, ידידנו ומכרינו שבאו מקרוב ומרחוק להשתתף בשמחתנו ולברך את צאצאינו שיחיו בברכת מזל טוב וחיים מאושרים בגשמיות וברוחניות.

בתור הבעת תודה לבבית והוקרה לכל הנוטלים חלק בשמחתנו, מוגשת בזה תשורה מיוחדת, מיוסדת על הנהגתו של כ"ק אדמו"ר מוהריי"צ שחילק 'תשורה' בחתונת ביתו הרבנית חיה מושקא עם כ"ק אד"ש.

הא-ל הטוב הוא ית' יברך את כבודו ואת אנשי ביתו יחיו בתוך כלל אחב"י בברכות מאליפות מנפש ועד בשר, ובמיוחד בברכת השמחה העיקרית ד"שמחת עולם על ראשם" בהתגלותו המיידית של כ"ק אדמו"ר מלך המשיח.

• • •

תשורה זו כוללת מקבץ סיפורי חסידים שנאספו על ידי אחי החתן הת' מנחם מענדל שי' מתוך דברים שנאמרו בעת התוועדויות חסידותיות, ומהווה אוסף שביבים ייחודי מעולמם העשיר של דמויות ההוד של העולם החב"די. מטבע הדברים סיפורים שלא נרשמו מפי מעתיקי השמועה, נאמרו בהקשרים שונים ובשעות הלילה המאוחרות - מן הנמנע שלא ייפלו בהם שגגות בפרטים מסוימים, אך עשינו את שביכולתנו לנפות התבן מן הבר ולהציג בפני הקוראים את הסיפורים הנבחרים.

שלמי תודה מוגשים בזה לכל אלו שסייעו בעדנו להכין קובץ זה לדפוס: הרה"ת יוסף יצחק שי' קרץ, הת' מנחם מענדל שי' ליפשיץ, והת' מנחם מענדל שי' שפרינגר.

תקדמה לקובץ, ועל פי המתאים לכלל ד"פותחין בדבר מלכות", הבאנו שיחה שנאמרה על ידי אדמו"ר הריי"צ בקשר עם תאריך החתונה - ט"ו מנחם אב, בה מגולל את קורותיו של סבו כ"ק אדמו"ר המהר"ש משנת תרל"ד, כאשר נסע לדרוש ברופאים בעיר ויטבסק ונשא דברים בפני החסידים שהתאספו בחצר האכסניה בה התגורר.

ובזאת בקשתנו שטוחה מאת הקוראים שי' לשלוח הערות ותיקונים לנדפס בקובץ זה על פי הכתובת המופיעה מעבר לדף.

נחתום מעין הפתיחה, בהודאה ובתפילה להשי"ת שנזכה ללכת משמחת נישואין זו, "יום חתונתו", ל"יום שמחת לבו" - בניין בית המקדש שיבנה במהרה בימינו אמן, שלימות הנישואין דהקב"ה וכנסת ישראל, בהתגלותו המלאה של כ"ק אדמו"ר מלך המשיח, בגאולה האמיתית והשלימה תיכף ומיד ממש!

יחי אדוננו מורנו ורבינו מלך המשיח לעולם ועד!

**משה ואריאלה תמרי
צפת**

**מיכאל ואילנה דורון
עפולה**

ט"ו מנחם-אב, ה'תשע"ד
כפר חב"ד, ארץ הקודש

תוכן הענינים

3.....	פתח דבר
6.....	מכתבי הרבי להולדת החתן והכלה.....
8.....	דבר מלכות.....
	שיחת קודש מכ"ק אדמו"ר מהוריי"צ בקשר עם ט"ו מנחם-אב
11.....	מפי השמועה
12.....	א. רבותינו נשיאינו.....
18.....	ב. כ"ק אדמו"ר שליט"א.....
31.....	ג. משפחת בית הרב
34.....	ד. שליחות
40.....	ה. התקשרות
44.....	ו. חיים חסידיים.....
49.....	ז. א חסידישע פארבריינגען.....
52.....	ח. בחצרות קודשנו.....
67.....	ט. א ציור פון א חסיד
75.....	י. אמרות ופתגמים

מכתב הרבי להולדת החתן

דורון - עפולה

RABBI MENACHEM M. SCHNEERSON
Lubavitch
770 Eastern Parkway
Brooklyn, N. Y. 11213
493-9250

מנחם מענדל שניאורסאהן
ליובאוויטש

770 איסטערן פארקוויי
ברוקלין, נ. י.
ב"ה, כט' תמוז תשי"ג
ברוקלין, נ. י.

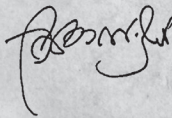
מרת אילנה ת"י

ברכה ושלוש

במענה על ההודעה אשר נולד להם בן למזל
טוב והכניסוהו לבריתו של אברהם אבינו ונקרא
שמו בישראל משה שי,

הנה יה"יר מהשי"ת שכשם שהכניסוהו לברית
כן יכניסוהו לתורה ולחופה ולמעשים טובים,
ויגדלוהו מתוך הרחבה.

בברכת מזל טוב

מכתב הרבי להולדת הכלה

תמרי-ראש פינה
RABBI MENACHEM M. SCHNEERSON
Lubavitch
770 Eastern Parkway
Brooklyn, N. Y. 11213
493-9250

מנחם מענדל שניאורסאהן
ליובאוויטש

770 איסטערן פארקוויי
ברוקלין, נ. י.

בי"ה, ה' כסלו תשנ"ג
ברוקלין, נ. י.

הווי"ח אי"א נוי"נ וכו'
מוה' משה שי'

שלום וברכה!

במענה על ההודעה אשר נולדה להם בת למזל טוב

הנה יה"ר מהשי"ת שיגדלה ביחד עם זוג' תי'
לתורה ולחופה ולמעשים טובים מתוך הרחבה.

-ידוע מכ"ק אדמו"ר (מוהרשי"ב) נ"ע, אשר
מנהגו הוא לאמר גם בלידת בת לתורה ולחופה
ולמעשים טובים, ע"פ מרז"ל (ברכות י"ז א) נשים
במאי זכיי"ן באקרו"י כו' באתנו"י כו' ונטרי"ן כו'.

בברכת מזל טוב
בשם כ"ק אדמו"ר שליט"א

מזכ"ר
י.א.ט

דבר מלכות

הוד כ"ק הרבי מהורש"ב מספר בארוכה את כל פרשת הנסיעה שארכה כחמשה ימים, מיום הראשון, שנים עשר לחודש מנחם אב, עד יום החמישי, ששה עשר לחודש בערב שחזרו לליובאוויטש, והגני מספר בזה רק ענין אחד.

ביום הרביעי פרשת עקב שחל בו חמשה עשר באב, התאסף קהל רב בחצר בה התאכסן הוד כ"ק הרבי מהר"ש. החצר היתה רחבת ידים ואילנות מפיצים צל צמחו בה. כעבור שעה קלה הביאו בימה גדולה מאחד מבתי הכנסת, ומשעה לשעה ניתוספו אנשים בחצר ומבלי הבט שהחצר היתה רחבת ידים התחילו להרגיש דוחק.

זקני החסידים ונכבדי העיר עלו לדירתו של הרבי ויבקשוהו בשם כל העדה שיואיל לכבדם לצאת אליהם אל החצר ולומר מאמר חסידות כרגיל.

הוד כ"ק הרבי מהר"ש ענה שלרגלי חלישות בריאותו כבד לו לומר דא"ח, רק יצא אליהם לזמן קצר וידבר איזה דיבורים. והקול נשמע שבעוד כמה רגעים יבוא הרבי.

כשבא הרבי, ישב על המקום שהכינו לכבודו על הבימה, ואמר:

באגדות חכמינו ז"ל ובמדרש מצוי הלשון "בנוהג שבעולם", או הלשון "למה הדבר דומה", "משל למלך", "משל לבן מלך", "משל לאחד שהיה", וכדומה. אב־הסבא, רבנו הזקן, מפרש אהבת עולם – אהבה הלקוחה מעניני עולם, כלומר אהבה להשי"ת שהיא בהרגש כפי שמרגישים אהבה בעניני עולם, כלומר, שגם בעבודת השי"ת ישתמשו בלשונות העולם המובנות.

בלשון היהודי הרגיל אומרים לעתים קרובות. זה מתאים וזה לא מתאים. למהות אדם זה מתאים לעשות כך ולאדם אחר לא מתאים לעשות כך.

הביטוי "זה מתאים וזה לא מתאים" איננו דוקא בענין של עשיה – אלא גם בענין של דיבור, ובענין של מדות, ובענין של הבנה.

למהות אדם זה מתאים לדבר כך, ושלא יבינו זאת, ולמהות אדם אחר לא מתאים לדבר כך, ברוגזא למשל, שכל דברי חכמים בנחת נשמעים. למהות אדם זה לא מתאים שלא יבין עניו זה, ולמהות אדם אחר מתאים שיבין ענין עמוק.

בכל יהודי בכלל וכחסידיים בפרט, צריך להיות מקובל ה"מתאים ולא מתאים" הרוחני כמו ה"מתאים ולא מתאים" הגשמי.

לחסיד מתאים ללמוד כל יום אימרת חסידות.

לחסיד מתאים להיות שקוע בטובת הזולת.

לחסיד מתאים להיות בשמחה, ויתירה מזו להיות בטוב לבב כלפי השני.

לחסיד מתאים לראות היטב חסרונות עצמו ומעלות הזולת.

לחסיד מתאים להחשיב את הקטן ביותר ואת היהודי הפשוט ביותר טוב מאשר את עצמו.

לחסיד מתאים ללמוד מכל אחד מדה והנהגה טובה.

לחסיד מתאים אהבה ואחוה שלום וריעות.

לחסיד לא מתאים כשאין הוא לומד חסידות.

לחסיד לא מתאים שאין הוא שקוע בטובת הזולת.

לחסיד לא מתאים להיות בעצבות.

לחסיד לא מתאים שאין הוא רואה בחסרונות עצמו.

לחסיד לא מתאים להחזיק את עצמו למעלה מהגדול ביותר.

לחסיד לא מתאים שאינו לומד דבר טוב מהזולת.

לחסיד לא מתאים להכניס פירוד לבבות, אפילו בגלל דרכי החסידות.

יהודים בכלל וחסידיים בפרט, צריכים לנצל את ה"מתאים ולא מתאים" של חול בעבודת השי"ת.

כשסיים הוד כ"ק הרבי מהר"ש את דברי קדשו אלה, עמד ממקומו, בירך את הקהל וילך למעונו.

החסיד רבי דובער הרשמן מויטבסק והחסיד רבי שמואל ברין מויטבסק סיפרו לי, כי הם היו נוכחים אז – ט"ו מנחם אב תקל"ד – כשדיבר הוד כ"ק הרבי מהר"ש את דברי קדשו – "מתאים ולא מתאים".

בשעה שדיבר הוד כ"ק הרבי מהר"ש את דברי קדשו היה קולו הקדוש נשמע לכל אחד ואחד מהעומדים שם, ורובם געו בבכיה חרישית.

החסיד רבי שמואל ברין אמר לי: היה זה רוח של יום כיפור אמיתי, קויים מה שהמשנה אומרת "לא היו ימים טובים לישראל כחמשה עשר באב וכיום הכיפורים".

החסיד רבי דוד הרשמן אמר לי: חמשה עשר-עשרים הרגעים שהרבי דיבר, ניקה ורחץ אותנו, הלואי ערב יום כיפור אחרי המנחה של "על חטא". אז חשנו והרגשנו מה זה רבי.

החסיד רבי דוד הרשמן היה גביר בעל בתי חומה ומסודר בעניניו הגשמיים, בעל צדקה לפי ערך השגת בני ויטבסק, בעל לב חזק, רחוק מאד מאד מבעל לב נשבר, ואם עליו השפיעו הדברים כך שהוא מאחל לעצמו שתפילת המנחה של ערב יום כיפור תנקה אותו כמו אותן מלות קודש – יכולים לשער את הרושם הגדול שעשו דיבורי הקודש האמורים.

ספר השיחות ה'ש"ת (בלה"ק) עמודים קנז-קמג

מפי השמועה

לקט סיפורי חסידים

רבותינו נשיאינו

הרבי ציווה לשמוח!

בשנה שלאחר גאולתו של אדמו"ר האמצעי בט' בכסלו, תכננו החסידים לערוך חגיגת-ענק משולבת ב"יום השנה" לגאולתו של אדמו"ר האמצעי, שהיה גם יום הולדתו. החסידים התקבצו ובאו מכל קצות רוסיה הלבנה, ואז, בדיוק שנה לאחר גאולתו, הסתלק אדמו"ר האמצעי לשמי-רום.

רגשותיהם של החסידים ששהו אז בליובאוויטש היו מעורבים לחלוטין, והם רקדו ושרו בכיות: "דער רעבע האט גהייסען פריילאך זיין" ["הרבי ציווה לשמוח"...]

סוד השיריים

ידוע אצל חסידים הסיפור על ה'שר שלום' מבעלז שהי' סגי נהור, וכשאדמו"ר המהר"ש הגיע בצעירותו לבקר בבית מדרשו, עזב ה'שר שלום' את מלוויו בשעה שנכנס לבית הכנסת וגישה את דרכו עד שהגיע לרבי מהר"ש באומרו למלוויו "אני מריח כאן קדושה" וכו' (ראה 'זכרון צדיקים וחסידים' עמוד 71), אך המשך הסיפור אינו ידוע כל כך.

לאחר שכבר נתגלה ייחוסו ולאחר הכבוד שהעניק לו ה'שר שלום', כבר לא היה שייך להתחבא, והושיבו אותו בראש השולחן על יד האדמו"ר. בשעת הסעודה ביקש ה'שר שלום' מאדמו"ר המהר"ש שייתן לו שיריים, אך אדמו"ר המהר"ש סירב לבקשתו. ה'שר שלום' שלא ויתר והיה להוט לקבל ממנו שיריים, הבטיח לו שבאם ימלא את בקשתו יגלה לו את סוד השיריים, והדבר הצליח לפעול על אדמו"ר המהר"ש שלקח תפוח מהשולחן, אכל מעט, ונתן לאדמו"ר את מה שנשאר. הבעלעזר מילא את הבטחתו ובאותו מעמד אמר באוזניו את סוד ענין השיריים, כאלף מילים בשלוש דקות, והרבי מהר"ש מאוד נהנה.

יחידות אצל הדוד

חמיו של אדמו"ר מהוריי"צ נ"ע רבי אברהם שניאורסון, בא לאביו המהר"ן מניעז"ן וביקש ממנו להתקבל אצלו ליחידות. אביו סירב ושלח אותו לאדמו"ר המהר"ש באומרו: "ליחידות תלך לדודך".

כשבא לפני אדמו"ר המהר"ש והביע את רצונו להיכנס ליחידות, אמר לו אדמו"ר המהר"ש שהוא אינו יכול היות ואתמול התפוצץ לו וריד והדבר מיסב לו כאבים נוראיים, והמאמץ של היחידות עלול רק להקשות עליו עוד יותר (וכידוע שאדמו"ר המהר"ש סבל כל חייו והיה מרובה בייסורים). מנגד, אדמו"ר המהר"ש הרגיע אותו שבע"ה למחרת הוא יוכל להיכנס, ואכן רבי אברהם חזר שוב למחרת ונכנס ליחידות, ואדמו"ר המהר"ש השיב לו על שאלותיו ולבטיו, ומאוחר יותר העיד שמאוד נהנה מעצתו של אדמו"ר המהר"ש, והצליח בה.

"צריך לכרוך ולשרוף אותם יחד"...

בליל א' דחול המועד סוכות תרצ"א (נדפס בימי מלך), אדמו"ר מהוריי"צ סיפר שפעם אדמו"ר המהר"ש התבטא: "מ'דארף נעמען א מתנגד, א מאשינאווען טלית, א קארפירער אתרוג, באגיסען מיט פסח'דיגע ברנאפען - און פארברענען זיי צוזאמען" [= צריך לקחת מתנגד, טלית מכונה, אתרוג קורפו, ויי"ש של פסח, ולשרוף אותם יחד].

(וביארנו בזה חסידים, שהרי ידוע שרלוי"צ מברדיטשוב בירך בדווקא על אתרוגי קורפו, ורבי נחמיה מדוברובנה התפרנס מתעשיית טליתות מכונה, והרי חסידים לא ימהרו לשרוף לחיים" גם אם יש שאלה על הכשרות שלו, אז מה נשאר לנו לשרוף?...).

הוצאת קאפוסט

הרח"א ביחובסקי היה המנהל של כולל חב"ד בירושלים בתקופת אדמו"ר המהר"ש ואדמו"ר הרש"ב, וחסיד קאפוסט נלהב. בין שאר פעולותיו, הוא הוציא לאור כמה וכמה ספרים וכתבי יד של רבותינו נשיאינו.

בין חסידי קאפוסט לחסידי ליובאוויטש נרשמו חיכוכים רבים על רקע חילוקי דעות שהיו בין נשיאי החסידות. ביניהם, נמנה מעשה ה"לקו"ת לג' פרשיות" במסגרתו זוייפו טפסי הספר כדי להעליל עלילות שונות על חסידי חב"ד. בנוסף על כך, הרח"א ביחובסקי עצמו לא שמר כראוי על כבודם של רבותינו נשיאינו, ובשל כך נמנעו חסידי חב"ד-ליובאוויטש להשתמש בספרים שיצאו לאור על-ידו.

בין הספרים שיצאו-לאור בהוצאת הרח"א ביחובסקי, היה הספר "טעמי המצוות" להצמח-צדק, שנדפס אז תחת השם "דרך מצוותיך" (וכך נתקבע שמו בדפוס לדורות). מכיון שלא היה ניתן להשיג דרושי חסידות אלו במקום אחר, כשנתגלגל הספר לידינו של אדמו"ר המהר"ש הוא קרע את דף השער, והשתמש בו.

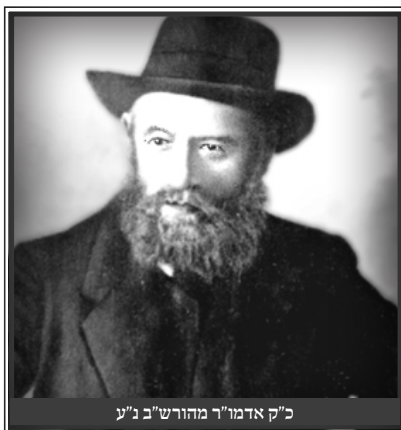

חלום מבטיח

בער'ל קורניצר חלה בשחפת, והרוסים שמו אותו במחנה הסגר שלא ידביק אחרים, והדבר היה עלול לגרום שהוא לא יצא משם בחיים מכיוון שהיו שם אנשים שסבלו ממחלות סופניות והגניפים התפשטו שם במהירות הבזק.

ביתו של כ"ק אדמו"ר מהוריי"צ מרת חנה גוראריה (רעייתו של הרש"ג), היתה מביאה לו כל יום תפוח ומעודדת אותו. בא' מהימים שהיא הגיעה, הוא סיפר לה שבלילה הוא חלם שהוא שומע מאמר מהרבי הרש"ב, והוא זוכר את המאמר שהרבי אמר. כשהיא חזרה לביתה, היא סיפרה לאביה, אדמו"ר מהוריי"צ, והוא שאל אותה אם הוא בטוח שהוא

זוכר את תוכן המאמר, משהשיבה לחיוב, אמר הרבי הריי"צ: "אם כך זה אחרת". ואכן תוך כמה ימים הוא נרפא כליל ושוחרר לחופשי.

מחוטב עציץ

פעם התוועד אדמו"ר הרש"ב נ"ע על מאמר אדמו"ר הזקן: "אילו נצטוונו לחטוב עצים", והתבטא בסגנון שאף שהדבר נאמר בלשון "אילו", הרי אנחנו בפועל תפקידנו לחטוב עצים, ולאחר זמן פקד עליו הרופא לחטוב עצים. ויהי לפלא.

"קודם תחזרו על המאמר של אתמול"

כידוע, כ"ק אדמו"ר מהוריי"צ קודם נשיאותו נהג להסתיר את מעלותיו ונהג באופן של הצנע לכת במאוד. הגיעו הדברים עד כדי כך שכאשר קיבל על עצמו את עול הנשיאות ואמר דא"ח לפני החסידים, הביע ר' אלחנן דב מרוזוב את פליאתו ואמר שעל אף שלמד איתו בצוותא והכיר אותו מקרוב, לא שיער שהוא שייך לאמירת דא"ח.

בתקופת נשיאותו של אדמו"ר הרש"ב, קרה וקבוצת חסידים הפצירה בו שיאמר בפניהם מאמר עד שהצליחו לפעול עליו שיסכים, אלא שקודם אמירת המאמר השקה אותם אדמו"ר מהוריי"צ כהוגן עד שנרדמו, וכאשר כולם נפלו שדודים – כיבה הרבי את האור ויצא. למחרת, כשביקשו לשמוע מאמר נוסף, ענה להם אדמו"ר מהוריי"צ שקודם יחזרו על המאמר של ליל אמש...

דווקא באידיש!

באחת ההזדמנויות בהן אסרו את כ"ק אדמו"ר מהוריי"צ והובילו אותו לחקירה, הוא הבחין בכך שהחוקרים יהודים וע"כ החליט לדבר אך ורק בשפת האידיש. החוקרים התרגזו, ובתגובה אמר להם הרבי: "עוד לא נוצר היצור או השד שיצליח להניא אותי מהפרינציפ שלי...". בעקבות התעקשותו לדבר בשפת האידיש אירע הסיפור הידוע שהחוקרים איימו על הרבי עם אקדח, והוא ענה להם בעזות דקדושה "אני לא מפחד מהצעצוע הזה. מי שיש לו עולם אחד ושני אלוקים יש לו מה לפחד, אבל מי שיש לו אלוקים אחד ושני עולמות – אין לו מה לפחד".

אינו מאבד טיפה

באחת השנים הראשונות לפעילותו של בית חב"ד בשדה תעופה נכנס יהודי זקן בגיל מבוגר מאוד וביקש כוס תה, אבל להפתעת הנוכחים דרש שהיא תהיה מלאה עד גדותיה 'כמו בהבדלה'. מילאו את מבוקשו והוא הרים את הכוס, החזיק אותה מספר שניות באוויר ולאחר מכן שתה את הכוס בלי שאף טיפה תישפך בדרך. אחר כך סיפר שהיה רב בעיירה שאחרי הדרדרות רבה סגרו את המקווה והוא במו ידיו שבר את המנעול, כאשר אדמו"ר

מהוריי"צ שמע את זה אמר "יבורכו היידיים" ובאמת על אף גילו המתקדם ידיו לא רועדות כלל.

עלו במחשבה

פעם ר' אברהם מאיור (דרייזין) הזכיר את הרב"צ שמטוב בפני כ"ק אדמו"ר מהוריי"צ, והרבי סנט לו עם האצבע באפו ואמר לו: "לי צריך להזכיר את בענצ'ע?...". (והוסיף על זה המשפיע ר' שלמה זרחי: "פרעמדע [= ידידים] צריך להזכיר, חסידים נמצאים אצל הרבי תמיד במחשבה").

ויקנאו בו אחיו

כידוע, הרבי אמר שהשליש השני בתקופת נשיאותו של אדמו"ר מהוריי"צ בו הוא קבע את מקום מושבו בוורשא שבפולין, היתה קשורה בקשיים נוראיים דוקא מצד שומרי התורה והמצוה, "ויקנאו בו אחיו", ועד כדי כך שתקופה זו היתה יותר קשה מהרדיפות של היבסקציה ברוסיה ומכל המאסרים החקירות והעינויים!...

כ"ק אדמו"ר מהוריי"צ בצעירותו

הרקע להתלקחות המהומות היתה תקנתו החדשה של האדמו"ר ה'אמרי אמת' מגור באותה שעה, שהדפיס את ספרו של זקנו ה'שפת אמת' באותה תקופה, ובהמשך לכך החליט להחליף את ההנהגה שהיתה נהוגה עד אז בגור ללמוד חסידות בשבת בבוקר קודם התפילה בספרים תו"א ולקו"ת, ובמקום זה ללמוד את ה"שפת אמת".

כשהגיע דבר התקנה לאוזניו של אדמו"ר מהוריי"צ, הוא התבטא בחריפות: "החליפו שכל אלוקי בשכל אנושי"...

כמובן, שהתבטאות חריפה שכזו, הוציאה את חסידי גור מכליהם, ובהיות שבאותה שעה, חסידות גור היתה החסידות השלטת בוורשה ו'בלעה' את כל התנועות החסידיות האחרות שפעלו בעיר, והיה להם כח עצום.

אש המחלוקת התלקחה עד כדי כך, ששרפו בראש כל חוצות את ספרי נשיאי חב"ד, ובראשם את התו"א ולקו"ת. החריבו חב"ד'ניצע, גזזו פאות וזקנים, והציקו לחסידי חב"ד בכל מקום שיד הגוראים היתה מגעת.

(חסידים מספרים שבנוסף לכך היתה סיבה עיקרית נוספת: מאז התיישבותו של אדמו"ר מהוריי"צ בעיר התקשרו אליו רבים מהחסידים שהתגוררו במקום, היות שראו שהוא נעלה לאין ערוך מכל שאר האדמו"רים; הן מבחינת מנהיגות, הן מבחינת דברי החסידות שהוא אמר, והן מבחינת הניסים שהוא חולל).

לתכנן לפי ה'השגות' של לויבאוויטש

פעם ניגש להרחמ"א חודוקוב אברך שעמד לצאת למדינה רחוקה בשליחות המל"ח, והתייעץ איתו כיצד יש להתכונן ליציאה לשליחות של הרבי. כמענה לזה, סיפר לו הרב חודוקוב שבעת הנסיעה של אדמו"ר מהוריי"צ באוניה מוורשא הבערת לחצי כדור התחתון, על מנת לברר אותו ולהכין גם אותו לביאת משיח, הוא זכה להצטרף לאדמו"ר מהוריי"צ ולשמש אותו.

כשהיו בלב ים לאחר מספר ימים של הפלגה, עמד הרחמ"א על הסיפון ופתאום קרא לו כ"ק אדמו"ר מהוריי"צ ואמר לו: "צריכים לתכנן כיצד 'להפוך' את אמריקה".

הר' חודוקוב התפלא מאוד על דבריו של הרבי וניסה לברר בעדינות: "מה 'בוער' לתכנן עכשיו כשאנו טרודים בנסיעה ומותשים מתלאות הדרך? נגיע לאמריקה, ננוח יום-יומיים, ואז ניגש לעבודה במשנה מרץ". אך אדמו"ר מהוריי"צ לא קיבל את דבריו. "אם נתחיל לתכנן כשנגיע לאמריקה, הכל יהיה לפי ה'השגות' של אמריקה, ונקל לשער עד כמה נצליח להפוך את המקום. עכשיו, כשאנחנו עדיין באוויר של לויבאוויטש, צריך להתחיל לתכנן בצורה נכונה כיצד להפוך את אמריקה..."

דעת עליון

הר' יהודה לייב גרונר סיפר: לרגל יום ההולדת יובל ה-80 של ר' מיכאל ע"ה דווארקין הוא נכנס ליחידות לכ"ק אדמו"ר מהוריי"צ, ובידו פ"נ בו כתובה רק שורה אחת: "נא לעורר" וכו', בלי שום הוספה. כשהרבי תמה בפניו על כך שלא ביקש מאומה בשונה מהנהוג להוסיף בקשות פרטיות בפ"נ, השיב ר' מיכאל: "הרי הרבי יודע טוב ממני מה אני צריך".

אדמו"ר מהוריי"צ שמע את התשובה, לקח את עטו ומילא כמה שורות של בקשות. לאחר מכן לקח הפ"נ בידי וקראו שוב מההתחלה כאילו קראו לראשונה...

החתן הצעיר

באותה יחידות, הרבי הורה לו לנסוע לאה"ק. ר' מיכאל השיב שאין לו ניירות ואישורים הנצרכים לנסיעה מעין זו, אך אדמו"ר מהוריי"צ הרגיע אותו ואמר: "לך לחתן הצעיר, והוא ידאג לך". ואכן, מחדר היחידות ר' מיכאל הלך ל"חתן הצעיר" שענה לו: "כל מה שבעל הבית אומר לך עשה חוץ מצא, ובמילא אתה לא מוכרח לציית לנסוע מהרבי. הרבי אמר לנסוע אך לא אמר מתי... אתה יכול לנסוע עוד שבוע, עוד חודש, עוד שנה שנתיים... תיסע מתי שתסע..."

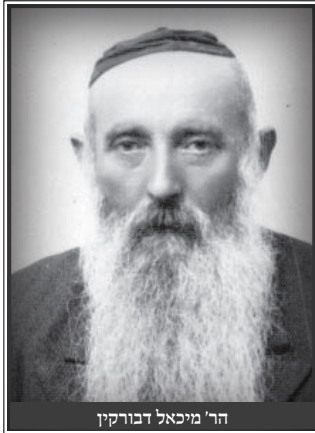
הריל"ג מספר שר' מיכאל היה קרוב איתו וסיפר לו את כל השתלשלות הדברים, וסיים: "פעלתי שהרבי יקרא לי 'דו'...", (כנראה עד אז הי' קורא לו בלשון כבוד, "איר", היות ונולד כעשר שנים לפני כ"ק אדמו"ר מהוריי"צ).

הרבי דואג לחסידים

ר' מיכאל דווארקין נפטר בערב חג השבועות תש"ט, והרבי שליט"א רצה שהלוי תתקיים עוד לפני כניסת החג ובלא ידיעת כ"ק אדמו"ר מהוריי"צ, על מנת שלא לצערו בידיעה המעציבה. הבעיה היתה שבאותו יום בדיוק המשרדים הממשלתיים היו סגורים לרגל יום חגם, ולא התאפשר להשיג תעודת פטירה חוקית, ובלא תעודה לא הי' ניתן לטמן אותו בבית החיים.

בסופו של דבר ניגש הרבי לד"ר עולם'שע שהיתה לו מרפאה בקראון הייטס, ונמנה על המתפללים הקבועים ב-770 (הוא היה נוהג ללמוד גמרא בחלק האחורי של הזאל בשבתות שהרבי התוועד), ואותו ד"ר התלבט האם לעבור על החוק ולהוציא תעודה למרות הסיכון שבדבר, ולא השתכנע עד שהרבי הבטיח לו "עימי במחצתי" בעד השתדלותו בענין.

בסעודת ליל יום טוב של פסח נעדר ר' מיכאל משולחנו של אדמו"ר מהוריי"צ, והוא שאל עליו את חתנו הרש"ג. הרש"ג ניסה להתחמק ואמר "אולי החתן הצעיר יודע", וכשהמבט עבר לכיוון הרבי אמר: "אולי שמואל [לעוויטין] יודע".

כשגם ביום טוב שני ר' מיכאל לא הגיע, אדמו"ר מהוריי"צ הבין שהוא כבר לא בין החיים ושאל: "מתי זה קרה?", וענו לו שעוד לפני יום טוב. אמר הרבי: חבל שלא אמרו לי הייתי דואג לו איפה שהוא...

איפה אוחזים?

בשנותיו האחרונות של כ"ק אדמו"ר מהוריי"צ היה גופו חלוש ולא היה נתפלל את כל התפילה יחד עם הציבור והיה יוצא לשמוע חזרת הש"ץ, קריאת התורה וכיו"ב. באחת ההזדמנויות שאל אדמו"ר מהוריי"צ את הרבי היכן אוחזים בתפילה בחדר הסמוך ("א וואו האלט מען"), והרבי ענה לו: "האלט מען אין גורנישט" (=אוחזים בכלום...), ואדמו"ר מהוריי"צ ענה לו: "האלט אין אין האמיתי"...".

היומן הנסתר

בשעת ביקורו בארץ הקודש ובארה"ב בשנת תרפ"ט, כתב אדמו"ר מהוריי"צ יומן אישי בו תיעד את המסע ואת מפגשיו עם אישים שונים. יומן זה מתייחד משאר היומנים בכך שהוא מלא בביטויים חריפים מאוד, ואצל חסידים התייחסו מאוד בזהירות ליומן הזה.

זהירות זו הוכפלה שבעתיים בעקבות מעשים שאירעו בקשר עם חסידים שפרסמו את המכתב. כך לדוגמא היה כאשר א' התמימים השיג עותק של היומן ונסע לשדה תעופה כדי לשלוח לאחד מהחברים שלו ב-770, ובדרך הוא נקלע לתאונת דרכים מוזרה.

באותו יומן מופיע ביטוי חריף בו רומז אדמו"ר מהוריי"צ בנוגע לממשיך דרכו בהנהגת חסידות חב"ד.

כשהרבי הצטנע אחרי הסתלקותו של אדמו"ר מהוריי"צ ולא רצה לקבל את הנשיאות, נכנס אחד מאנ"ש ואמר לרבי שיקבל על עצמו את הנשיאות. הרבי אמר לו ש"הרי יש את החתן המבוגר", ואותו אחד מייד ענה: "הרי יש את היומן"...

הרבי הרצין, וכמעט צעק: "מה משחקים עם הציפריניים של השווער?!...".

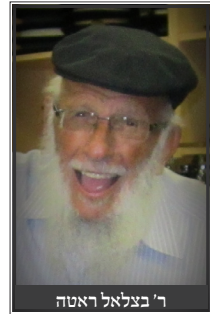
כ"ק אדמו"ר שליט"א

הרבי שלכם הוא אמת!

מספר ר' בצלאל ראטה: בשבת שלפני שמחת הנישואין שלי, הגיע חותני – שלא נמנה על חסידי חב"ד – לשבות בקראון הייטס, והוא זכה לראשונה להשתתף בהתוועדות של הרבי שהתקיימה באותה שבת.

במהלך ההתוועדות, הורה לו הרבי לומר 'לחיים', וסימן לריל"ג שימלא לו כוס שלימה. חותני ניסה להצטדק ולהתנצל שהרופאים אסרו עליו לשתות משקה המכיל אלכוהול היות והדבר מזיק לבריאותו, אך הרבי כביכול התעלם מדבריו ואפילו לא הסתכל לכיוונו, אלא הסתכל אל הקהל שמול פניו וסימן בידו השמאלית כלפי מעלה לסימן שישתה מבלי להתחשב במאומה.

כשחותני ראה שההתוועדות מתעכבת בגללו, לא הייתה לו ברירה והוא שתה את הכוס עד תומה, אך מייד משסיים לשתות את הכוס הראשונה סימן הרבי לריל"ג שימזוג לו כוס נוספת, וכך חזר המחזה על עצמו שלוש פעמים כשחותני לא יודע את נפשו מרוב חששות מה עלול להיגרם לבריאותו בעקבות שתיית כמות כזו של משקה אלכוהולי, ובפרט שבעוד מספר ימים הוא צריך להכניס את בתו לחופה...

ר' בצלאל ראטה

במוצאי שבת לאחר שחזר לביתו התקשר אלי בהתרגשות ואמר לי: "הרבי שלכם הוא אמת! עד עכשיו היו לי בעיות עם עריכת הקידוש בכל ליל שבת ובשתיית ד' כוסות בשולחן ליל הסדר, והנה בזכות הרבי למרות ששתיתי לא קרה לי כלום"...

על כבוד השווער צריך לשמור...

ועוד מספר ר' בצלאל ראטה: כאשר ניגשתי להזמין את הרבי להשתתף בשמחת הנישואין שלי ולבקש ממנו לערוך את הקידושין, הגשתי לרבי את ההזמנה ולאחר עיון קל הרבי אמר שהיות והחתונה במנהטן הוא לא יוכל להשתתף.

כשניסיתי להפציר ברבי ואמרתי שברצוננו לערוך את החתונה בחצר 770, הסתכל הרבי שוב בהזמנה ואמר לי שאין זה מן הראוי להטריח את האורחים לנסוע בכוחות עצמם לקראון הייטס ולאחר מכן להיטלטל למנהטן.

ניסיתי שוב את מזלי והודעתי שאנו מוכנים להעמיד אוטובוסים לרשות הקהל כדי להקל עליהם את הנסיעה, אך הרבי הסתכל שוב על ההזמנה ואמר: "אני רואה שחותנכם הוא אדם חשוב, ומן הסתם האורחים גם הם הינם אנשים חשובים ולא ראוי להטריח אותם כל כך"...

לא הרפיתי, וניסיתי להמעיט בערכו של חותני כדי לפעול על הרבי שיסכים לערוך לנו את הקידושין, אך הרבי לא היה מרוצה מדברי ואמר לי: "על כבודו של השווער צריך לשמור..."

מדוע הרבי ירד עם כובע מאובק לתפילה?!

באחת מהפעמים בהם יצא הרבי לתפילת מנחה, תמהו החסידים לראות שהרבי לא חובש לראשו את כובעו הרגיל, ועל ראשו מונח כובע קטן ומכוסה באבק.

הבחורים שהיו סקרנים מאוד לדעת מה קרה ביררו וחקרו את המזכירים המשמשים בקודש, עד שנודע כי באותו יום בשעת התעמקותו בלימוד הניח הרבי את אחד מספרי הלימוד על הכובע, ולאחריו ספר נוסף, ולאחריו עוד ספר, עד שהכובע נמחץ כליל תחת ערימת הספרים, וכשהגיע הזמן לצאת לתפילה לא מצא הרבי את כובעו ולקח כובע אחר שהיה מונח בפינת החדר...

הרב חיים גוטניק

שלום לרחוק ולקרוב

הרב שניאור חיים גוטניק שהיה מראשוני המתיישבים באוסטרליה שפעלו בשליחות הרבי במקום וכיהן כרב הקהילה המקומית, היה מקבל מהרבי קירובים גדולים.

באחת ההזדמנויות, הוא פנה אל הרבי ואמר ש"החסידים אומרים שקירוב של הרבי זה בעצם ריחוק", והרבי ענה לו: "אתה צריך להחליט מה אתה מעדיף לבחור, את הקירוב שלי או את הריחוק שלהם..."

שמח נפש

היה יהודי אחד שהיה לו דפוס גדול באמריקה ולאחר יציאתו לפנסיה עלעל בארכיון העבודות שלו וגילה דבר מענין שבתחלה היה לו כל מיני סוגי עבודות הן בענינים שמחים והן אזכרות הלוויות וכו'. ומשלב מסוים יש לו רק הדפסות של שמחות. התברר שהרבי ביקש עבודת הדפסה בזמן מאוד קצר והוא קיבל על עצמו ועמד בזמן והרבי אמר לו שידפיס רק דברים שמחים, הוא חשב שזה איחול בעלמא אבל באמת כך היה.

עין ה' אל יראי

בשנותיה הראשונות של ישיבת תומכי תמימים במגדל העמק, היה יהודי שלא נמנה באותה שעה על חסידי חב"ד שנהג להגיע אחרי העבודה להתפלל במניין של התמימים לתפילת ערבית.

יום אחד הציעו לו התמימים להצטרף להגרלה על כרטיס טיסה לחצרות קודשנו, והוא התרצה להצטרף להגרלה ושילם את הסכום שביקשו ממנו.

כשנערכה הגרלה והתברר שהוא הזוכה, התמימים לא התחשבו בשעה המאוחרת והגיעו אליו בשעת לילה מאוחרת אחרי שהוא כבר פרש למנוחת הלילה ודפקו בחזקה עד שהעירו אותו, והתחילו לרקוד איתו בסלון והודיעו לו שהוא הזוכה...

בהתחלה הוא ניסה להבהיר לתמימים שהזכיה לא משנה הרבה היות ובכל אופן הוא לא מתכנן לטוס, אך פעולות השכנוע מציידים של התמימים פעלו עליו ובסופו של דבר הוא טס לרבי לרגל חג החנוכה.

באותה שנה הרבי חילק בכל לילה מלילות החג דולרים לצדקה, ובכל פעם שהוא עבר לפני הרבי – הרבי העניק לו יחס מיוחד בתור 'הזוכה בגורל', הביט בו מבט ממושך, ואף נתן לו 2 דולרים.

בתקופת ביקורו התארח אותו יהודי בחדר משותף יחד עם אורחים נוספים, ובאחד מהלילות כשהתעורר באמצע הלילה ראה את אחד מחברי החדר צופה במה שלא צריך לצפות...

אותו יהודי אמר לעצמו 'אם הוא רואה למה שאני לא אראה? והצטרף אליו.

למחרת בדולרים הרבי לא הסתכל עליו באופן מיוחד ונתן לו רק דולר אחד. בתחילה חשב היהודי שזה מקרה בלבד, אך כשלמחרת המחזה חזר על עצמו, הוא עשה לעצמו חשבון נפש והבין שהסיבה לשינוי ביחס מצידו של הרבי מגיע בעקבות מה שקרה באותו לילה בחדר בו ישן, והוא התחרט על מה שנעשה. לאחר שהרגיש שתיקן את מה שהיה בהחלטתו התקיפה לא לשוב על מעשיו, נעמד שוב בתור וחיכה במשך זמן ארוך את כל התור, וכשהגיע אל מול פני הקודש הרבי שוב הסתכל עליו ונתן לו 2 דולר...

הדבר פעל עליו שינוי פנימי והוא הפך לחסיד חב"ד מן המניין.

בוקר טוב מעורר

מספר ר' לוי יצחק שפילמאן: בשלהי חודש אלול של אחת משנות המ"מים, עברתי קצת לפני השעה 7:00 בבוקר עלייד הבית של הרבי בדרך לאמירת סליחות, וכשעברתי ליד החניה של הרבי, הופתעתי לשמוע את הרבי מברך אותי בברכת "גוט מארגען".

כמובן שנבהלתי ולא ידעתי מה לענות, אלא שהרבי לא השאיר אותי הרבה זמן במצב לא נעים והסתובב אחורה מבלי להמתין לתשובה, לכיוון הכניסה האחורית של הבית.

המלך בביתו

ועוד מספר ר' לוי יצחק שפילמאן: בשנת תשמ"ט כבר הייתי חבר מן המניין ב'ועד המסדר', וכחלק מהתפקידים שהוטלו עלי הייתי מגיע על פי תורנות לבית של הרבי לפני התפילות, כדי לנקות את הסלון. באחת מהפעמים, תוך כדי שניקיתי את הסלון – כשאיני לבוש בכובע וחליפה – ראיתי פתאום את הרבי עומד מולי אף הוא בלי כובע וסרטוק, ידיו הקדושות רפויות על מותניו, ומביט בי בהנאה גלויה, כשחיוך קל מרחף על שפתיו הקדושות...

האין סוף שבתורה

המשפיע הר' יואל כהן התבטא באחת משיעוריו שבמשך שנים רבות היתה לו קושיא, איך יכול להיות שהתורה היא "ארוכה מיני ארץ ורחבה מיני ים" ואין לה גבול ותכלית, הרי התורה מלוכשת בשכל, ושכל הוא בעל גבול?

אלא שברבות השנים, כאשר התחיל הרבי לומר את ההדרנים על הרמב"ם, עם כל

הדרן שנוסף ירד לו חלק נוסף מהקושיא. – בכל הדרן, הרבי לוקח את אותם שתי ההלכות, הראשונה והאחרונה, שואל את אותם שאלות, ומסביר באופן אחר לגמרי את ב' ההלכות... זה מראה שלמרות שזה מתלבש בשכל, הרי זה אין סוף.

האם יש ענין לדייק במפתחות שהרבי ערך?

פעם ישבו כמה חסידים בזאל הקטן ודיברו האם יש ענין לדייק במפתחות שהרבי ערך, וא' מהחכמים בעיניהם התערב בשיחה ואמר שהרבי ערך את המפתחות לפני הנשיאות, וממילא אין שום ענין לדייק ולדקדק בזה וכו' וכו'.

התפתח שם ויכוח רציני, ואותו אחד התרגז והבטיח שהוא ייכנס לרבי לשאול האם יש ענין לדייק במפתחות. בתור דוגמא, הוא רשם על פתק בנוגע לערך 'שבת', שהרבי ציין רק למספר מקומות, כשלמעשה ישנם מקומות נוספים שמדובר בהם על שבת. בדיוק כשאותו א' יצא מהזאל הקטן לכיוון המזכירות, א' המזכירים התכונן להיכנס לגן-עדן העליון, והוא נתן לו את הפתק כדי שיכניס לרבי.

לא עברו כמה דקות, וכבר יצאה תשובה מהרבי. כולם עדיין ישבו בזאל הקטן והתדיינו, ואותו א' נכנס לזאל הקטן בצהלה: "הרבי כתב ש'אין שלם אלא אחד' (הקב"ה)!" – ובהמשך לזה, הרבי כתב תשובה ארוכה, "ובנוגע לשאלתו אודות ערך 'שבת', הביאור בזה הוא...".

ר' יואל עובר לפני הרבי בחלוקת כוס של ברכה

הם חושבים שהם מבינים...

פעם לאחר שהרבי עלה לחדרו בסיום התוועדות עם החסידים, פנה למזכיר הר' יהודה לייב גרוניר ואמר לו שהוא לא יודע למה הוא אמר את המאמר, הרי זה מאמר מאד קשה וספק האם מישוהו הבין אותו. במוצאי שבת, ר' יואל כהן מסר את המאמר בזאל ד-770, ולמחרת הר' גרוניר רצה לשמח את הרבי סיפר שאתמול בלילה היה שיעור

עם ר' יואל ו-770 היה מלא. עלי ההגהה היו מונחים על שהולחן לפני הרבי, הרבי פכר את ידיו, כאומר "אם הם חושבים שהם הבינו, שיהיה להם לבריאות...".

'ליקוט' של כתבי יד

כאשר החלה התנופה בלימוד הרמב"ם על פי תקנתו של הרבי, פרסם ר' אברהם שמטוב גוף-כתב-יד קודש מיוחד בו היה כתוב בנוגע ללימוד הרמב"ם "צריך להתאחד על ידי לימוד הכולל כל התורה כולה", אך לאחר מעשה התברר שהוא לקח כמה מילים מפתקים שונים שהרבי הוציא במהלך השנים, ו'חבר' אותם יחד לכתב יד אחד, כשהוא רואה היתר לעצמו לאחר שהפתק היה למראה עיניו של הרבי ולא שלל את הענין.

כששאלו אותו איך הוא מעיז, הוא היתמם: "אתם לוקחים כמה שיחות ועושים מהם 'ליקוט', ואני לוקח כמה כתבי יד ועושה מהם 'ליקוט'...".

שנתיים מבוננות

מספר הרב עופר מידובניק: אחרי שהתקרבותי, נטשתי את הטכניון ועברתי לישיבה בכפר חב"ד. ההורים שלי היו מאוד לא מרוצים מהמעבר, וניסו לשכנע אותי לכתוב לרבי. "אני ניסיתי להתגונן וטענתי שלרבי כותבים כשיש שאלה, והיות ולי ברור שאני צריך ללמוד בישיבה – אז אני לא שואל, אבל אחרי שהם לחצו שוב ושוב, אמרתי להם שכתבתי". הם חיכו לתשובה עד בוש, ומשראו שהתשובה מתמהמהת לבוא, הם כתבו לרבי 'מכתב זירוז' בו הם שאלו למה הרבי לא מתייחס לשאלה של הבן שלהם.

הר' עופר מידובניק

הרבי כתב שהוא לא קיבל ממני שום שאלה, וכשראיתי שזה מתחיל להיות משחק באש לא הייתה לי ברירה וכתבתי לרבי על הנושא. הרבי שלח לי מכתב, ויום אחרי שהגיע המכתב שהיה ממוען אלי, הגיע מכתב נוסף להורים שלי שם הרבי כתב שלמרות שהוא לא שאל את הבן, הוא נוטל לעצמו רשות לשלוח להם העתק של המכתב שכתב אלי.

התוכן של המכתב היה ש"במענה לשאלתנו שרוצה ללמוד בישיבה אבל יש הטוענים שרצונו אינו כנה, הצעתי בזה שימשיך בלימודיו במשך שנה או שנתיים, ואחרי זה – יתבונן בדעתו היכן ברצונו להמשיך..."

בהמשך המכתב, הרבי כתב להורים שחז"ל אומרים "לעולם ילמד אדם במקום שליבו חפץ", כיון שכאשר אדם מרוצה מהמקום בו הוא נמצא זה עוזר לו לפתח את השכל שלו ומסייע לו להתגבר על פיתויי היצר שבלב, ובכלל, במצב של הנוער היום לא כדאי ללחוץ עליו, כי הלחץ הנפשי עלול לגרום לו להגיע למקום גרוע יותר, שההורים בעצמם לא רוצים שיגיע.

"כמובן שאחרי שנתיים לא עשיתי חושבים האם אני נמצא במקום הנכון, אלא פשוט נשארתי בישיבה והמשכתי לשקוד על התורה ועל העבודה".

אם לרבי יש זמן...

בקונטרס "ענינה של תורת החסידות" מבאר הרבי כיצד חסידות מוסיפה חיות בכל ד' חלקי התורה בפשט ברמז בדרוש ובסוד, ונוקט שם לדוגמה את העניין של "מודה אני" איך הוא על-פי פשט רמז וכו' ואח"כ מראה איך החסידות מאירה ומחיה כל פירוש מארבעת פירושים אלו.

זמן מה לאחרי שהקונטרס התפרסם כתב לרבי יהודי 'ליטוועשער' שמאוד התפעל מהביאור הנפלא "אם לרבי יש זמן שיבאר בבקשה את כל התרי"ג מצוות כמו שעשה עם ה'מודה אני'..."

מה יהיה כשמשיח יבוא?

באחת השנים עת שהה הרבי בדירת הרבי הריי"צ ובאותה עת היה שם גם הרב שמואל לויטין. שאל ר' שמואל את הרבי מה יהיה כשמשיח יבוא? ענה לו הרבי "לא מספיק מה שהרמב"ם כותב"?... לאחר זמן יצא הרבי למרפסת והצביע על אשה שהלכה ברחוב ללא כיסוי ראש ואמר "כשמשיח יבוא היא לא תוכל ללכת ככה, כמו שהיום לא ניתן לעבור דרך קיר..."

דור השביעי

בפעם הראשונה שר' חיים זלמן קוזלינר (חז"ק) נכנס לרבי אחרי שיצא מרוסיה, הוא התייחס לכניסה ליחידות כפי שצריכים להיכנס בפעם הראשונה, וכפי שמתאים להתייחס ליחידות הקובעת את מהות עבודתו של החסיד.

לאחר כל ההכנות הנפשיות, ולאחרי שלא התראה עם ה'יחידה שבדור' למעלה משלושים שנה, נכנס לגן עדן העליון בדחילו ורחימו, אך במקום להתייחס לעניני עבודת ה', הרבי בחר לשאול אותו דווקא על ענינים פשוטים ומעשיים, והשאלה הראשונה שהרבי הפנה אליו הייתה: "האם הגעת יחד עם אשתך?...".

השיחה הידועה

כאשר הרבי חזר מהאזהלה בכ"ח ניסן הידוע בשנת תנש"א, היה זה באמצע הפסקת ערב. הרבי חזר מהאזהלה מוקדם מהרגיל, והזאל היה ריק באופן יחסי. הבחורים היו בחדר אוכל, ועל פי עדותו של ר' שלמה זרחי כשהתחילה התפילה היו בכל 770 לא יותר משלושה מנינים של אנ"ש. הוא עצמו עמד מרחוק בצד המערבי, היות ולא היה נוהג להידחף מקדימה בימי חול כשיש רמקול. כשהרבי התחיל את השיחה, פתאום השתנו פניו הק' לבלתי הכר, המבט נעשה מאויים... הקול של הרבי השתנה וכולם הבינו שמשעה קורה כאן.

למחרת אגו"ח התכנסו והוציאו מחאה – איך שייך לומר 'שהכל להבל ולריק', הרי הרבי עשה הרבה יותר מכל הרביים שלפניו והראו רשימה של הפעולות...

באותו יום כאשר הר' גרונר אמר לרבי שהחסידים מודאגים שאולי בגלל מה שנאמר בשיחה לא תהי' התועדות, והרבי אמר לו 'מה שייך, צריך להוסיף בתורה ובמצוות...'.
...

התחייבתי בכתובה

הר' שניאור זלמן גורארי סיפר שפעם הרבי התבטא בפניו על המסירות של המשב"ק ר' שלום בער גאנזבורג לדאוג לרבנית: "החסידים צריכים להודות לשלום בער. הרי אני התחייבתי בכתובה לדאוג לה, ואם הוא לא היה עושה את זה, אני הייתי צריך לעשות את זה. בזכותו אני יכול להתעסק יותר שעות עם החסידים"...

שפיצקייט?

פעם הרבי התבטא ששפיץ חב"ד הוא רק כאשר יש מתחתיו בניין שלם והשפיץ בולט החוצה, ואילו כאשר השפיץ עומד בפני עצמו, אין לו כל ערך והוא רק דוקר ומציק...

רוח הקודש

בשנים הראשונות לאחר נישואיו החל ר' הירשל קרינסקי לעבוד כשוחט במשחטת אמפייער שפעל אז באיזור פיטסבורג. אחרי זמן קצר שעסק בעבודה זו, הבין שזה לא מעשי לישון כל השבוע מחוץ לבית ולהשאיר מאחורה אישה צעירה עם תינוק... קטן...

הוא ניגש לבעל הבית שהיה יהודי שלא שמר תומ"צ, והודיע לו שלצערו הוא עוזב את העבודה, אלא שהבעה"ב התחנן בפניו שיישאר לעבוד אצלו, ואף הבטיח לו העלאה בשכר. למרות הכל, הירשל הסביר לו שזה פשוט לא שייך, היות ואין באפשרותו להשאיר את אשתו לבד בבית כל השבוע.

אותו בעה"ב הבין, שהדרך היחידה למשוך שוחטים ולדאוג לכך שהביזנעס יצליח ויתפתח, זה לפתוח קהילה יהודית במקום. ממחשבה למעשה, הוא הביא ב' מלמדים, בנה מקווה, שכר בתים למגורים ולבית כנסת, ואחרי שהכל היה מוכן, ביקש מהירשל לעבור להתגורר שם.

אך למרות כל המאמצים שלו, כשזה הגיע למעשה בפועל התשובה הייתה שבכל הנוגע למעבר דירה חסיד לא יכול להעמיד על דעת עצמו, וצריך לשאול את הרבי.

מנהל המשחטה לא בזבז זמן מיותר ודחק בר' הירשל להכניס דרך המזכירות מכתב עם השאלה, ומשלא קיבל תשובה דחק בו להכניס את השאלה פעם נוספת, אך כשר' הירשל ראה שאין מענה מהרבי, הוא הבין שיש לנקוט ב"שב ואל תעשה עדיף" והודיע לבעל הבית, שמכיוון והרבי לא עונה – הוא לא עובר.

הר' הירשל קרינסקי

בשלב זה, הבעל הבית לקח את היוזמה לידיים שלו וביקש רשות לכתוב לרבי את השאלה בעצמו. "נתתי את הסכמתי לעניין, אלא שמייד סייגתי את עצמי והוספתי שבכל מקרה התשובה שעוברת דרכו לא מחייבת אותי, ואני צריך לקבל באופן אישי את ההוראה מהרבי".

ואכן, הבעל הבית כתב לרבי מכתב, אותו סיים במילים: "מכיוון שראב"י קרינסקי לא עושה שום דבר בלי אישור שלך, אזי תאשר לו כנ"ל".

חלפו מספר ימים, ובעת הנסיעה ברכב הרבי שאל את הרחי"ק: "איך הירשל קרינסקי משפחה איתך?", והרחי"ק ענה: "הוא בן אחי וולוועל מאוסטרליה".

הרבי המשיך וסיפר שהוא קיבל בימים האחרונים מכתב בו כתוב שהאחיין שלו הכניס פעמיים מכתב בקשר ליציאה לערי השדה ולא קיבל תשובה, אלא שלמעשה הרבי דווקא כן שלח לו תשובה, ובלשונו של הרבי: "לא החזקתי [= עיכבתי] את המכתבים שלו אצלי".

עוד באותו יום הרחי"ק יצר קשר עם ר' הירשל וסיפר לו את חילופי הדברים שהיו בינו ובין הרבי, וכשר' הירשל שאל אותו האם לדעתו יש להכניס לרבי פעם שלישית, הוא ענה לו כדרכו שהוא לא המשפיע שלו והוא רק מספר מה היה.

לפועל ר' הירשל הכניס לרבי מכתב בו העלה את השאלה פעם נוספת, והמענה מצידו של הרבי היה: "למה יעביר דירתו לשם כעת?".

[בכ"ט אדר א' תשל"ט אירעה תאונה גרעינית ב'אי שלושת המילין' שבמדינת פנסליבניה, שגרמה להריסת חלקים גדולים מהכור ולפליטת גזים רדיואקטיביים לאטמוספירה. התאונה אירעה במרחק של כעשרים מייל מהאזור של המשחטה. ולזאת כנראה הייתה הכוונה במענה].

הצעות לרבי?!

ועוד מספר ר' הירשל קרינסקי, שבתחילת שנות המ"ס הבן שלו נפל תוך כדי משחק ממקום גבוה בבניין של בית כנסת בשכונת קראון-הייסט והם הוציאו מהביטוח 15 אלף דולר. אחרי שקיבלו את הכסף, הוא כתב לרבי שהוא וזוגתו חשבו שמכיון שהילד נפל מבית כנסת, עליהם לתת את המעשר לתיקון הנזילות מהגג של בית הכנסת. הוא כתב לרבי מכתב "מצחיק" (כהגדרתו) עם ההצעה הנ"ל, בתוספת צ"ק של 1500 דולר, אך לא זכה לתשובה. משחלף הזמן והצ"ק לא נפדה, הוא הבין לתומו שאת הרעיונות החכמים שלו הוא צריך לשמור לעצמו.

הוא כתב לרבי מכתב נוסף בו לא הוסיף הצעות פרי בטנו, וצירף אליו צ"ק חדש, וזכה למענה ארוך בגוף כת"ק, בו כתב הרבי שמכיון והמאורע קרה במוסד חינוך, הרי שעל המעשר ללכת למרכז לעיניי חינוך וכו'...

מעל עשר שנים לאחר מכן (!) בחודש תשרי תשנ"ה, התקשר אליו ר' זאב כ"ץ ואמר לו שקיבל מעטפה שלייבל גראנער מצא במשרדו תוך כדי הסדר שעשה, שכתוב עליה בכתי"ק "עבור בית הכנסת", ובתוך המעטפה נמצא צ"ק של 1500\$ שלו. הירשל שאל אותו אם התאריך על הצ"ק הוא מלפני עשר שנים, ונענה בחיוב...

מעשה לסתור

פעם שאלו את אחד מהאנשים שזכו והיה להם קשר קרוב מאוד עם הרבי לפני הנשיאות – אך בחייו האישיים לא שמר על הנהגה המתאימה לשמירת תורה ומצוות – מדוע בכל מה שנוגע לעצמו הוא לא נמנע מלבקר לעיתים בבית הכנסת וכו' ואילו את הילדים שלו הוא מרחיק לגמרי מכל זה ולא נותן להם דריסת רגל בכיוון.

ואותו א' ענה: "אם אני אביא את הילדים שלי 'הוא' יפרש את זה כאילו התחרטתי מדרכי, ולזה אני לא מוכן!..."

(ומכאן אתה למד שאפילו אותו א' קלט שאצל הרבי גם תנועה הכי קטנה לכיוון הנכון מקבלת את מלוא המשמעות שלה ואת מלוא התוקף, שכל יהודי רוצה לקיים את כל המצוות ולהתרחק מהעבירות רק שיצרו הוא שתקפו).

מבצעים - בעיקר לאברכים!

המשפיע בישיבת תות"ל מונטריאול הר' איצ'ה מאיר גורארי' יחד עם חמיו הר' מרדכי דוב אלטיין, היה נכנס לרבי מידי שנה בימים הסמוכים לחג הסוכות על מנת להביא לרבי אתרוגי קלאבריא מהודרים.

הר' איצ'ה מאיר גורארי'

כאשר נכנס בערב חג הסוכות תשל"ו, הרבי צעק עליו – בתור חבר הנהלה הרוחנית של הישיבה במונטריאול – על כך שהבחורים מסתובבים בחוצות קראון-הייסט במהלך חודש תשרי בלי שהנהלה תדאג להם.

ככלל פעם, לאחר שיצא מלפני הרבי, התיישב לכתוב את רשימת הדברים על פי זכרונו, על מנת להכניס את זה לאחר מכן אל הרבי להגהה. באותה פעם, הוסיף בשולי הדף מספר מילים בנסיון להצדיק את התלמידים, וכתב ש"הרי

בימים אלו הם מסובבים במצוות, ומתעסקים בהפצת היהדות על ידי הטנקים כו'. ועל כך ענה לו הרבי: "און דאס האט דען די הנהלה געפועל'ט? והרי זה רק מפני שאני מדבר אודות המבצעים, ולכן הם עושים בזה. וזה גופא האב איך נישט זיי געמיינט. איך שליס זיי ניט אויס, אבל מיינען מיין איך בעלעבאטישע יונגעלייט" [= וזהי פעולתה של הנהלה? והרי זה רק מפני שאני מדבר אודות המבצעים ולכן הם עושים בזה, וזה גופא לא הייתה עיקר כוונתי, אני התכוונתי לאברכים].

שנה טובה לנפטר

מספר הר' יהודה לייב גרונר: באחת השנים ברשימת האנשים שאמורים לקבל מכתב עם ברכת שנה טובה מהרבי, הופיע שמו של חסיד שהלך לעולמו במהלך אותה שנה. הרבי התפלא על כך שהמזכירים לא שמו לב והשאירו אותו ברשימה ושאל: "הרי הוא נפטר?". המזכירים לא ידעו מה להגיב, ושאלו האם להוציא אותו מהרשימה, אבל הרבי הורה להם להשאיר אותו. "אני לא יודע אם אתם יודעים את הכותבת דואר שלו, אבל איפה שהוא נמצא, הוא בוודאי צריך ברכה לשנה טובה..."

לא ראיתי אצל השווער

בתחילת תקופת שליחותו של הרב יצחק דוד גרונר במלבורן שבאוסטרליה היו קשיים גדולים עם מוסדות התיכון לבנות, והועלתה הצעה להביא מעבר לים 'תלמידות שלוחות', שיחזקו את המוסד ויסייעו בפעילות כמו שנעשה בקשר עם 'התלמידים השלוחים'.

כשהרב גרונר העלה את ההצעה בפני קודש הקודשים, הרבי שלל זאת באומרו: "מה?! שהבת תצא מהבית לפני חתונה!?! לא ראיתי את זה אצל השווער!".

הרב יצחק דוד גרונר

מי שומר על מי?

אחרי שהתחיל הסכסוך הגדול עם סאטמאר, ואירעו מספר התרחשויות בהם התנכלו חסידי סאטמאר למשפחת בית הרב, החליטו הבחורים לעשות קביעות ללוות את הרבי מידי ערב בדרכו מ-770 לביתו שברחוב פרזידינט. באחת מההזדמנויות באמצע הדרך הגיע כלב גדול ואימתני, והבחורים נתקפו בבהלה ולא ידעו מה לעשות. באותו רגע הרבי הסתובב, הסתכל על הכלב במבט חודר והכלב נס על נפשו. כשהרבי הגיע לבית, הרבי הסתובב שוב והעניק ל'שומרי ראש' מבט לבדוק האם הכל בסדר איתם, והם הבינו כיכול הרבי רומז להם: "נו אז מי שומר על מי?...".

תיקון במשפט

פעם חסיד סאטמאר שנעשה לחסיד חב"ד כתב לרבי על צרות שהמשפחה עושה לו, וסיים את דבריו במשפט: "האמת יורה את דרכו, ומה שלא יעשה השכל יעשה הזמן".

הרבי מחק תיבת 'הזמן' וכתב במקומה: 'הקב"ה'.

בנדיקטין נשאר בנדיקטין!

בשנת תשח"י, תקופה קצרה אחרי שא' החסידים כתב לרבי שוב ושוב שאלות בנוגע לכשרות הבנדיקטין והרבי הפסיק להעלותו על שולחן מלכים באומרו "כיון שמעלים שאלות על הבנדיקטין, ימתינו להשתמש בו עד ביאת המשיח", נכנס ליחידות הרה"ח ר' רפאל ויילשאנסקי בתור מזכיר לשכת ליובאוויטש האירופאית והרבי נתן בקבוק בנדיקטין תוך שאומר בחיוך ובהדגשה "בנדיקטין!..."

"נייעט!", "רעבע!"

מספר הר' שלמה רסקין: בשנת תשמ"ו התפוצץ הכור האטומי בצ'רנוביל שבצפון אוקראינה, ומטוסים רבים מכל רחבי רוסיה הועלו לשמיים על מנת לבצע פעולות כיבוי והצלה. הואיל והיתה סכנה עצומה לכל אחד מהטייסים שהשתתפו בפעולות אלו מכיון שבמהלך הפעולה היה חשוף להשפעת הקרינה הרדיואקטיבית, עבר בחלוקת הדולרים באותה תקופה יהודי רוסי וביקש ברכה שלא ישלחו את בנו – המשרת כטייס בצבא הרוסי – למשימה זו.

הר' שלמה רסקין

היהודי קיבל את ברכתו והבטחתו של הרבי שלא יאונה לבנו כל רע, והיהודי חזר מרוצה לביתו. לאחר כמה חודשים, השתחרר הבן מהצבא, קיבל אשרת יציאה, והגיע לארה"ב. אביו המרוגש מהתממשות ברכתו המופלאה של הרבי, לקח את בנו עימו לחלוקת הדולרים, והציג את בנו לפני הרבי באומרו, "הנה הילד שלי שהרבי הציל".

- "שהקב"ה", תיקן אותו הרבי.

האבא המרוגש, נפנף באצבעו ואמר בקול מרוגש "נייעט!", "רעבע!".

בשתי ידיים

ר' אברהם שמטוב היה נוהג לעבור לפני הרבי בחלוקות ולקחת את הדולר וכיו"ב בשתי הידיים. כששאלו אותו מה המקור להנהגה זו, סיפר ששמע מהר' יואל כהן שראה פעם את הרבי נכנס אצל אימו הרבנית חנה בערב יום-כיפור, והרבי ביקש לעקאח באומרו "מאמע גיב מיר לעקאח" והושיט את שתי הידיים לקבל את הלעקאח!

הרי כעת דובר על המעלה של יהודים!

באחת ההזדמנויות שהרבי דיבר בהתוועדות דיבר על מעלת בני ישראל שהם כולם צדיקים, ואפילו פושעי ישראל מלאים מצוות כרימון, והפליא בגודל ההבדלה שישנם כאלו שמדברים היפך השבח על בניו של הקב"ה, ר' צבי הירש (היישקע) גאנזבורג התחיל בסיום השיחה את הניגון "וכל קרני רשעים אגדע"...

הרבי מייד עצר את הניגון באמצעו, ואמר בתמיהה: "הרי כעת דובר על המעלה של יהודים!..."

בלקו"ש יש הכל

אחד מהשלוחים הצעירים שהגיע לעיר שליחותו, כתב לרבי שהוא לא יודע מה לחזור בבתי הכנסיות בהם הוא דורש, והמענה מהרבי לא איחר לבוא: בלקוטי שיחות אתה יכול למצוא את הכל...

כל בוקר שואלים

אחד מהתמימים שנכנס ליחידות לרבי שליט"א מלך המשיח בתחלת הקבוצה, נשאל על ידי הרבי מה הוא עושה פה? הרי אסור לצאת מהארץ!

כשהלה השיב שלצורך לימוד תורה מותר, ענה הרבי: יש לחקור בגדר ההיתר הנ"ל. אפשר לומר שיש מלאך שעומד ביציאה מהארץ עם מחסום, וכשאומרים לו שיוצאים בשביל ללמוד תורה – הוא מרים את המחסום, ואפ"ל – וכ"ה האמת – שזהו בכל בוקר כשמורידי את הנשמה לגוף שבחוץ לארץ...

"אינם לומדים תוכן שיחותי"

אחרי השיחה בב' אדר תשמ"ח בה הרבי דיבר על 'בואו ונחשב חשבוננו של עולם', הודיע שמעתה ואילך יפנו שאלות רפואיות ל'רופא דידי' ושאלות הלכתיות לרב מורה הוראה וכו' וכו', המשיכו ר' חיים שלום סגל מעפולה והר' ליכשטיין לשלוח אל הרבי שאלות מכל הסוגים, גם כאלו שהרבי אמר בפירוש שיש להפנות למקומות אחרים.

בהמשך לזה הוציא הרבי פתק מיוחד בו שאל בתמיחה האם הם לא שמעו את השיחה שאמר, וסיים: "אינם לומדים תוכן שיחותי, וממילא לא ישאלו עוד שאלות לכאן מעתה ועד עולם", ואכן מאז ואילך הם הפנו אל הרבי בקשות ברכה בלבד.

אין דבר העומד בפני הרצון

הר' אסף חנוך פרומר מספר, שבהיותו ילד קטן צירפו אותו הוריו לנסיעה לרבי לחודש תשרי, ובאחד מהבקרים בהם עמד יחד עם ילדים נוספים במבואה בכניסה ל-770 קיבל מהרבי מטבע של חמש סנט (ניקל), ונשאר לעמוד על מקומו ולא הלך מייד לשים אותו בקופה, בגלל הלחץ והודחק העצום שהיה שם. לייבל גרונר שם לב, ושאל אותו למה הוא לא הולך לשים את המטבע בקופה, ואסף ענה בתמימות שהוא לא יכול בגלל הלחץ. הרבי – שכבר התקדם כמה צעדים – הסתובב לילד הקטן ושאל בלה"ק "מדוע לא יכול?..."

הר' אסף חנוך פרומר

משקה אמיתי...

בפורים תשי"ח, עדיין היה באמריקה מעמד ומצב של הגבלות וגזירות על משקה, מתוך נסיון של מלחמה בפשע ובעבריינות. באותם זמנים משקה 96% (זעקס און ניינציקער) היה נדיר, והיה צריך ממש להבריח אותו מעיני השלטונות.

בשעת ההתוועדות הידועה, אחד מהחסידים הביא לרבי בקבוק של 96%, והרבי התבטא בשביעות רצון: "או, זה משקה...".

סתם בטלנים...

בשמחת תורה תשמ"ז היו כמה תמימים שישבו בבניין של הספרייה והתוועדו, ופתאום הרבי נכנס לבניין, כדי לסעוד יחד עם הרבנית. כמאמר חז"ל "יין קשה פחד מפיגו", התמימים ששמעו את הדלת נפתחת והבינו מי נכנס בעדה נעלמו מהמקום תוך שניות ספורות והשאירו את השולחן מיותרם. כשהרבי נכנס לחדר בו הם ישבו, ראה שהם השאירו אחריהם בקבוק בנדיקטין, ואמר לרבנית: "סתם בטלנים....".

יש דברים נסתרים...

הר' הירש'ל נוטיק מספר שהמקום הקבוע שלו בהתוועדויות של הרבי היה על יד הר' יואל כהן, מתחת לשולחן של הרבי. באופן כללי בזמן ההתוועדויות הוא היה צריך לעמוד עם ראש שפוף כדי לא להסתיר לזקנים שישבו מאחוריו, אבל כשהרבי התפלל מנחה בסיום ההתוועדות, הוא היה יכול לזקוף את הראש ולהסתכל על הרבי.

באחת מהשבתות בהם הרבי דיבר על ההתלבטות בנוגע לאמירת פרקי אבות בשבת בשנה בה חל תשעה באב ביום ראשון וישנה בעיה עם אמירת פרקי אבות בשבת חזון כאשר הזמן הקבוע ללימוד פרקי אבות לאחר תפילת מנחה מתנגש עם המנהג לא ללמוד חלקים בתורה הגורמים לשמחה החל מחצות של ערב תשעה באב, וישנם חילוקי מנהגים האם לומר אז את פרקי אבות כדי שלא לנהוג אבילות בפרהסיא בשבת או לא.

הר' הירש'ל נוטיק

אחרי מנחה הרבי התיישב על הכסא כדי להגיד פרקי אבות, ור' הירש'ל הגביה את עצמו וניסה להציץ מה הרבי בעצמו עושה, אבל בדיוק באותו רגע הרבי התחיל לדפדף מכאן לשם ומשם לכאן, ובדיוק כשהירש'ל התיימשך והנמיך את עצמו לזווית בה הוא לא יכול לראות איזה דף הרבי פותח – הרבי הפסיק לדפדף...

אני בטוח שתדפיס עוד

בסמיכות לתקופה בה התרחש הוידאו הידוע של זריקת ספר הנצרות על-ידי כ"ק אד"ש "כדי שיהיה פחות יהודי אחד שיקרא את זה", עבר יהודי נוסף שהציג בפני הרבי מדבקות ושולטים שהוא הפיק בקשר עם הגאולה הקרבה ובאה, הרבי שאל את החסיד אם הוא מתכנן להשאיר את זה אצל הרבי, והחסיד השיב בחיוב. הרבי אמר שלכאורה בגלל שהוא ייקח יהיה פחות חומר להפיץ בחוץ, אך אחרי רגע הרבי הוסיף: "אבל אני בטוח שאתה תדפיס עוד, ככה שאין ממה לחשוש..."

"לקב"ה יש מספיק חיים גם בשביל השווער..."

היה יהודי אחד שכתב לרבי שאין לו ילדים, והרבי כתב לו שאם הוא ייקח על עצמו החלטה טובה לקרוא את הילדים על שם השווער (הרבי הריי"צ) – יולדו לו ילדים.

ואותו יהודי האמין באמונה פשוטה בב' דברים: (א) שיוולד לו בן. (ב) היות שלשווער שלו קוראים יוסף יצחק – שהשווער שלו יסתלק מן העולם עד שהילד יולד וכך הוא יוכל לקרוא לילד שלו יוסף יצחק...

בפועל עברה שנה ורק אמונה אחת התקיימה, הילד נולד והשווער עדיין חי וקים. מה עושים? – כותבים לרבי. והרבי ענה ש"יש לקב"ה מספיק חיים גם בשביל שהשווער יחיה"...

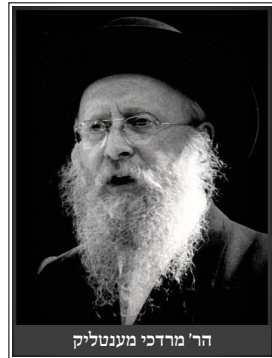
הידורים תמוהים

בא' השנים הראשונות לנשיאות, נכנס הרב מענטליק אל הרבי בסמיכות לחג הפסח, ובתוך הדברים אמר לרבי שהבחורים מאוד מהדרים. כשהרבי התעניין במה הבחורים מהדרים, הוא סיפר לרבי על הנהגות של התמימים בעת אפיית המצות, שהם מקפידים להחליף את הנייר עליו מרדדים את המצות בכל ח"י רגעים, אך הרבי ביטל את הדברים באומרו: "נייר פה, נייר שם – העיקר שהמצה לא תעמוד".

הרבי המשיך ושאל מי אחראי על האפייה, והרב מענטליק ענה שהדבר תחת אחריותו של הרב סימפסון, אך הרבי לא היה מרוצה מכך היות שבערב החג הרב סימפסון עסוק במכירת חמץ וממילא הוא לא יכול להקדיש מספיק תשומת לב לפיקוח על האפייה, ולכן הרב מענטליק לקח את האחריות על עצמו.

הרב מענטליק המשיך וסיפר לרבי שהתמימים מאוד מהדרים גם במאכלים בהם הם משתמשים בחג הפסח, וכך לדוגמה הם נמנעים מאכילת מוצרי חלב, אך גם על כך הרבי תמה ואמר "השווער אכל, אני אוכל, ברוסיא לא הי' אפשר לבדוק, אבל כאן למה לא לאכול?".

גם בענין ההימנעות מאכילת סוכר ביטל את ההקפדה בדבר ואמר שזו הנהגה השייכת אך ורק לרבותינו נשיאינו ואין בזה כל הידור מחשש חמץ.

הר' מרדכי מענטליק

[בענין מאכלי חלב, בא' משנות המ"מים נשארו במטבח בית הרב הרבה מוצרי חלב מחג הפסח, והרבי הורה למשב"ק הרש"ב גאזנבורג לתת את השאריות ממאכלי החלב לאחותו, רעייתו של הרב שלמה זרחי חבר הנהלת ישיבת תורת"ל המרכזית].

הוא היה גדול גם בנגלה!...

פעם ביקרה קבוצת סטודנטים אצל הרבי ביחידות, ואחרי שהרבי סיים לדבר הרבי נתן להם אפשרות להפנות שאלות על החסידות וכו'. אחד הסטודנטים פנה אל הרבי ושאל: "הרי ש.צ. (ימ"ש!) היה גדול בקבלה ובסופו של דבר כפר בעיקר... [= כלומר שעם כל הגדולה של נשיאי תנועת החסידות שגדולים בפנימיות התורה וכו', הרי ח'ו...]. הרבי חייך וענה לו: "הוא היה גדול גם בנגלה..."

משפחת בית הרב

כ"ב שבט

בתקופה שקדמה לכ"ב שבט תשמ"ח, הרבנית לא הרגישה טוב וחשה בגופה קלות, וכולם היו בטוחים שמדובר במיחוש קל שיחלוף תוך זמן קצר. התייעצו עם ד"ר פלדמאן שלא תפס את חומרת המצב, וחלף זמן יקר עד שר' זלמן גורארי קלט מה קורה והזמין לבית בפרזיזנט שני רופאים גדולים שיבדקו את מצבה של הרבנית. הם נבהלו והורו לנסוע מייד לבית הרפואה.

לפני שהרבנית נסעה, הרבי קרא לרש"ב גאנזבורג והורה לו להצטרף לנסיעה ולהתקשר לעדכן על ההתפתחויות כל עשר דקות. למעשה, ש"ב התקשר ועדכן באופן רציף עד שעת ההסתלקות, וכאשר היה צריך להודיע כי נצחו אראלים את המצוקים – הוא לא התקשר בעצמו אלא שלח את ד"ר פלדמאן שיגש לטלפון להודיע.

לערך חצי שנה לאחר מכן, הרבי אמר לו: "מדוע שלחת את ד"ר פלדמאן? הרי אמרתי שאתה צריך להתקשר. מ'דארף פאלגן!'... [= צריך לציית!]. (בהמשך לאירועי כ"ב שבט, ד"ר פלדמאן נכנס לרבי וביקש תיקון שלא טיפל מספיק טוב ברבנית, והרבי הרגיע אותו ואמר לו 'זה מן השמים!').

עם אש לא משחקים

פעם היו שני חסידים שעשו מעשה שהי' לנחת רוח הרבי, אך לא על דעת הרבנית נחמה דינה אשת כ"ק אדמו"ר מהוריי"צ.

הרבנית נחמה דינה בצעירותה

לאחר שמחת תורה נקראו אותם חסידים על ידי הרבנית נחמה דינה לחדר היחידות של אדמו"ר הריי"צ וסגרה אחריה את הדלת. היא נעמדה מאחורי השולחן, החזיקה בכסא, ואמרה להם בתוקף: "בתור אשת חבר אני גוזרת שאם תמשיכו לעשות כזאת יחתכו אתכם ויחתכו אתכם ויחתכו אתכם". א' החסידים נבהלו ורץ לרבי, שהרגיע אותו ואמר שאומרים כי 'קללת נשים ברכה', ואכן לא קרה לו מאומה. לעומת זאת, החסיד השני ניסה להוכיח שאין לו ממה לפחד היות והוא עשה את זה רק בשביל כבודו של הרבי, אך בפועל דברי הרבנית התקיימו בו במלואם, והוא היה צריך לעבור ניתוחים רבים עד שכל בטנו התמלאה חתכים.

הוא מבין הכל

אחד מידידיו של ר' ישראל אריה לייב אחיו של כ"ק אדמו"ר שליט"א שאל אותו מדוע הוא ממעט בכתיבת מכתבים לאחיו הרבי, והוא ענה שאין לו זמן שבביל זה. ופירש שיחתו: "זה לא פשוט לכתוב לו. שכותבים אליו, צריך לחשוב על כל אות לפני שכותבים. הוא מבין הכל, מתוך השורות הוא מבין מה הכוונה במה שלא כתבו, וצריך להיזהר..."

אבל שלא יהיה בפרסום...

בעת משפט הספרים, אחת הטענות שהיו לצד שכנגד במשפט הייתה שחלוקת הספרים נעשתה בידיעת ובהסכמת הרבנית, ואחותה חנה טענה שהיא סיפרה לה בטלפון שבערי האחיין לקח ספרים והרבנית הגיבה "אבל שלא יהיה בפרסום".

בפועל, בעדות הידועה שהרבנית נתנה לבית המשפט, היא נשאלה האם ידעה מלקיחת הספרים והיא השיבה בחיוב, ובנוגע להסכמה מצידה למעשה - היא הכחישה בתוקף.

במהלך הדיון, ניסו לשאול אותה כמה פעמים מכמה כיוונים בנושא זה, עד שבסוף שאלו אותה: "זכור לך שהתבטאת במהלך חיך "אבל שלא יהיה בפרסום"?..."

והרבנית ענתה בדיפלומטיות, שאחרי המאסר בתרפ"ז היא נסעה יחד עם אביה לגלות בקוסטרמה וסייעה לו בדברים שנצרך להם, וכשהגיעה בשורת השחרור ב"ב תמוז, התקשרה לבית להודיע, ואמרה לאחותה את הבשורה הטובה וסיימה "אבל שלא יהיה בפרסום..."

חסידיים לא ידעו את מעלתה של הרבנית!

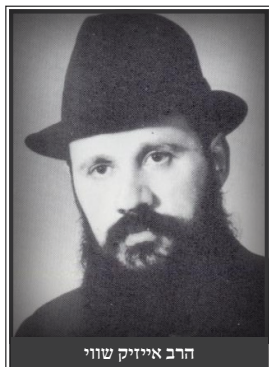
בשנות המ"מים היו צריכים על פי הוראת רופא להחליף את המזרון של מיטת של הרבנית חיה מושקא, ור' זלמן גורארי' שלקח על עצמו את הדאגה הגשמית למשפחת בית הרב שלח להחליף את המזרון על חשבונו. ברחבות הלב האופיינית לו בכל הקשור לנושאים אלו, הורה להחליף את שני המזרונים (למרות שעיקר הצורך הי' להחליף רק את המזרון של הרבנית), ובדרך אגב, ביקש מהנהג שהביא את הרהיטים החדשים, לא לזרוק את המזרונים הישנים, אלא לשמור ולהעביר לו אותם.

בפועל, כשהגיע הדבר לידי מעשה, הרבי לא הסכים להחליף את מזרוננו שלא לצורך, והרבנית הורתה שלא להחליף את המזרון של הרבי, והנהג הגיע לר' זלמן וסיפר לו שבסוף הוא החליף רק את המזרון של הרבנית, ושאל אותו מה לעשות עם המזרון.

ר' זלמן ביטל את דבריו במחי יד ואמר לו שהוא יכול לזרוק את המזרון לפח...

(ללמדך, עד כמה החסידיים לא הבינו את גודל מעלתה של הרבנית, ואפילו אלו שנחשבו למקורבים ביותר).

מותר לאכול

באחת מהמחנות, הגיעה אספקה של אוכל מהג'וינט, בין הרבנים ששהו באותה עת במחנה, התעורר ויכוח הלכתי האם ישנה בעי' לאכול את זה או שלא, ונטו להתיר מצד פיקוח נפש. באמצע הדיון, נכנסה אישה חשובה, ואמרה לרבנים: "הבן שלי שלח לי חבילה כזאת, וכתב לי שאין שום בעי' לאכול את זה וזה כשר ללא כל פקפוק. על הבן שלי אתם יכולים לסמוך" חתמה את דבריה.

הר' אייזיק שווי, שנכח אף הוא באותו מחנה, לא רצה לסמוך על דבריה של אישה לא ידועה, ונמנע מלאכול, עד שנודע לו שאותה אישה היא לא אחרת מאשר אשתו של ר' לוי"ק והמחותנת של כ"ק אדמו"ר מהוריי"צ, ואז נחה דעתו וטעם מהמאכלים.

פאלגען!...

כאשר בנותיו של כ"ק אדמו"ר מהוריי"צ היו צעירות, לא הסכים להם אביהם לצאת לטייל ברחובות ליובאוויטש לבדן. למרות זאת, באחת ההזדמנויות בהן נעדר מליובאוויטש לטובת עסקנות הכלל, המרו בנותיו את פקודתו ויצאו לטייל מעט. לבשו שמלות יפות, ויצאו את פתח הבית על מנת לשאוף מעט אויר, כשאליהן מצטרפת העז שהסתובבה בחצר.

ברחובות ליובאוויטש שהיו מלאים תדיר בבוץ, הניחו תושבי העיירה קרשים רחבים, על מנת שיוכלו לעבור עליהם מבלי להתלכלך. רוחב העצים היה קצת יותר מרוחבו של איש אחד, וכאשר הגיע יהודי שני ממול, היה צריך שאחד מהאנשים יעמוד בצד הקרש, ויתן לשני זכות קדימה.

באחת מהפעמים שהגיעו בנות הרבי לאחד קרשי המעבר הללו, הגיע למולן יהודי, והם נאלצו להיצמד לצד הקרש על מנת לאפשר לו לעבור. העז – שכזכור הצטרפה גם היא לטיול – קפצה גם היא על הקרש, ועד מהרה הקרש איבד את שיווי משקלו, וכולם צנחו אל השולית והשמלות היפות התלכלכו בבוץ. כמובן שזה היה הטיול האחרון שלהן...

סיפור זה סיפרה הרבנית חיה מושקא בהזדמנות הראשונה לכל אחד מהמשב"קים שהיה נכנס לעבוד בבית של הרבי, על מנת להבהיר לו שאצל הרבי צריך לציית גם מתי שכביכול לא רואים אותו.

שליחות

השליחות הראשונה

מספר הרב אורי ליפשי: לאחר נישואי עם זוגתי, התיישבנו בבני ברק בהסכמת הרבי, וביום הראשון לשליחותנו נפתחה מול ביתנו חנות ירקות בהשגחת "שארית ישראל". כנכסתי לחנות, והתחלתי להעמיס עגלה בירקות. המוכר שמח מאד בלקוח הראשון שלו, וכשסיימתי להעמיס את העגלה בכל טוב, ניגשתי לעשות חשבון. משהגיע שלב התשלום, שאלתי אותו כבדרך אגב – "מה ההכשר פה? והוא ענה בגאווה "שארית"! אמרתי לו "התכוונתי לשאול מה ההכשר פה"... הוא ענה שוב פעם "שארית". ואני בשלי: "שארית זה לא הכשר! אני שואל מה ההכשר פה?...". במקום נכח משגיח הכשרות של "שארית" בעצמו, וכשמע את דברי חשב שאני אברך כולל ליטאי והוא התחיל לצעוק עלי "אני אדאג שיפטרו אותך מהכוללים שלנו!..."

השלוחים שזכו בתואר "גדולי ישראל"

מספר ר' שמואל שפריצער: בשנת תשכ"ו (שהי' השנה הראשונה שנסעתי בשליחות המל"ח), הייתה הוראה נדירה מהרבי שכל אחד מהנוסעים יבחן עניין בנגלה ובחסידות קודם שנוסע. גם אני נבחנתי בנגלה אצל הרב מענטליק ובחסידות אצל הרב ג'ייקובסון ונתתי את הפתק לרב חודוקוב. היות שלא אני ולא החברותא שלי ידענו לנהוג על רכב, נסענו רק בתחבורה ציבורית – היישר למסצ'וסטס.

כשהגענו, נכנסנו לרב, וכמובן שמה שהתחלנו לדבר איתו הי' הפלפול שלמדנו לפני הנסיעה. תוך כדי פלפול, שאל הרב שאלה שלא ידענו את התשובה עליה, ורשות הדיבור עברה אליו והוא התחיל לפלפל, עמדנו מולו נכלמים, בקושי מבינים מה הוא אומר, אבל פתאום הוא ציטט ברטנורא לא נכון, והואיל ובפלפול שלי התעכבתי גם על הברטנורא הזה, זכרתי אותו במדוייק, ומייד תיקנתי אותו. מייד פתחנו את הספר, ונוכחו עם מי הצדק. הרב כ"כ התפעל מה'גאונות' העצומה שלנו, עד כדי כך שהורה למשמש שלו (אברמוביץ') להסיע אותנו, הואיל ואנחנו "גדולי ישראל ממש"...

ואכן כל זמן שהותנו היה לנו ליווי של רכב צמוד, והנהג אפי' לא הסכים שנפתח את הדלת, אלא רץ בכל פעם לפתוח, כשהוא שמח על הזכות שנפלה בידי להסיע את גדולי ישראל ומאוריו לעת"ל..."

גם שאר התמימים שנסעו, סיפרו שהיו להם ניסים ונפלאות בכגון דא...

סוד ההצלחה של שליח

מספר הרב אסף פרומער: כשלמדתי ב-770, הלכתי מידי פעם לאכול בביתו של הר' חיים שאול ברוק ובאחת הפעמים שהגעתי השולחן כבר היה מלא ומספר שלוחים סעדו על שולחנו, כך שזכיתי בהתוועדות מן ההפקר. אחד מהשלוחים שישב שם סיפר כיצד הצליח להקים במדינה שלו מוסדות מפוארים, למרות שהכסף במדינה בה הוא שליח לא מתגלגל ברחובות:

"כשאני מגיע לגביר, אני לא מספר לו עד כמה גדולות ההוצאות של המוסדות, ועל החובות שלי, ועד כמה אני צריך את העזרה שלו".

"כשאני מגיע למשרד, והפקידה שואלת אותי מה אני רוצה, אני אומר לה שאני רוצה לחזור שיחה של הרבי. אחרי שאני חוזר את השיחה בשלימותה, והגביר שואל אותי למה באתי, אני אומר לו שיש לו את האפשרות להשתתף בהוצאות של המוסדות. כאשר פועלים באופן כזה, הגביר לא מרגיש משפיע, אלא מקבל. הוא מקבל את ההרגשה האמיתית שהחיים האמיתיים והמאושרים הם אצלך החב"דניק, אתה לא בא להסתייע על ידו, אלא בא לסייע לו. לתת לו את האושר האמיתי".

"וואס נאך?!"

מספר ר' לוי'ק פאריז: בזמן שלמדנו בישיבה בכפר חב"ד, הגיעה הוראה מהרבי לצאת ב"ג בעומר למירון, ולעסוק שם בפעילות בנושא מיהו יהודי. ואכן בערב ל"ג בעומר יצא אוטובוס שלם מהכפר (14 מקומות ישיבה) לכיוון מירון, עמוס בחומר על מיהו יהודי.

משהגענו לשטח, התחלקנו לזוגות, התפרסנו בשטח, וסוכם שבכל שעה נעשה חילופי משמרות, וקבוצה אחת תעלה להתפלל בציון הרשב"י.

משהגיע תורי, יצאתי יחד עם החברותא שלי לכיוון הציון כשבידינו חומר על מיהו יהודי לחלוקה. עד שהגענו לציון נגמר כל החומר שהי' בידינו. תוך כדי שהתפללנו, נשמע רחש בקהל, והתברר שהרב הראשי לישראל הר' שלמה גורן הגיע למקום. היה זה תקופה קצרה לאחר שהר' גורן חולל את סערת הגיורים, כאשר הכשיר את הגיור הפיקטיבי שנודע לימים בכינוי 'פרשיית האח והאחות', והיות ונגמר לי חומר החלוקה, ונורא רציתי לפעול בעניין של 'מיהו יהודי' ולמחות, התפללתי ממעמקי הלב שיפול לי רעיון.

לפתע נצנץ במוחי רעיון. משכתי את כובעי על פני יל מנת שלא יזהו אותי כחב"ד'ניק, והתחלתי ליב ולבכות: "ר' שמעון! תעזור לי! אחותי רוצה להתחתן עם גוי! ר' שמעון תעזור לי!".

כדרכו של עולם, בהתחלה ניסו להשתיק אותי, אך לאחר מכן השתרר שקט וכולם הקשיבו להתייפחויות שלי.

המשכתי ליבב: "ר' שמעון, אחותי אומרת שהרב גורן הכשיר את הגיור... הוא התגייר ברבנות!... הוא גוי והרב גורן אומר שהוא יהודי... ר' שמעון תעזור לי! אחותי רוצה להתחתן

עם גוי שהולך עם צלם... הרב גורן אומר שהוא יהודי". בהתחלה לא הבינו הסובבים על מה מדובר, אך כאשר הר' שלמה גורן התחיל לרעוד, הבינו האנשים מסביב מה הכוונה, והתחילו לצעוק כבמקהלה על הרב גורן "צא טמא! צא טמא!".

שומרי הראש של הר' גורן, תקעו בצלעותיי את קת הרובה, ואיימו עלי שבאם לא אסתלק מייד מרחבת הציון, שם תהיה קבורתי. כמובן שהתחמקתי מייד והתחבאתי במקום מרוחק מהציון על מנת שלא יזהו אותי, אך הקהל שצעק והמשיך למחות בגיורים הפיקטיביים, גרם לר' גורן להסתלק מהמקום בבושת פנים.

למחרת, כותרות העיתונים בארץ רעשו, "הרב הראשי גורש בבוז מרחבת ציון הרשב"י", וכך כל עיתון בסגנונו הוא סיפר על המאורע בציון הרשב"י.

באותו יום, התקבל טלפון במזכירות הישיבה מהר' חודקוב שביקש לדעת בשם הרבי מה פעלו אתמול במירון. דודי ר' אפרים וולף שקיבל את השיחה ענה ש"חילקו חומר על מיהו יהודי", לפתע נשמע מעבר לקולו של הרבי ששאל "וואס נאך?", "ודיברו על מיהו יהודי", "וואס נאך?", "ההתפללו בציון", "וואס נאך?" שאל הרבי בשלישית.

רק אז ר' אפרים הבין מה הרבי רוצה לשמוע, וסיפר לרבי את מה שעשיתי. הצחוק של הרבי נשמע מעבר לקול, ובה נסתיימה השיחה.

נזרק בשביל הרבי

אחד מראשוני השלוחים החלוצים שיצאו לשליחות בפניה נידחת חודש אחרי החתונה, היה הרב גרשון מענדל גרליק, שנסע לאיטליה והכה בתדהמה את כל הסובבים. הוא היה פחות מחודש אחרי החתונה, וכבר הוא טס למקום לא ידוע על פני הגלובוס, בלי כסף ובלי קשרים, סתם ככה 'נזרק'.

גם הרבי מצידו התייחס לעניין באופן מיוחד, וכמה שבועות אחרי הנסיעה שלו הרבי דיבר בהתוועדות על גודל ההפלאה שבעניין, שאברך צעיר שכזה מוסר את עצמו לחלוטין ושם את כל עניניו הפרטיים על הצד כדי למלא את רצונו של נשיא הדור.

הרב גרשון מענדל גרליק

תוך כדי הדברים של הרבי, א' החסידים התערב בשיחה ואמר לרבי מתוך כוונה להמעיט בערך המסירות נפש: "אחד עשרה חדרים", כשכוונתו לומר שלאותו שליח יש הרחבה בגשמיות במקום השליחות...

הרבי עצר את שטף הרצאת הדברים, פנה לאותו אחד ואמר לו: "זה דבר מפתיע שיהודי עם זקן לבן ארוך, ויש לו קאך במספר החדרים שיש ליהודי בקצה האחר של העולם..."

ככה מקרבים יהודי...

אחד מהיהודים הראשונים שר' גרשון מענדל גרליק פגש בשנת השליחות הראשונה שלו, היה יהודי יליד משפחה חב"דית בשם ש"ב פרידמן שהיה פרטיזן בזמן מלחמת העולם השנייה, שנכנס לבית הכנסת של ר' גרשון מענדל. לאחר מספר מילות נימוס שאל אותו ר'

גרשון מענדל לשמו, ומשמע את השם החב"די לא שאל שאלות נוספות, וניגש ישר לענין: "יש לך דרכון וויזה לאמריקה?"...

היהודי לא הבין לאיפה ר' גרשון מענדל חותר והשיב בחיוב, ור' גרשון מענדל הודיע לו שאם ככה נוסעים עכשיו אל הרבי. הוא לקח אותו לשדה התעופה והביא אותו אל הרבי, ואותו יהודי הפך לחסיד נלהב ותומך עיקרי במוסדות ובפעילות של ר' גרשון מענדל.

אלוקים שכזה

ר' טוביה בולטון

מספר ר' טוביה בולטון: בזמן מלחמת ששת הימים יצאתי אל שטח האש לפעול במבצע תפילין. ניגשתי לאחד החיילים והצעתי לו להניח, אך החייל כעס מאוד ואמר לי להסתלק משם תיכף ומיד. ניגשתי לחייל אחר שאמר לי "אם תבטיח לי שאחזור מן המלחמה בשלום אניח", ועניתי לו שהוא יחזור בשלום גם אם הוא לא יניח היות והוא הבן של הקב"ה שאוהב אותו בלי שום קשר למה שהוא עושה או לא עושה".

החייל התרצה והניח תפילין, וכשסיימתי להניח איתו קרא לי החייל מהעמדה הקודמת ואמר לי "גם אני רוצה להניח". כששאלתי אותו לפרש השינוי הוא ענה לי: "בתחילה חשבתי שאלוקים מגן רק למי שהולך בדרכיו ומקיים את מצוותיו. על זה אמרתי אני לא צריך טובות. אנחנו חזקים וננצח בלי עזרה. אבל כשמעתי שהוא עוזר ואוהב אותי כמו שאני כמו בן שלו אמרתי לעצמי כזה אלוקים אני רוצה..."

דו"ח לרבי?!

בשנותיו הראשונות של אחד השלוחים לארץ הקודש, הוא קיבל מהעירייה דו"ח על משהו לא חוקי שהוא עשה בתהלוכת ל"ג בעומר, והוא ברוב חכמתו הודיע לפקח העירוני שנתן את הדו"ח שהאחראי במקום זה הרבי מליובאוויטש, והוסיף להתחכם ושלח לרבי את הדו"ח עצמו.

כמענה, הרבי הוציא את הדו"ח וכתב עליו בגוף-כתב-יד קודשו: "פתי יאמין כי שלחתו לעשות מעשה פלוני במקום פלוני ובזמן פלוני..."

חבדני"ק לפי תומו?!

בשנים הראשונות לנשיאות, הר' יואל כהן נקרא לחדר של הרב חודקוב והתבקש לנסוע לא' מהשיבות הנמצאות בערי השדה על-מנת להפיץ שם חסידות. הוא צירף אליו בחור נוסף והם הגיעו לישיבה בלי כל הודעה מוקדמת. כשנשאלו למעשיהם במקום, הם השיבו שהם הגיעו לכאן 'בטעות'.

אחד הבחורים השנונים שנכחו בזאל באותו הזמן, מיד שאל אותם: בגמרא אנחנו מוצאים דיונים שלמים לגבי 'גוי המסיח לפי תומו', אך לא מצאנו דיון מסוג זה לגבי 'יהודי המסיח לפי תומו', ונשאלת השאלה – מדוע?

הוא מותיב והוא מפרק: אלא מוכרחים לומר שאצל גוי ישנה האפשרות שהוא אומר ועושה דברים ללא כוונה מיוחדת, אך כאשר יהודי עושה או אומר ענין מסויים 'בטעות', בוודאי שיש לו בזה כוונה, וכל שכן חב"דניקים...

שוחד מסוג אחר

במשך שנים ארוכות הר' זושא פויזנר היה נוהג לדאוג להשגת אשרות כניסה לארה"ב עבור תלמידי ישיבות תומכי תמימים בארץ הקודש, באמצעות נתינת שוחד לפקידים בקונסוליה האמריקאית. הדבר הפך לנוהג של קבע, בכל פעם לפני החגים הוא, הוא היה לוקח את הדרכונים מהבחורים שרוצים ויזה לטוס לרבי, וחוזר אחרי כמה ימים עם חתימות מאושרות בשביל כולם...

הר' זושא פויזנר

בשלב מסויים, הורה לו הרבי ביחידות להפסיק לתת שוחד כספי לקונסולים, ולחלק במקום זה רק שוקולדים.

כחסידי לרבו צייט זושא בדקדקנות להוראת הרבי, התנזר לחלוטין משוחד כספי והתחיל לחלק בשפע שוקולדים יקרים ביותר לאנשי הקונסוליה האמריקאית, והמשיך לעשות חיל בעסקנות הציבורית.

חלפו מספר שנים, והשמועות על פקיד בקונסוליה המעניק אשרות כניסה תמורת שוחד הגיעו עד לחלונות הגבוהים באמריקה, שם הוחלט על פתיחת חקירה רחבה על כל העסקים השחורים שהתרחשו מתחת למפה. בתוך כל החקירות, הם חיפשו גם את כל נותני השוחד, אלא שכאשר הם הגיעו לעסקים השחורים של זושא מול הקונסול לא היה להם מה לעשות, היות וממה שנודע להם הוא רק העניק שוקולדים יוקרתיים, ואין שום סעיף בחוק שאוסר לתת שוקולד לפקידים...

ברוסיה התייגעו מספיק

הרב לוי קמינצקי המכהן כשליח הרבי באומסק שבברית המועצות סיפר שלרגל ברית המילה של הבן שלו התקשר להזמין את כל בני הקהילה לחגיגה, וכאשר התקשר לאחד מהאנשים שאל אותו היהודי: "מתי הברית תתקיים?", והשליח ענה לו בהלצה: "הברית של הבן שלי באחת בצהריים, ושלך באחת וחצי..."

בהמשך לאותה שיחה, כאשר השליח דיבר עם המוהל החליט 'להמר' ולבקש ממנו להביא שתי ערכות, אולי באמת אותו יהודי יסכים וההלצה תבוא לידי מימוש.

למחרת, לאחר הברית של התינוק, השליח החליט שהוא לא ייגש לשאול אותו, כדי לא ליצור אי-נעימות, אבל בשעה אחת וחצי היהודי עצמו ניגש ושאל את השליח: "נו... מה קורה עם הברית שלי?"

ההפתעה הייתה מושלמת, והשליח עזב באמצע את כל החגיגה ונכנס יחד עם המוהל למשרד האישי שלו, שם על השולחן נערכה הברית. א' מהיהודים שהבחין שהשליח נעלם יחד עם המוהל, עשה אחד ועוד אחד, וכשהבין מה שמתרחש החליט גם הוא להצטרף.

הסתבר, שלמוהל היתה ערכה נוספת שהוא היה אמור להשתמש בה בתחנה הבאה שלו, והשתמש בה שעה אחת קודם לכן...

וסיים השליח: "ברוסיה אנחנו רואים הצלחות לא טבעיות כלל".

(השליח ר' יוסק'ה מייזליש נוהג לומר שהקב"ה קבע שבכל מקום בשביל לצבור הצלחות ביידישקייט יהיה צריך לעמול ולהתייגע, ומכיוון שברוסיה שפכו כבר מספיק דם ודמעות, לכן יש שם לשלוחים הצלחה עצומה כמעט מבלי להתייגע...).

התקשרות

נשיקה חסידית

ר' ישראל נעוועלער סיפר: הבן של ר' מאיר רפאל'ס כבר היה כמעט בעולם הבא, הגיעו החברא קדישא – נו, זה הרי היה בוויילנא של השנים ה'טובות' – אז הם ציוו לו שיעשה תשובה, שיעזוב את ה'כת' לפני שהוא הולך לעולם האמת... החזיר להם הגוסס את הביטוי החסידי של "ישקני מנשיקות פיהו", ויצאה נשמתו בטהרה...
 וסיים ר' ישראל: "מאז משה רבינו לא הייתה כזאת מיתת נשיקה"...

הוא התעלה ואני...

הרה"ת ר' הילקע פאצ'אווער (ר' הלל פרוטקין) עמד פעם בגן עדן התחתון הסמיכות לחדר היחידות של אדמו"ר הרש"ב וראה את ר' איצ'ה דער מתמיד מתכוון להיכנס ליחידות. ר' איצ'ה הסתובב הלך ושוב בחדר, עד שעצר בפתאומיות והחליט שהוא לא מספיק מוכן להיכנס אל הרבי, סב על עקבותיו ויצא מגן עדן התחתון.

ר' הילקע שעמד שם וראה את מה שהיה עם ר' איצ'ה חשב לעצמו: "אם ר' איצ'ה לא מוכן, אני כן מוכן?", ועל כן החליט לדחות את כניסתו ליחידות, ולהתכוון יותר לפני שהוא נכנס לקודש הקודשים.

עברו כמה ימים ור' הילקע התבטא על עצמו: "ר' איצ'ה יצא החוצה, הכין את עצמו והתעלה עד שהרגיש מוכן להיכנס ליחידות, ואילו אצלי עבר עוד יום ועוד יום ואני ירדתי מדחי אל דחי..."

כמים הפנים לפנים

אחד מתלמידי הבעש"ט שלח את שמשו בערב חג הפסח, על מנת להודיע לאחד מתושבי העיר שלא האמין כלי"כ בצדיקים ובמופתים שיש חמץ בביתו. כשהיהודי שמע את דבריו של השמש, הוא התרגז על ה'חוצפה' שיושב לו יהודי בקצה השני של העיר ומחליט שיש לו חמץ בבית, הרי הוא ניקה את כל הבית ובדק בכל הפינות וכו'. אבל לא חלף זמן ארוך מאז שהשמש עזב את ביתו והוא התחיל לחשוב לעצמו שאחרי הכל הרי בכל זאת מדובר ביהודי קדוש, ואיסור חמץ הוא איסור חמור, ועל כן החליט בכל אופן לבדוק שוב את ביתו מהחמץ, והוא עבר שוב בדקדקנות בכל החורים והסדקים שבבית – אך לא מצא מאומה.

חלפה שעה קלה ותלמיד הבעש"ט שלח שוב את שמשו להודיע לאותו יהודי שיש חמץ בביתו, ולא הסתפק בהודעה כללית, אלא גם גילה לו שמקום החמץ הוא בחדר השינה שלו.

אותו יהודי התרגז ואמר: "הרי כבר בדקתי שוב את הבית ולא הי' כלום!". אך גם הפעם, אחרי שהשמש עזב את ביתו החל שוב ליבו לנוקפו והוא התעורר בחשש שמא יש ממש בדבריו של הצדיק. הוא לקח שוב נר ונוצה והחל לבדוק בקפדנות את חדרו, אך גם הפעם לא מצא מאומה.

למחרת, זמן קצר לפני סוף זמן ביעור חמץ הגיע אליו השמש בפעם השלישית ואמר לו את המקום המדוייק היכן שנמצא החמץ, והלך לשם ומצא חמץ!

בא היהודי לאותו צדיק וטענתו סדורה בפיו: אם הרבי ראה איפה נמצא החמץ, מדוע לא אמר לי לכתחילה, ובשביל מה היה דרוש להטריח אותי לבדוק בכל הבית פעם נוספת ולאחר מכן לבדוק את החדר פעם נוספת באמצע הלילה כשעניי טרוטות מחוסר שינה, ולגרום לי עגמת נפש!...

ענה לו הצדיק: האמת ניתנת להיאמר שגם לי לא מראים משמים הכל אלא רק את מה ששייך אלי. בהתחלה הראו לי משמיים שבעיר בה אני מכהן כרב ונמצאת תחת אחריותי יש חמץ אצל יהודי מסויים ולכן שלחתי להודיע לך, אבל לא ידעתי היכן נמצא החמץ כי זה לא ענין שלי, שהרי אינך חסיד שלי. לאחר מכן כשהתחרטת על דבריך והחלטת שמא יש משהו בדברי והתחלת להאמין בי והלכת לבדוק את החמץ, אזי ראיתי באיזה חדר נמצא החמץ, וממילא שלחתי את השמש שלי למסור לך היכן נמצא החמץ, ואח"כ כשהנסיון מצידך היה גדול יותר, שהרי כבר בדקת פעמיים, ובכל זאת התגברת והחלטת ללכת ולבדוק פעם שלישית בגלל מה שמסרת לי על ידי השמש, כבר היית ממש שייך אלי ויכולתי לראות בעינא פקיא את מיקומו המדוייק של החמץ!

אוצרות זהב ואהבה

בהתוועדות מסויימת התבטא הרבי שיש ווארט אצל חסידים שהסיבה לכך שלוקחים שיריים של רבי ולא של חסיד, כי חסיד לוקח לעצמו את הכסף וזהוב, והשיריים שלו זה אהבה ויראה, משא"כ רבי לוקח לעצמו אהבה ויראה ומשאיר את הכסף וזהוב...

וסיים הרבי, "שיריים אצל רבותינו נשיאינו משפיעים גם אהבה ויראה וגם כסף וזהב!"

על שלא מיחה

בימיו האחרונים של ר' נחום לבקובסקי (שכיהן כמשגיח במשך עשרות שנים בישיבת תות"ל ברינואה), אמר לסובבים אותו שככל הנראה הסיבה לכך שהוא סובל כל-כך היא מפני שבשנת תשט"ו השתתף באסיפה של מספר חסידים ברינואה, שהנושא שלה היה טענה על הנהגתו של הרבי, שכביכול ח"ו מדריך את החסידים שלא בדרך חב"ד ה'אותנטית' ומנהיג את חב"ד בכל ענין ה'הפצה' וכו' שלא בדרך שסללו רבותינו נשיאינו, ומכיוון שלא מחה על הדברים שנאמרו – אף-על-פי שלא הסכים עמהם – סבל במשך ימי חייו.

חת"ת - ברכה להכל

החסיד ר' משה אליהו גרליצקי, נסע פעם עם קבוצת תלמידים לחצר הרבי, ונכנס עמם ליחידות אצל הרבי שליט"א. אחד מהילדים, שלא הי' מאנ"ש, ניגש אל הרבי ואמר לו "רבי! איך בעט אָ ברכה" [=רבי אני מבקש ברכה], הרבי חיך אליו וענה לו, "השווער אמר ששמירת שלושת השיעורים היומיים, היא ברכה בכל העניינים".

ר' חיים ברוך הלברשטאם

האם הבחורים נוהגים כמו הרבי?

הרבנית פעם שאלה את ר' חיים ברוך הלברשטאם האם נכונה השמועה שהבחורים מקפידים לנהוג כמו הרבי בכל העניינים, ואפילו בסוגי המלבושים ודברים כגון דא, ור' חיים ברוך השיב בחיוב.

כמענה על כך, הרבנית הוסיפה ושאלה אותו האם הבחורים יודעים שהרבי מקפיד להחליף את הבגדים בכל יום...

רבי! מי לא שומע בקולך?!...

אחרי השואה הארורה, שרר ברחבי העולם מצב נוראי של מחסור במוצרי יסוד יהודיים וביכולת לחיות חיים יהודיים כשרים בחלקים רחבים של העולם. במדינות רבות לא היה ניתן להשיג סידורי תפילה וחומשים, שלא לדבר על בשר כשר.

אחת הפעולות הראשונות שהרבי הריי"צ עשה בבואו לאמריקה, היה הדאגה לשחיטה מהודרת. לצורך כך, שלח הרבי הריי"צ את זקני וחשובי החסידים בדווקא לאירלנד, שהיה אחד ממרכזי השחיטה העיקריים באותה עת.

כך קרה, שא' החסידים שהצליח לצאת מעבר למסך הברזל נשלח מייד עם בואו לאירלנד. אך כוחו במדינה זרה ומנוכרת זו לא עמד לו זמן רב, ואחרי מספר חודשים מועט הוא הרגיש שהוא לא יכול להיות רחוק מהרבי, נטש את מקום שליחותו וערק חזרה לקראון-הייטס.

עבר זמן לא רב, ובהתוועדות שערך הרבי בחג הפורים תשח"י במהלכה 'לקח' הרבה משקה עד שיצא מכל ההגבלות הידועות ושאינם. בא' מהשיחות 'התלונן' הרבי שהיום זה לא כמו פעם. בעבר כשהיו אומרים לחסיד משהו, הוא היה מבצע מייד מבלי לשאול שאלות, וכיום...

אותו חסיד שהיה בגילופי גילופין, ואף החשיב את עצמו לא' מחשובי החסידים, הרשה לעצמו להתערב בשיחה, ואמר לרבי: "רבי! מי לא שומע בקולך? כולם כאן מוכנים ללכת עד מסירות נפש!..."

הרבי שמע את דבריו, הפסיק מעט, ושאל אותו: "ואתם בעצמכם?!..."

"מחר בבוקר אנחנו אורזים את החבילות נוסעים בחזרה!"

הרבי לא קיבל את דבריו מייד: "תלך הביתה, 'תישן על זה לילה', תתפכה, ואז תכניס פתק דרך המזכירות..."

למחרת הכניס פתק לרבי שהוא מסכים מייד לחזור לאירלאנד, בהסכמת רעייתו. אך הרבי ענה על כך בתמימה: "לשלוח משפחה עם חמישה ילדים?", ואותו חסיד לא חזר למקום שליחותו...

נקודת ההתקשרות

היה יהודי מסוים ממוצא חב"די, שבצעירותו עזב את לימודיו בישיבה והתדרדר מדחי אל דחי עד שהפסיק להניח תפילין, והתחיל ללכת בדרכים עקלקלות. אבל לאורך כל השנים, למרות שהוא אפילו 'לא הקפיד' לברך לפני האוכל שהכניס לפה שלו, הוא היה שומר על דבר אחד באדיקות: לפני כל מאכל שהוא היה מכניס לפה הוא היה מסתכל על תמונה של הרבי שליט"א, אומר "תודה רבי", ואוכל.

בא' מהפעמים שהוא נסע עם חבר שלו לאורכו של כביש מהיר, הם עצרו לתדלק בתחנה וחבר שלו נכנס לרגע לחנות הסמוכה לתחנה. כשהחבר חזר לרכב הם המשיכו בנסיעה, אך אחרי דקות ספורות עצר אותם מחסום משטרה ולקח אותם למעצר. התברר, שכשאתו חבר נכנס לחנות הוא לא נכנס כדי לקנות משהו, אלא כדי לבצע שוד מהיר וזריז. כשהוא יצא השוד דווח במשטרה, והם עצרו את אותו בחור חב"די כשותף לפשע.

בימים בהם הוא היה במעצר עד שהוכחה חפותו, הוא עשה לעצמו חושבים, וחזר אל המקורות וכיום הוא שליח חשוב בא' ממדינות אמריקה.

הר' יוסף יצחק אבוב

התקשרות מקשרת

בתקופת מלחמת העולם השני, אברך חסיד ליובאוויטש נכנס לבית כנסת באזור הקרבות, פתח את ארון הקודש, ובכה בכי תמרורים על ילדו החולה. אחד מהנוכחים בבית כנסת, ניגש אליו בעדינות והציע לו לגשת ולבקש ברכה מהאדמו"ר מבעלז ששהה בעיר באותה תקופה, אך אותו אברך סירב בנחרצות לפנות לבקש ברכה מאדמו"ר אחר.

בשעת ההתרחשות, ישב בפנית בית הכנסת הרב אהרן אופן (אביו של הרב יוסף יצחק אופן, משפיע בישיבות חו"ל צפת ותו"א ירושלים), וכשהוא ראה את גודל ההתקשרות של האברך הליובאוויטשער, זה גרם לו להתחיל להשתפשף בין חסידי חב"ד ולהתקשר לרבי!

חיים חסידיים

יחי ההבדל

הר' חיים בנימין ברוד אמר שבשנים הקשות ברוסיה הסובייטית היו רק שתיים שהצליחו לעמוד בפרץ הכפירה: חב"ד וברסלב. ההבדל היה שבחב"ד גם הילדים הצליחו לעמוד בנסיון, ואילו בברסלב רק המבוגרים שרדו את רדיפות הדת, ואילו הילדים לא המשיכו להחזיק בדרך...

- הברסלבער'ס שהי' להם א ביסעלע שכל, שלחו את הילדים שלהם ללמוד בליובאוויטש".

לחשוב על עצמך?!

ר' דוד ראסקין התוועד עם התמימים ב'קבוצה' באחת השנים, ואמר שהזמן שלוקח לומר קריאת שמע שעל המיטה זה כמו הזמן שלוקח ללכת מ-770 ועד לפנימייה ב-1414. "זה הזמן שצריך להיות מוקצב למחשבה אודות עצמי, מחוץ לזמן זה, זה ממש עבודה זרה".

המשביע הר' שלמה חיים קסלמן

א פנימיות'ידעק הונט

מספר המשפיע ר' עופר מידובניק: פעם שאלתי את אחד מידידי שעוד למד בישיבה בלוד בשנות היו"דים האם ר' שלמה חיים אמר לו פעם משהוא באופן אישי, והוא ענה לי שר' שלמה חיים תמיד הי' אומר לו "דו ביסט אַ פנימיות'דיקער. אַ פנימיות'דיקער הונט" [=אתה פנימי'. כלב פנימי']...

הם בודאי לא בני אדם

בשנים הראשונות להתייסדותה של קהילת חסידי חב"ד בארה"ב פעל במקום גם ר' אברהם דב לוין, מחסידי אדמו"ר הרש"ב ששנה ופירש מחסידות חב"ד, וסלל לעצמו דרך חדשה בעבודת ה' שהתאפיינה בניתוק טוטאלי מעניני העולם. כשהתיישב באמריקה נקשרה אליו קבוצת בחורים שהחלה ללכת בדרכו, והיא כונתה בשם 'המלאכים' על שם הנהגתם המשוונה וסגנון לבושם.

כאשר החלו חסידי חב"ד לבוא במגע עם הקהל היהודי בארצות הברית בהוראתו של אדמו"ר הרייז"צ, נוצר קשר גם עם אותה קבוצה של 'המלאכים', ומידי פעם היו שולחים אליהם תמימים ואברכים משכונת המלך כדי שילמדו איתם חסידות על פי דרך החב"ד.

כשהר' יואל כהן הגיע ל-770, נשלח על ידי ר' ישראל גייקובסון לפגוש אותם ונסות להשפיע עליהם, מתוך מחשבה שבחור צעיר בגילם יוכל להשפיע עליהם טוב יותר. כשיואל כהן חזר מהפגישה איתם, שאלו אותו אם הוא נפגש עם 'המלאכים', והוא נענה ואמר: "אני לא יודע אם הם מלאכים, אבל בני אדם בודאי הם לא..."

מכות על הפצת חסידות?

בשביעי של פסח תשל"ז בעת ה'תהלוכה', כאשר קבוצה גדולה של חסידי חב"ד עברה בשכונת וויליאמסבורג ועשתה את דרכה לקיים את הוראתו של הרבי לצאת ולשמח יהודית בבתי כנסיות מרוחקים, מאות מחסידי סאטמאר החלו לרדוף אחריהם להשליך חפצים וכו' והחסידים נפוצו לכל עבר.

הר' יואל כהן יחד עם חסיד נוסף החלו לנוס על נפשם, והצליחו להימלט מטווח הראיה של אותם חמומי מוח ולמצוא מחבוא באחד מבתי-הכנסת שבאזור. לא חלפו דקות ארוכות והם שמעו את קולותיהם של האנשים המבקשים את נפשם מעבר לדלת. אותו חסיד ששהה במחבוא יחד עם ר' יואל ושמע את קולותיהם, הרהר בקול שמא כדאי לצאת החוצה ולקבל מכות על הפצת חסידות, אך ר' יואל ענה לו שאם הוא יצא כעת מהמחבוא הוא לא יקבל מכות על הפצת חסידות אלא על טיפשות...

להחליט מהר!

המשפיע ר' שלמה חיים קסלמן התבטא פעם: לאחרונה הגיעו מה'מזרחי' שני בחורים, האחד לאחר תקופה קצרה ששהה בישיבה הוריד את הכיפה הסרוגה וקיבל על עצמו את כל ההנהגות החב"דיות, ולכן הוא הצליח להתנתק לגמרי מהמקום הקודם בו למד.

לעומת זאת הבחור השני לא הלך בדרך זו, וטען שצריך לקחת הכל לאט לאט ולקבל כל דבר בפנימיות, ורק אחרי תקופה ממושכת בישיבה הוא החליף את הכיפה, וסיים ר' שלמה חיים: "אצל אותו אחד הכיפה הסרוגה אמנם ירדה מהראש, אבל היא נשארה בלב, עד היום..."

ר' יעקב בלס

"שיטה חינוכית"

ר' משה ירוסלבסקי נכנס פעם לחיידר של ישיבת 'אחי תמימים' תל-אביב, וראה את ר' יעקב פלס יושב עם שני תלמידים בלבד (הר' מרדכי שמואל אשכנזי והר' יצחק יהודה ירוסלבסקי). לשאלתו להיכן נעלמו כל תלמידי הכיתה, ענה לו ר' יעקב שיש לו 'שיטה חינוכית', שתלמיד שלא רוצה ללמוד אין מקומו בכיתה...

איפה השירותים?...

בשנת תש"ט כשהבחורים הצעירים שמעו שר' מיכאל דווארקין מתעתד להגיע לארצות הברית, הם התלהבו שיזכו לראות את אחת מדמויות ההוד של זקני החסידים, ובשעה המשוערת להגענו המתינו בחוץ בהתרגשות. הם המתינו והמתינו עד שבפועל הגיע יהודי מבוגר עם 'מכנסי-שלושת-רבעי', וחבילה על הגב, והדבר הראשון ששאל היה "איפה השירותים?...".

מחשבה זרה בשעת התפילה

אחד מגדולי החסידים בדורו של אדמו"ר הצמח צדק הי' ר' פסח מאלאסטאווקער שהיה נוהג להתפלל עם מניין מצומצם מיוחד של חסידים עובדי ה' שהתפללו במתניות ובכוונה גדולה, אותם היה בוחר באופן אישי לאחר שדקדק בהנהגתם ומצא אותם מתאימים להתפלל במניין זה.

אחד מצעירי החסידים ששאף אך הוא להתפלל באותו מניין, התחנן בפני ר' פסח, עד שר' פסח נעתר להפצרותו אך הציב בפניו תנאי שלא יחשוב מחשבות זרות במשך כל זמן התפילה. אותו יהודי אכן עמד בתנאי במשך כמה ימים, עד שהגיע אליו ר' פסח ואמר לו שיותר הוא לא יוכל להמשיך ולהתפלל מכיון שהפר את התנאי.

העביר החסיד במחשבתו את כל משך התפילה, ולא הצליח להעלות בזכרונו שום מחשבה זרה שעלתה לו בעת התפילה. לשאלתו ענה לו ר' פסח שבשעת התפילה במקום מסויים חשב אַ פּוּלִישֶׁר וואַרט...

כל אחד וה'ציור' שלו

הצייר החסידי ר' הענדל ליברמן – אחיו של המשפיע ר' מענדל פּוּטְרַפֶּס – למד בצעירותו באוניברסיטה את מקצוע הציור. גם הוא וגם אחיו ר' מענדל היו יתומים, והתחנכו על ידי האמא והסבתא.

ר' הענדל, היה מסתובב אז כמנהג הסטודנטים בימים ההם, עם פינז'אק משובץ בכפתורים מוזהבים, ובאחת הפעמים שאמא של ר' מענדל הבחינה שהוא מסתכל בבזז על אחיו ר' הענדל, היא אמרה לו: "מענדל'ה מה אתה חושב? מה שאצלו זה בכפתורי הזהב בחליפה, אצלך זה החורים במכנסיים...".

"הוא עושה את זה בשביל שיהיה לו 'ציור' של סטודנט, ואתה עושה את זה בשביל שיהיה לך 'ציור' של חסיד המופשט מענייני עולם הזה...".

הצייר החסידי ר' הענדל ליברמן בתערוכת ציור חסידית בדטרויט

פה תהא קבורתך

בישיבת תומכי תמימים בליובאוויטש שבליובאוויטש, כאשר התקבל בחור חדש והתמימים הותיקים ראו שאותו צעיר חושב שהוא הגיע על מנת 'לשגשג' בלימוד, הם היו דואגים להבהיר לו שתומכי תמימים זה חותם שנשאר לכל החיים, והיו מביאים אותו לחצר הישיבה, ולהראות לו "פה תהא קבורתך..."

שמירת סוד

החסידים בעיר סמרקנד היו שומרי סוד מופלאים. עד כדי כך הגיעו הדברים שאחד מהבחורים הצעירים שהתגורר בבית בו פעל מקווה מחתרתי, היה הולך כל יום לטבול בנהר הקפוא מרחק של חצי שעה הליכה כל צד, ורק לאחר שנה שלימה (!) סיפרו לו שבבית בו הוא מתגורר יש מקוה. כך גם היה עם חסיד קשיש שהגיע לעיירה והתארח באותו בית, שכאשר הביע את רצונו בשבת בבוקר לטבול לפני התפילה – סיפרו לו שיש מקוה במרחק חצי שעה הליכה.

גם הישיבה שפעלה בסמרקנד היתה כל כך סודית, עד כדי כך שאפילו התלמידים שלמדו שם לא ידעו שהם חלק ממערך של ישיבה. כל בחור ידע שהוא יחד עם עוד שני בחורים לומדים בבית הכנסת, וסידרו להם באופן פרטי שיעור עם יהודי חסידי. רק לאחר מכן כשהגיעו לארץ וסיפרו להם שהיתה ישיבה בסמרקנד, הבינו שגם הם היו למעשה חלק מאותה ישיבה.

לשמור סוד

ר' שלמה רסקין למד בילדותו ב'שקאלע', והסדר היה שעד כיתה י' זה חובה, מכאן ואילך רשות – לאוניברסיטה. אך במהלך שנת הלימודים של כיתה י', נודע על תוכנית הממשלה להאריך את זמן לימוד החובה עד כיתה י"א. בסיום כיתה י' שהה בסמרקנד,

ובמשך השנה פעלו עליו רבות זקני החסידים שלא יסכים להמשיך ב'שקאלע', ואמרו לו שבחסידות מוסבר שעשר זה קדושה, אך י"א זה כבר סטרא אחרא... ומכיוון שזהו דבר חדש, אמרו לו שיכול להימנע ולהשתמט מזה.

בפועל, לקראת סיום השנה ממש, קיבל מכתב מהוריו, בו נרמז לו שקיבלו הוראה מהרבי להגיש ניירות לממשלה ע"מ לקבל אשרת יציאה מרוסיה. הוא הבין את הרמז, אך מכיוון שכבר שהה בסמרקנד, שם למד שאת מה שלא מוכרחים להגיד לא אומרים לאף אחד, סיפר שהולך לביתו ע"מ למלא ניירות להמשיך הלימודים ב'שקאלע'.

זקני החסידים ישבו איתו והתועדות שעות רבות, בכו והתחננו, אך הוא נשאר ב'שלו'...

שידוך חסידי

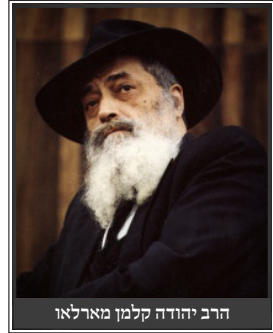
סיפר אחד מתלמידי התמימים על זקנתו שסגרה שידוך עם א' מתלמידי התמימים יוצאי נעוועל, ולאחרי מספר ימים אמא שלה ראתה את אותו בחור אוכל תפוח באמצע הרחוב וביטלה את השידוך בטענה שאם הוא אוכל תפוח באמצע הרחוב, הוא לא מספיק חסידי...

תכנית חיטון?!

כשנולד בנו הבכור של המשגיח בשיבת תות"ל לוד ר' י"צ בוטמן, הציעו לו נציגי הבנק לפתוח תכנית חיטון משתלמת לתקופת זמן ארוכה כדי שיוכל לחתן את בנו, והוא נענה להצעה.

בשנת ה'תנש"א כשהרבי הגביר את העיסוק מתוך קאך ושטרעם מיוחד בביאת המשיח כדבר הכי מוחשי ועכשווי ואמונת החסידים נסקה לשחקים, סגר הר' בוטמן את תכנית חיטון מפני שבהבנתו החזקת תוכנית כזו מבטאת חוסר אמונה בביאת משיח הקרובה.

חלפו מספר ימים, והוא סיפר את הדבר ל'עשה לך רב' שלו ר' מרדכי אליהו (מונייע) שניאור. מונייע שמע את הדברים והפטיר: "בתחילת ימות המשיח יצטרכו עדיין כסף...".

הרב יהודה קלמן מארלאו

להוריד? הייתכן?!

מספר ר' שמואל שפריצער: מיד אחרי ג' תמוז התקשר א' השלוחים אל הרב יהודה קלמן מארלאו, ושאל אותו האם להוריד את ה'חי' מהבית חב"ד, והרב מארלאו ענה לו "אם היית שואל אותי האם כדאי במצב שנוצר לתלות שלט חדש, הייתי מתלבט מה לענות לך, אבל להוריד את השלט זה בוודאי אסור, הרי אנשים עלולים לפרש כביכול הפסקנו להאמין בזה ח'".

א חסידישע פארבריינגען

יש התוועדות ויש התוועדות

מספר המשפיע ר' חיים לוי יצחק גינזבורג: כשחזרתי מ'קבוצה' הייתי צריך לשהות בשבת הראשונה בבית הוריי, ובמוצש"ק השתוקקתי לדעת האם הרבי התוועד השבת. מייד כשחזרתי לישיבה שאלתי את הבחור הראשון שנתקלתי בו: "הייתה התוועדות בשבת?" והבחור ענה לי: "שתיים".

שאלתי אותו מה הפירוש "שתיים?", והוא ענה לי לתומו: "ר' מענדל בכיתה למטה ור' מיישק'ה [נפרסטק] בזאל".

"לא זה! לא זה!" התמרמר הרב גינזבורג, "התכוונתי לשאול האם הייתה התוועדות של הרבי!"...

התוועדות בבית החיים

בחירי וזקני התמימים בליובאוויטש, היו מתוועדים מידי פעם בינם לבין עצמם, בדרך כלל היה זה בבית הכנסת שבבית החיים שם אף אחד לא הפריע להם להתוועד כל הלילה כאוות נפשם...

ערב אחד הבחין ר' שלמה חיים שישנם מספר תמימים החסרים בזאל, ומיד הוא הבין שכנראה הם מתוועדים יחד. הלך רש"ח ודפק על הדלת, אך הם לא הסכימו להכניס אותו. הם הרי האלטערע בחורים, והוא סך הכל בחור צעיר...

דפק והתחנן שוב ושוב, ולא וויתר, עד שהבחורים ששהו בפנים הציבו בפניו תנאי, אם אתה רוצה להיכנס תשלם 'דמי כניסה' – ספל משקה. שתה ונכנס ונהנה מזיו השכינה.

היונגעלייט רואים

הר' שלמה אהרון קזרנובסקי היה נוהג להגיע ל-770 בשבתות על מנת להשתתף בהתוועדויות של הרבי, אך הוא היה בד"כ נרדם במהלך ההתוועדות. הוא היה גר בשכונה סמוכה במרחק של חצי שעה הליכה (שם הוא שימש כרב), והיה מתאמץ ומגיע ל-770 על אף גילו המבוגר.

באחד הימים שאל כ"ק אד"ש את ר' שמואל לויטין מדוע הרב קזרנובסקי נרדם בהתוועדויות. ר' שמואל השיב שהוא יהודי מבוגר, והולך בשמש מרחק של חצי שעה, וזה שבת אחה"צ וכו', וממילא קשה לו להישאר ער.

"זה תירוץ טוב, אבל בנוגע לפועל זה לא סדר" ענה הרבי.

”אז עדיף שהוא יישאר בבית ולא יגיע בכלל להתוועדות?” שאל ר' שמואל. ענה הרבי – ”התירוץ הוא באמת טוב, אבל כשהבחורים הצעירים רואים אדם מבוגר שנרדם באמצע ההתוועדות, זה לא טוב...”

להישאר עירני בהתוועדות

ר' שניאור זלמן גורארי' ממקורבי בית רבי, היה נשאר ער בהתוועדויות של הרבי שליט"א באופן קבוע, על-אף גילו המתקדם.

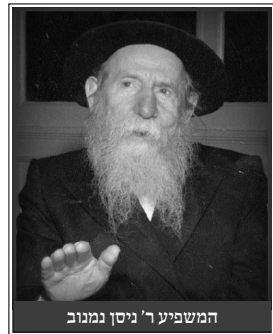
הסוד שעומד מאחורי הצלחתו להישאר ער היה, שבאופן קבוע לפני שהיה יוצא להתוועדות עם הרבי היה שותה כוס קפה אשר הכילה חצי כוס אבקה וחצי כוס מים רותחים. התוצאה של שתיית כמות מרוכזת כזו של קפה, היא שכרון חושים מייד הגובל בהתעלפות אצל אנשים בגיל מתקדם כשלו.

הרז"ג היה שותה ומייד צונח על הכורסא מתוך שכרון חושים שנמשך מספר דקות, ולאחריהם היו ילדיו מסייעים לו לעמוד על רגליו ולהתלוות אליו להתוועדות, וכך אחרי כמות כזו של קפה הוא היה בטוח שהוא לא יצטרך לנמנם באמצע...

להתכונן להתוועדות כמה ימים מראש!

כששאלו את ר' ניסן נמנוב איך הוא מצליח להישאר בהתוועדות מבלי לצאת באמצע להטיל מים, הוא השיב שכמה ימים לפני זה הוא נוהג לא לשנות מאומה, כך שכשמיגיעה ההתוועדות אין שום דבר שמפריע לו לשבת במשך שעות ארוכות ולשמוע את הרבי...

בהזדמנות אחרת אמר לא' החסידים: ”עלי טוענים שאני לא מקושר? משך זמן לפני ההתוועדות אני לא שותה כדי שלא אצטרך לצאת!...”

המשפיע ר' ניסן נמנוב

מתוועדים מספר ימים רצופים לילה ויום ללא הפסק

ברשימת זכרונותיו של ר' מאיר גורקאוו, הוא כותב תיאור חי על הקהילה החסידית בקרמנצ'וג, ובתוך הדברים הוא כותב ש”מזמן לזמן היו מתאספים כולם להתוועדות רעים בביתו של הרח”ד (וילענסקי), מספר ימים רצופים לילה ויום ללא הפסק ביניהם...”

הטריק החדש של היצר הרע

הרב עדין אבן-ישראל (שטיינזליץ) אמר פעם בהתוועדות עם רמקול, שבתקופת ערש החסידות, ישבו חסידים והתייעצו ביניהם מה אפשר לעשות כדי להיפטר מהיצר הרע, ולו לזמן קצר. לאחר מחשבה ארוכה הם הגיעו למסקנה שיעשו פארבריינגען עם משקה ואוכל, ולשם בטוח היצה”ר לא יבוא כי הוא יהיה בטוח שזו עוד מסיבת הוללות. עברו כמה דורות, והיצה”ר עלה על הטריק, והתחיל להשתתף בהתוועדויות. שוב ישבו החסידים וטיכסו עצה מה לעשות, והגיעו למסקנה שיעשו התוועדויות עם רמקול. ”לשם בטוח לא יבוא

היצה"ר, הרי היכן שיש רמקול בכל מקרה לא יצא מזה כלום. ועכשיו שיש רמקול – אפשר להתוועד..."

הכל בשביל לכתוב על ה'לחיים'...

ר' מענדל פוטערפאס, הקשה בא' מההתוועדויות של חג הפורים לצורך מה נכתבה במגילה כל ההקדמה בנוגע למשתה אחשורוש וושותי וכל הנלווה לכך, הרי לכאורה מה שנוגע זה רק שאסתר נעשתה למלכה, ולא מדוע המלכה הקודמת מתה?!

וא' הנוכחים תירץ לשביעות רצונו של ר' מענדל, שכל הנקודה של המגילה היא "לעשות אותם ימי משתה ושמחה", ובמילא, כל מה שנוגע לאמירת לחיים – נכתב גם הוא במגילה. וזוהי הסיבה שנכתב כל הסיפור עם משתה אחשורוש וושותי, בשביל הפסוק המרכזי בכל הסיפור: "והשתיה כדת אין אונס"...

בחצרות קודשנו

אני כלב, ואני מריח נבלה מרחוק...

בשנים הראשונות לנשיאות הי' יהודי שהסתובב ב-770 והתנהג כביכול כאחד מאנ"ש דיבר באידיש וכו', אבל היה שואל יותר מידי שאלות על חייהם של החסידים וקשרי משפחותיהם, ומה גם שאף אחד לא ידע מהיכן הגיע ואיך הפך לחסיד חב"ד וחשדו בו שהוא מרגל עבור הק.ג.ב. ולא ידעו כיצד להיפטר ממנו.

יום אחד ניגש אליו הר' בן ציון שמטוב, משך בזקנו בחוזקה ואמר לו בתוקף: "איך בין א הונט, און א הונט שמעק די נבלה..." [=אני כלב, וכלב מריח נבילה], ומאז נעלם מעל פני השטח ולא נצפה יותר בבית חיינו.

זה כבר ארוך מידי...

הרב הראשי לישראל הר' שלמה גורן ביקר אצל הרבי מספר פעמים, ודיבר עם הרבי שעות ארוכות. באחת מהפעמים שהוא חזר מביקור אצל הרבי הגיע לישיבה בכפר חב"ד, וסיפר לבחורים ארוכות מה הוא שאל את הרבי ועל איזה נושאים הוא התייעץ איתו.

כשהוא סיים לדבר וכבר נכנס לתוך הרכב, ניגש אליו דוד קרץ ושאל אותו: "נו, ומה הרבי ענה לך?", – "זה כבר ארוך מידי" ענה הרב גורן...

החסיד הקמצן

בהתוועדות שהרבי ערך במוצאי כ"ד טבת תשכ"ג, לרגל סיום יובל החמישי להסתלקות של כ"ק אדמו"ר הזקן, שנת הק"ן, הורה הרבי להפוך את הכיסים ולרוקן אותם לטובת אחד המוסדות. באותה התוועדות ישב גם א' הגבירים החב"דיים, ובכיסו היתה הלוואה של \$10,000 אותה היה צריך להחזיר לר' שניאור זלמן גורארי'. כשהוא שמע את דברי הרבי והבין להיכן הרוח נושבת, ניגש באמצע ההתוועדות לר' זלמן, והחזיר לו את ההלוואה...

(אותו חסיד היה עוסק במכירה וקניית אלכוהול, עוד בזמנים שכנופיות של מאפיות השתלטו על ענף זה. קרה והוא היה חייב תשלום כל-שהוא ל'מאפיה' מסויימת על המשקאות שקנה ממנה, ובאחד מהערבים שהוא יצא מביתו, עצרה לידו מכונית שחורה, ועשתה לו סיבוב קצר ברחבי ברוקלין. כשעצרו בחזרה ליד הבית שלו אמרו לו שהפעם הסיבוב הסתיים כאן, אבל באם הוא לא ישלם, פעם הבאה הסיבוב יגמר במקום אחר לגמרי...)

הוא נכנס רועד כולו אל הרבי, ושאל מה לעשות. הרבי הורה לו ש"איתם לא מתעסקים", ושידאג לשלם את כל חובותיו בזריזות הכי גדולה....).

מזה ש-א-ג-י מבין

לאחר הסתלקות הרבנית, הורה הרבי למשב"ק הר' שלום בער גאנזבורג להחליף את המנעולים של גן עדן התחתון וג"ע העליון, וכן להחליף את המנעולים בכל הדלתות של הבית ברח' פרזידנט, והורה לו שלא לתת לאף אחד מפתח.

בפועל, במהלך החודשים שלאחר מכן אירעו מספר הזדמנויות בהם הרבי הגיע מהאהל לפני הזמן המשוער או עלה מהתפילה למטה, וש"ב שהיה עסוק עם הכנת הארוחות וכדומה לא היה נוכח באזור, והרבי היה צריך להמתין עד שיגיע ויפתח את הדלת.

המשב"ק ר' שלום בער גאנזבורג

שלום בער הרגיש מאוד לא נעים מזה שהרבי צריך להמתין לו ובגללו מתבזבז זמן יקר של הרבי, והוא ביקש רשות האם הוא יכול לתת מפתח לריל"ג. הרבי ענה לו: "אני לא אומר לך מה לעשות, תעשה איך שאתה מבין". בפועל ש"ב הבין שכדאי לתת עותק אחד ללייבל, ומאז היו שני עותקים של המפתח לחדר של הרבי.

המצב נמשך ככה עד אחרי כ"ז אדר, ובאחד מהימים גנבו ללייבל במקווה את המפתחות מהמכנסיים, והוא מייד רץ לש"ב גאנזבורג לבקש מפתח חדש. ש"ב סירב לתת לו מפתח וטען שכעת הרי - למרבה הצער - אין לחץ, והוא לא צריך את המפתח בשביל לפתוח את החדר לרבי כשהוא לא נמצא באזור, וממילא אין שום סיבה שהוא יקבל מפתח לחדר. גם כאשר הלחץ גבר, הוא עמד איתן בדעתו ואמר: "הרבי אמר לי לעשות כפי מה שאני מבין, והיות שאני מבין שכעת לא צריך - אז אני לא נותן".

בשלב זה הריל"ג הפעיל לחץ דרך הבד"צ ששלחו אליו שני אנשים שידאגו להעברת המפתח, אך גם הם נתקלו בחומה אטומה של התנגדות מצידו של שלום בער שטען שוב ושוב: "הרבי אמר לי לעשות כפי מה שאני מבין".

חלף עוד זמן קצר, ובאחת מההזדמנויות ששלום בער שהה באמצע הלילה בבית הרפואה על יד חדרו של הרבי, הגיע לשם גם הרב מארלאוו בעצמו, וכשנפגשו, ביקש ממנו שיתן לריל"ג מפתח. למעשה, אפילו זה לא עזר, ושלום בער ענה לרב: "במחילת כבוד הרבנות וכו', הרבי אמר לי בפירוש כפי מה שאני מבין".

הרז"ג מוחץ את חודקוב

פעם הר' שני"ז גוראריי' והרב חודקוב התלוו אל הרבי בביקורו אצל רופא, וביציאה מהרופא הרבי נכנס למכונית והתיישב במושב האחורי. נוצרה בעיה: אף אחד לא רצה להתיישב מאחורה על יד הרבי מפני כבוד מלכות, אבל קצת קשה להכניס מקדימה שלושה אנשים: הרחי"ק (הנהג) וחודקוב והרז"ג...

ר' זלמן שראה את המצב שנוצר, לא חשב יותר מידי והתיישב מקדימה במושב הימני על יד חודקוב, ו'מעך' אותו כהוגן. כשהרבי ראה את חודקוב נמחץ תחת כובד משקלו של

הרז"ג, פנה ואמר לו: "ער וועט ניט קענען דרייען דעם ראד" [= הוא – הר' קרינסקי – לא יוכל לסובב את ההגה], ולא נותרה לרז"ג ברירה אלא לעבור למושב האחורי, ולהתיישב על יד הרבי..."

בהמשך לכך, הרבי הוסיף ואמר בחיוך: "מסתמא מתחשק לו [= לר' זלמן] לנהוג בעצמו..."

יש פקק? – כנראה ר' זלמן מקדימה!...

באחת מנסיעותיו של הרבי לציון של כ"ק אדמו"ר מהוריי"צ, היה פקק תנועה גדול ולא גיל, שעייב את הנסיעה. כשהרבי ראה שהנסיעה מתעכבת, אמר לר' קרינסקי ש"מן הסתם ר' זלמן [גורארי'] נמצא בראש הפקק...". וכך הווה!

שירי קעמפים בהתוועדות!?

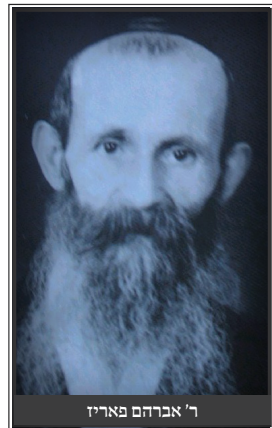
פעם בתחילת שנות המ"מים נערכה התוועדות בישיבת תומכי תמימים בברינאוה עם ר' ניסן נעמענוב, ובעת ההתוועדות התמימים התחילו לנגן 'שיר קעמפים' שחובר באותה שנה במחנה הקיץ 'גן ישראל' בניו יורק, ותוכנו היה... "we want moshiach now". ה'ניגון' החדש לא היה נראה לר' ניסן והוא השתיק את הבחורים והורה להם לעבור לניגון אחר, אך לא עברו ימים מרובים עד שהרבי עודד בעצמו את הניגון בהתוועדות...

מילא סבא שלך גנב, אבל למה אתה גונב?

מספר הר' יואל כהן: כאשר ר' אברהם פריז היה תלמיד בישיבת תומכי תמימים בליובאוויטש שבליובאוויטש, נודע לתמימים שכ"ק אדמו"ר מהורש"ב נ"ע כתב הגהות והערות עמוקות על ד"ה פתח אליהו שבספר תורה אור פ' וירא.

ר' אברהם שהיה איש מעשי, החליט שאם יש כזה דבר – זה מוכרח להגיע לידי התמימים. מאז שנודע לו הוא החל ג' פעמים בכל יום בתפילת עמידה להתחנן לפני הקב"ה שיעזור לו להניח את ידו על הגהות אלו, להעתיק אותם, ולהביא אותם לתמימים.

אחרי מעקב הוא הבחין שהפעם היחידה שאפשר להתגנב לחדרו של הרבי הוא בשעה שהרבי הולך למקווה בערב שבת קודש. ביום שישי שלאחר מכן, בשעה שהרבי יצא מחדרו לכיוון המקווה הצליח ר' אברהם להתגנב, להעתיק את ההגהות ולהחזיר את גוף הכתב יד למקומו. הוא עשה את זה בצורה מספיק מוצלחת כדי שהדבר לא יודע בקודש פנימה, אך הוא לא מנע בר, ונתן עותקים מהדרושים גם לחבריו תלמידי התמימים.

ר' אברהם פאריז

כעבור איזה זמן, אחד מבחורי הישיבה נכנס ל'יחידות' אצל אדמו"ר מהורש"ב, וכשהוא נשאל איזה חסידות הוא לומד, הוא ענה בתמימות שהוא לומד את ההגהות של הרבי על ד"ה פתח אליהו שב'תורה אור'...

הרבי דרש שתכף יודע מי גנב את ההגהות, והורה לסלק מהשיבה את מי שעשה זאת. הסוד התגלה, ועד מהרה הגיעו לתלמיד הסורר שגנב את הדרושים והעיפו אותו מהשיבה.

באותו זמן מי שלא הי' בשיבה לא הי' לו אפילו מה לאכול, והבחורים לא השלימו עם העובדה שדוקא מי שדאג לי וסיכן את עצמו בשביל להשיג בשבילם את ההגהות יסבול מחרפת רעב, והם הבריחו לו אוכל ממטבח הישיבה, עד שבסופו של דבר בהשתדלויות גדולות הוא נכנס שוב כתלמיד מן המניין בשיבה.

כמה עשרות שנים מאוחר יותר, נכדו ר' לוי פריז שהיה בחור בשיבה ד'770 החליט יחד עם חבריו להקליט את הרבי בגניבה בשעת ההתוועדות בשבת-קודש, אך למחרת אחרי התפילה, הרבי הודיע שהוא לא ירד להתוועדות עד שיסירו את מכשיר ההקלטה.

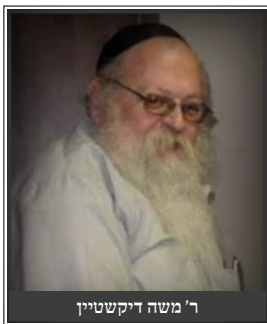
לאחר מכן, בעת ההתוועדות של ש"פ במדבר תשכ"ט הרבי צעק על המעשה ובין היתר התבטא על אלו הנוהגים באופן של 'גניבה' על מנת להשיג כתבי חסידות, ולשמוע בגניבה מה שלא צריכים לשמוע: "בחור חסידי, כשהוא לומד נגלה צריך שיהיה ניכר עליו שהוא בחור חסידי ושהוא לומד ב'חיות', לא כמו אלה ש'גונבים עניינים', ומתגאים בזה ש'זה אצלי', לוקח מכשיר ו'צעצוע' ושותל אותו בהחבא כדי שיוכל להאזין על מה מדברים... בגלל זה הוא הגיע לברוקלין כדי לעשות את כל הקונצים הללו?!...".

"אודות מעשיו של אברהם פריז - הרבי ידע מזה... הרבי נ"ע גם הוא ידע מזה... הוא למד חסידות והיה חסיד אמיתי תמים חסידי, אבל אתה 'בחור'ל"ל"... הרי אתה "אפרוח שעדיין לא פקח את עיניו"..."

"לך זה גם נוגע בנפש? לגנוב מכתבים ומאמרים, בשעה שאינך לומד מה שהנך חייב ללמוד? והוא עוד משכנע את עצמו שכך נוהג "שפיץ חב"ד" וזהו שפיץ תמימים..."

(וזאת על אף שהרבי עצמו מבאר במכתב שנדפס באג"ק שעל-פי הלכה אין בזה איסור, אך מ"מ לא הסכים שיקליטו אותו בשבתות).

"א חסידישע גניבה" - האמנם?

ר' משה דיקשטיין

מספר הר' משה דיקשטיין: בהיותי בחור ב'770 (בשנות הלמד'ים המאוחרות), גנבו מספר בחורים את יומנו של הרבי הרי"צ מהמסע לארץ הקודש - מחדרו הק' של הרבי.

העותק הסתובב בין הבחורים - וגם אני קראתי ממנו. יום א' מישהו סיפר לי שהעותק נגנב מחדרו של הרבי - והרבי לא מרוצה ממעשה זה.

כתבתי לרבי, שכו"כ הי' מעשה, ואני מתחרט וכו', ואני מבקש לשכוח את כל מה שקראתי. הרבי כתב נת' ות"ח ויתחזק בחת"ת.

כל תנועה עצמית

מספר הר' שמואל קראוס: בשנת ה'תנש"א בה שהייתי בחצר הרבי כתלמיד מן המניין בישיבת תות"ל המרכזית במסגרת שנת ה'קבוצה', היה לי מקום קבוע בהתוועדויות של

הרבי מתחת לשולחן הסמוך לשולחנו של הרבי, שם ישבנו דחוסים כסרדינים ג' תמימים כשבנוסף לחליפה הרגילה – חליפה גדולה יותר שספגה את כל היין והמשקה שעל הרצפה...

באחת ההתוועדויות של הרבי שהייתי נוכח בה, ראיתי ממקומי שעה מזקנו הק' של הרבי גולשת על רגלו. מכאן ואילך הפסקתי להקשיב לשיחות... כל מחשבותי היו נתונות לרגע בו יתרומם הרבי ואוכל לקחת את השערה הקדושה...

ר' שמואל קראוס

בסוף ההתוועדות, לאחר שהרבי בירך ברכה אחרונה וכו', הרבי התרומם, והשערה נפלה אט אט, עד שהגיעה... היישר אל הקפל שבשולי מכנסיו הקדושות...

לא להתראיין לתקשורת

רצח יצחק רבין היה במוצש"ק, באותו זמן, עדיין לא יצאה ש"ק ב־770, וכשהידיעה הגיעה גם לשם במהירות הבזק, היה זה באמצע סדר ניגונים קודם תפילת ערבית, הר' יוסף ברוך שפילמאן עלה על השולחן, הודיע את ההודעה באידיש ובאנגלית, והורה בשם הרבנים שאף אחד לא יתראיין לכלי התקשורת וכו' שלא יקשרו את זה ח"ו עם חב"ד.

כשירד מהשולחן, ניגשו אליו הבחורים הישראלים וביקשו ממנו לחזור שוב על ההודעה בלה"ק, ואכן הוא חזר ועלה על השולחן והודיע ע"ז בעברית.

היחס המיוחד לקבוצה תש"ל

מספר הרב חיים שלום סגל: הקבוצה שלנו היתה מרובה בשפע של התייחסויות פרטיות מהרבי, מכתבים לראש הממשלה וכו', הוראות פרטיות להנהלת הישיבה איך להכין אותנו לנסיעה וכו'. פעם התוועדנו יחד ב־770 ושאלנו את עצמנו למה דווקא אנחנו זכינו לכזה יחס מיוחד, והתשובה היתה שרוב חברי הקבוצה שלנו נולדו בשנת תשי"א. היינו שאנחנו ה'קבוצה' הראשונה ששייכת לגמרי לדור השביעי.

ביטול במציאות

באחת השנים בעת ה'הקפות' בשמחת תורה היה דוחק רב ואחד מהזקנים שעמד ליד בימת התפילות של הרבי אמר לסובבים אותו שהוא עומד להתעלף. אמר לו ר' מענדל פוטערפאס: תתעלף אבל בשקט...

גזירת המשקה

הסיבה שהביאה בפועל לדברי הרבי בשיחת ש"פ שמיני תשכ"ג, בה הרבי הודיע ברבים ובתוקף על 'גזירת המשקה', היה בעקבות מעשה שאירע עם א' החתנים שבשבת שבע ברכות שלו אמר 'לחיים' כדבעי, עד שיצא מהגבלות והתייחס שלא בכבוד המתאים לסבא של אשתו, שהיה אדמו"ר שהנהיג קהילה קטנה.

[לפי גירסא אחרת נרדם בפח אשפה, או נשכב על ספסל ב-770 מתבוסס בקיאו (ויש האומרים שאלו ואלו דברי אלוקים חיים...)].

אחרי אותה שבת חמותו – שהייתה מקורבת מאוד לבית הרב – התלוננה על המעשה בקודש פנימה, ובעקבות דבריה הרבי נשא את השיחה הידועה של ש"פ שמיני תשכ"ג.

בין יש ליש יש אין

מספר ר' משה דיקשטיין: לאחר ה"ארוע" בתשל"ח, ר' מענדל הרש"ג ואני ישבנו על ספסל אחד בקומת הכניסה של 770 ואמרנו תהילים. לאחר כמה שעות של אמירת תהילים 'נשברתי', התרוממתי מהספסל, נעמדתי מול ר' מענדל, ואמרתי לו שהוא חייב להסביר לי למה זה קרה. היות שהרש"ג לא הבין עברית כ"כ טוב, הוא ביקש מר' מענדל לתרגם לו מה אני שואל, ור' מענדל אמר לו.

הרש"ג ששמע את תרגום הדברים אמר לר' מענדל "הוא הרי שואל טוב", ור' מענדל שקע בהרהורים. לאחר שחלפו מספר דקות התעורר ר' מענדל מהרהוריו ואמר שמוסבר בחסידות שבין יש ליש צריך להיות אין באמצע. רבי זה מציאות אחת, ומשיח זה מציאות שני, ובין יש ליש צריך להיות אין.

אם ר' שמואל רוקד ...

מספר ר' שמואל שפריצער: בשבת הראשונה שאחרי ג' תמוז, היה אפשר לספור על כפות האצבעות את החסידים שרקדו יחי ב'לכה דודי'. כאשר הסתכלתי עליהם אמרתי לעצמי "הרי אלו משוגעים, אני מכיר אותם לא מהיום, אבל האם בגלל השוטים יחרב העולם? האם בגלל שהם משוגעים אני צריך לוותר על הקדוש והיקר?" והצטרפתי אליהם. לאחמ"כ סיפר לי הפרופסור ר' ירמיהו ברנובר, שבהתחלה עמד מן הצד חשב באופן שלילי על כל העניין, אבל אחרי שראה אותי רוקד, הוא אמר "אם ר' שמואל רוקד, אז גם אני מצטרף... – אתה הצלת אותי".

תשובה עילאה

היה זה לאחרי פרשת גיוס הבנות שכל הארץ רעשה וגעשה. בעשרה בטבת של אותה שנה, כשהגיעו שעות אחר הצהריים הזאל ב-770 היה ריק, ור' זושא פוזנר שהיה אז תלמיד בישיבת תות"ל המרכזית חיפש תעסוקה עם מה להעביר את השעות שנותרו עד סיום הצום, עד שאחד התמימים הציע לו להצטרף אליו לתלות בשכונות הסמוכות תצלומים ממכתבי אדמו"ר הריי"צ נגד הציונות.

למחרת, הרב מענטליק קרא לו ושאל אותו למעשיו, ולא נותרה לו ברירה אלא לספר דברים כהווייתם. כשהרב מענטליק הוסיף ושאל אותו למה עשה זאת, ענה לו ר' זושא שפשוט הי' לו משעמם, והרב מענטליק חתם את השיחה ואמר לו "אל תעשה זאת שוב".

בשבת שלאחר מכן הרבי דיבר בחריפות על מה שאירע בשעת הצום, והתבטא שיש יורש לדבריו של כ"ק אדמו"ר מהוריי"צ, ולא כל אחד יכול לעשות בזה ככל העולה על רוחו, ומי שעשה זאת צריך לחזור בתשובה עילאה...

אם הרבי שלח אז זה כשר!

בשנים הראשונות נהג הרבי לשלוח משלוחי מנות לכמה אדמו"רים שהתגוררו בקראון הייטס. אחד מהחסידים שנשלחו על ידי הרבי בחג הפורים של שנת תשי"א הגיע לבית המדרש של אחד מהאדמו"רים באמצע הטיש והתקרב לראש השלוחן עם המשלוח מנות והגיש לאותו אדמו"ר, "זה מהרבי החדש שלנו". האדמו"ר שהציץ פנימה בסקרנות, ראה שיש בקבוק בנדיקטין ושאל האם זה כשר. "אם הרבי שלח לך את זה, אז זה כשר!..." ענה החסיד.

עלי אף אחד לא יעבוד...

בשנותיו האחרונות, ר' זלמן גורארי' הי' כבד שמיעה. הוא הי' נוהג לקום בשבת בשש בבוקר, להתפלל בזריזות, לסעוד בקצרה את סעודת שבת, והיה פורש למנוחה עד ההתנועדות של הרבי. כך הוא הי' מגיע להתנועדות עירני, ושולף את "מכשירי השמיעה" שלו, שנראו כמו שני שופרות – שהחזיק אותם בתוך אוזניו.

פעם הרבי אמר לו באמצע ההתנועדות שיהי' בריא, והוא הנהן עם ב' ה'שופרות' בידיו...

ר' זלמן גורארי' עומד מאחורי הרבי בעת אמירת מאמר

בשנת תשנ"ג, כאשר היו שטענו שהרבי לא שומע מן המרפסת את המלים ששרים הקהל, אמר ר' זלמן: עלי אף אחד לא יוכל לעבוד! אני נכנסתי לחדר של הרבי ליחידות, ואמרת לרבי בתוך האוזן בקול ובצורה ברורה עד שאפילו אני שמעתי – יחי אדוננו מורנו ורבינו מלך המשיח לעולם ועד! והרבי ענה "אמן".

קירוב לעומת ריחוק

ר' משה נוטיק ממונטריאול נמנה בשעת לימודיו בישיבת תות"ל המרכזית ב-770 עם התמימים שסייעו לעבודתם של הועד המסדר, והיה מופקד על שמירת הסדר בתור לחלוקת דולרים, דבר שהתבטא בעיקר בזריקת אנשים ש'נדחפו' לתור. תפקיד מכוער ומגעיל, אבל מיישהו צריך לעשות אותו.

ברבות הימים, ניגש אליו יהודי אחד במאור פנים, חיבק אותו ונישק אותו, ואמר לו: "בזכותך התקרבותי לרבי!..."

"אני? מעולם לא קירבתי אף אחד!..."

"כן כן, פעם נסעתי לניו יורק לצורך עסקים, והשליח של הרבי בעיר שלי הפעיל עלי מכבש לחצים גדול שאקפוץ ביום ראשון לחלוקת הדולרים אצל הרבי. האמת שלא היה לי זמן, אבל בסופו של דבר הלחצים עזרו והגעתי ל-770, כשאני מבטיח לעצמי שהדבר לא יחרוג ממסגרת העשרים דקות.

כשהגעתי וראיתי את התור הארוך, כמעט והחלטתי להסתובב אחורה ולהמשיך

בעיסוקי, אבל אז החלטתי לנסות בכל זאת 'להידחק' לתור. החניתי את הרכב, וכשכבר כמעט עמדתי להצטרף לתור של האח"מים, ראיתי אותך זורק מישוהו שנדחק לתור, וזה לא עשה לי חשק להיות הבא בתור.

כבר החלטתי לוותר, אבל אז בהחלטה של הרגע האחרון גמלה בליבי ההחלטה לנסות בכל זאת. ולו בשביל להרגיש שעשיתי את מה שיכולתי. הצטרפתי לתור, ואתה ריחמת עלי ואיפשרת לי להיכנס לקבל דולר מהרבי, פגישה שבעקבותיה שיניתי את אורח חיי מן הקצה אל הקצה!".

כאשר אותו יהודי סיים את הסיפור בהתרגשות, הוא ראה שר' משה נוטיק במקום לשמוח על כך שנודע לו שהיה יהודי שהתקרב בזכותו לרבי - בוכה בדמעות שליש. "למה אתה בוכה? אני עכשיו מספר לך שבזכותך התקרבת לרבי?!...".

ור' משה ענה לו: "אם אחד קירבתי, כמה יהודים אחרים ריחקתי מהרבי?...".

הרב יאלעס משוחח עם הרבי ביציאה מהתוועדות

מדרש 'פליאה'

באחת השנים יו"ר אגודת הרבנים באמריקה הרב אפרים אליעזר הכהן יאלעס הגיע ל-770 לדרוש, ואמר, שממש לאחרונה הוא נפגש ב'מדרש פליאה', שבגלל זה - לדעתו - הרבי 'קאכן זיך' במבצע תפילין: "רבי אליעזר אומר אמרו ישראל לפני הקב"ה רוצים אנו ליגע בתורה יומם ולילה אבל אין לנו פנאי... קיימו מצוות תפילין ומעלה אני עליכם". כל הזאל ד-770 העלה חיוך על פניו...

תלמיד חכם אמיתי

בשנת תשל"ה, בעיצומו של המאבק של הרבי סביב תיקון החוק של 'מיהו יהודי', פרסם חבר הכנסת מטעם המפד"ל ד"ר יצחק רפאל טור באחד העיתונים בו לגלג על המלחמה של הרבי והמאמצים בנושא זה, ובתוך דבריו הכריז הצהרה אומללה: "ניצחנו את החפץ חיים בראדין, ננצח את הלויבאוויטשער רבי בברוקלין".

בהתוועדות שלאחר מכן, הרבי מחה בתוקף על הדברים, והורה שתלמידי החפץ חיים צריכים למחות על הפגיעה בכבודו, וכן כל אחד אשר נגע יראת ה' בלבבו צריך למחות על כך שפגעו בכבוד תלמיד חכם אמיתי (היו כאלו שהבינו שהרבי מדבר על החפץ חיים, אבל לחסידים פשוט מיהו התלמיד חכם האמיתי של דורנו...).

לקריאתו של הרבי נענו רבנים ומורי הוראה רבים, שפרסמו מעל גבי בימות שונות מודעות מחאה על הפגיעה בכבודו של החפץ חיים.

אך לא כולם הצטרפו. אחד מהרבנים החשובים ביהדות אמריקה, ממקורבי כ"ק אדמו"ר מהורש"ב וכ"ק אדמו"ר מהוריי"צ נ"ע, הת' הגאון הרב דובער ריבקיין שכיהן כראש ישיבת 'תורה ודעת' הליטאית, לא הסכים להצטרף למחאה מחשש לפגיעה במעמדו כדמות מוערכת בעולם הליטאי. הדבר חרה במיוחד לחסידי היות והוא היה מבחירי מצוייני התמימים דלויבאוויטש שבלויבאוויטש והחזיק מעצמו לחסיד חב"ד, ודווקא הוא לא

הסכים לפרסם מודעת מחאה מטעמו למרות כל מסע השכנועים והלחצים שהופעלו עליו מצד חשובי החסידים. היות ו"זכין לאדם בפניו ושלא בפניו", כמה מידידיו מאנ"ש החליטו לקום ולעשות מעשה, ופרסמו בשמו מודעת מחאה בעיתון על ביזוי כבוד החפץ חיים...

הנ"ל התרגז, והזדרז לפרסם מודעת הכחשה בה הצהיר שהמודעה הקודמת לא יצאה מתחת ידו. על חוצפה זו לא יכלו אנ"ש והתמימים לשתוק, וכמה מהתמימים 'ביקר' אצל ראש הישיבה והרסה את מנעול דלת הכניסה למשרד באופן של 'אין יוצא ואין בא'.

"איך בין גיי מיט יעדער טנקיסט"...

בעקבות חיכוכים אלו, החתן של הרב ריבקיין, שהיה רחוק מחוגי החסידים ונדע כמתנגד חריף לשיטה החב"דית עוד הרבה לפני כן, פרסם כתבת שטנה בה טען קבל עם ועולם על מעשיהם של תלמידי התמימים, וכתב שליובאוויטש מתנהלת על ידי בריגדות של טרור, ומתחנכים באופן אלים. הוא הרחיב ופער את פיו גם נגד שיטת ה'הפצה' והטנקיסט,

ובנוסף כתב שישנם "א אלטע שיינע גרויסע חסידים" [= חסידים 'זקנים' 'פיס' ו'גדולים'] שלא 'אוחזים' מהשיטה החדשה של 'הרבי מליובאוויטש הצעיר' (עפר לפיו).

ההתוועדות הקרובה שהרבי התוועד ב' שבט תשל"ה היתה סוערת במיוחד. הרבי הגיב לטענות שלו בחריפות רבה, ובביטויים נפלאים: "אני הבעל הבית על חצר ליובאוויטש!", ואלו שלא מרוצים מההנהגה שלי ב'הפצה' – אם זה נכון – "הם לא שיינע, ולא ליובאוויטשע חסידים". דרכה של ליובאוויטש אינה טרור, ומי שעושה מעשי טרור אינו שייך לליובאוויטש!

כמענה על כך, הוסיף חתנו של הנ"ל חטא על פשע וכתב טור שטנה נוסף בעיתון, וגם על טור זה הגיב הרבי בביטויים נפלאים בהתוועדות של חמשה עשר בשבט, בה הקדים הרבי ואמר שאמנם לא מתאים כלל וכלל לעסוק באמצע התוועדות חסידית בענינים שגורמים צער ליהודים, אך מצד "והייתם נקיים מה' ומישראל", וכיוון שאף אחד אחר לא הגיב על דברי הבלע של אותו האיש, לא נותרה לו ברירה אלא להתייחס לכך וברבים.

בין הדברים הרבי הבהיר שוב שמי שטוען טענות על שיטת ההפצה של ליובאוויטש יש לו עסק עם 'הבעל הבית של ליובאוויטש', שהוא ממלא מקומו של אדמו"ר הזקן, שהוא ממלא מקומו של הבעל שם טוב, שהוא ממשיכו של אחיה השילוני, שהוא ממשיכו של אליהו הנביא, ועד משה רבינו ועד לעצמות ומהות אין סוף ברוך הוא!

"בשעה שאותו אחד כותב שליובאוויטש מתנהלת על ידי בריגדות, הרי 'כל הפוסל' במומו פוסל', ובכך הוא מכריז על עצמו קבל עם ועולם שהוא חבר בברגידה..."

ובהמשך לכך עבר הרבי להשתמש בביטויים נפלאים בנוגע לענינו של הדור השביעי ב'הפצה': "זהו הענין שלי, להשתדל להפיץ אור ולהוסיף באור, ודווקא בקול שאון ובקול המולה של רומי!".

"מכיון שנשיא דורנו ציוה להתעסק בהפצת ההידות, הרי בוודאי שצריכים להתעסק בזה, ו"אל יבוש מפני המלעיגים", אפילו מתי שמשמיצים על כך בעיתונים..."

"איך בין גיי מיט יעדער טנקיסט!"... [=אני הולך עם כל טנקיסט].

(להרחבת הדברים ולדיוק בלשונות הרבי יש לעיין במקורי הדברים כפי שנדפסו בשיחור"ק תשל"ה ח"א עמ' 361 ואילך, עמ' 378 ואילך, עמ' 390 ואילך).

נשים פטורות מלימוד תורה...

בא' הפעמים שהרבי אמר חסידות בזאל הקטן ובעזרת נשים עשו רעש, ר' יוחנן גורדון רצה להשתיק אותם, והרבי אמר לו: "נשים פטורות מלימוד תורה".

תיקון על טרור

בשנותיה הראשונות של ישיבת תומכי תמימים המרכזית, לא היו מספיק מקומות לינה מסודרים, וחלק מהתמימים ישנו במבני ציבור מקומיים, כשקבוצת תמימים עליהם נמנו הר' עמנואל שוחט, הר' זיסל פיקרסקי והר' זושא פויזנער לנו בחדר הספריה של בית הספר היהודי של שכונת קראון הייטס.

לאחר א' מהשיחות שנשא הרבי לעידוד החינוך היהודי על טהרת הקודש, החליטו אותה קבוצה לעשות מעשה, וברגע של חוסר מעש וקלות דעת החליטו לגרום למהומה קטנה. בשעת לילה הם שחררו שלושה ברגים מרכזיים שתמכו את מדפי הספריה, ואחרי כמה שעות המדפים קרסו בזה אחר זה והספרים התפזרו על החדר כולו.

הקהל הלא חב"די שהתגורר באותה שעה בשכונה, התמרמר מאוד על המעשה והחל לרטון שהדבר נעשה על ידי הבחורים הצעירים הלומדים בישיבת תומכי תמימים, וקישרו את זה עם דבריו של הרבי בנושא החינוך הכשר, וההד הציבורי שנוצר סביב הפרשיה גרמה לרבי עגמת נפש רבה.

כאשר ראה ר' זושא את המצב שנוצר, החליט ללכת ולספר על כך לרב מענטליק, וסיפר לו את המעשה בשלימותו מתוך כוונה שלא יקויים בהם "ויבא ביתה יוסף", אלא שהרב מענטליק ישמש כעין "מתווך" בין הבחורים ובין הרבי, ויעביר את הוראות הרבי לבחורים וכו'.

בהתוועדות חג הפורים של אותה שנה, ניגש ר' זושא בין השיחות אל הרבי עם כוס לחיים על מנת לבקש ברכה לרפואה שלימה עבור אמו, וכאשר נעמד לפני הרבי הורה לו הרבי לקרוא לשני חבריו שהיו שותפים למעשה הספריה, ויגידו יחד לחיים שלא יחזרו שוב על מעשים כגון דא.

ר' זושא הפנה מבט נוקב ומאשים אל הרב מענטליק והתרעם בליבו על כך שהוא 'הלשין' עליהם, אך כבר לא נותרה לו ברירה והוא התרוצץ ונדחף בין העומדים בהתוועדות על מנת למצוא את הר' פיקרסקי ואת הר' שוחט, ולאחר שמצא אותם הם נעמדו יחד מול הרבי ואמרו 'לחיים' כפי שהצטוו.

כאשר חזר ר' זושא למקומו, לחש לו הרב מענטליק שזו 'זיעה של מצוה'...

אך הסיפור לא הסתיים בזה. מספר ימים לאחר מכן הכניס הר' שוחט מכתב לרבי, וכמענה על כך הוציא הרבי מכתב תשובה ארוך שהתפרסם על שלושה עמודים והיה ממוען

לשלושת השותפים במעשה, בו הורה להם הרבי דרך תשובה לכפר על העגמת נפש שגרמו (נדפס באג"ק, אגרת ב'תקנא).

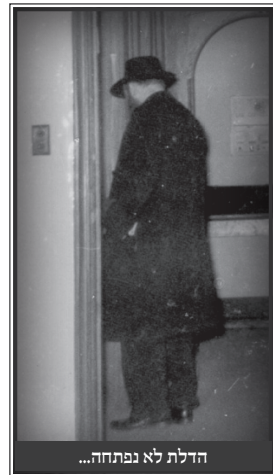
הר' שוחט לא קיבל בשוויון נפש את התוכחה, והתיישב לכתוב לרבי מכתב תשובה ארוך בן 18 עמודים, בהם גולל באריכות את השתלשלות המאורעות וניסה להשיל מעליו אחריות למעשה, ואף הוסיף והסביר ב'איום' מרומז שאם ימשיכו לנהוג איתו ביד קשה הוא יעזוב את ליובאוויטש...

ה'איומים' לא עזרו, והרבי עמד על כך שהשלושה יעסקו בסדר תשובה שהוענק להם, במסגרתו היו צריכים לצום תעניות בה"ב, ללמוד את י"ב הפרקים הראשונים מהספר 'דרך חיים', וללמוד את מסכת תענית תוך זמן קצוב.

בלילה הראשון של חג הפסח, לאחר שהרבי ירד מסעודת ליל הסדר בדירתו של כ"ק אדמו"ר מהוריי"צ, החדר היה נעול והמפתח לא הצליח לפתוח את הדלת, וכך כשהרבי מניח את ידו הק' על ידית הדלת וממתין למפתח חילופי, פתח הרבי בשיחה קצרה בה התייחס הרבי גם לשלושת התמימים שקיבלו סדר תשובה, ואמר תוך כדי שהוא מצביע עליהם: "נשמה זו, שהיא "חלק אלקה ממעל ממש", נמצאת היא בהגוף של כאו"א מישראל, בהגוף של פלוני ובהגוף של פלוני, ובגופם של כל שאר הנוכחים כאן, שאינני יכול להצביע על כאו"א מהם – בכל גופים אלו ישנה נשמה שהיא "חלק אלקה ממעל ממש".

"... ואפילו אלה שעשו ענין של שטות כו' – יש בהם נשמה שהיא "חלק אלקה ממעל ממש". ומה שעשו שטות – על כך ניתן להם סדר תיקון תשובה, לצאת מההגבלות שלהם וכו', ועליהם להתחיל בזה תיכף ומיד".

"... ולכן, אלו שניתן להם סדר תשובה – הרי אע"פ שנמצאים בחודש ניסן, צריכים להתחיל בזה תיכף ומיד. אלא, שבנוגע ללימוד "דרך חיים" (שהוא אחד מהענינים שנצטוו לעשות בסדר התשובה הנ"ל) – כיון שלימוד זה מביא לידי קו של מרירות, לא מצאתי עוז בנפשי ("האָב איך ניט געהאַט די ברייטקייט") לצוות לעשות זאת בחג הפסח, ומ"מ, אם ירצו לעשות זאת מעצמם – הרי זה דבר נכון ("אַ גלייכע זאַך"), ותבוא עליהם ברכה, ובודאי ימהר עוד יותר את ההתקשרות שלהם עם הקב"ה, והיציאה מההגבלות כו'".

ואכן אחרי 'זירוז' שכזה ברבים ובפרסום, השלושה החלו לעסוק במרץ בלימוד הענינים שהצטוו, ואף נשארו לצורך זה ערים בשעות הלילה המאוחרות.

בא' מהשבתות שחלו בימי הספירה, ישב ר' זושא בליל שבת יחד חבר ללמוד מסכת תענית, ולפתע בשעה שלוש ורבע נשמעו פסיעות מדודות והרבי – שחזר מביתו לאחר שסעד סעודת ליל שבת יחד עם הרבנית, מבלי שאף אחד מהמזכירים או מהתמימים ידעו על כך – נכנס לזאל הקטן ופנה אליהם בתמיהה: "אין לכם מקום לישון? פתאום 'חטפתם' התמדה שה' ישמרו?...". בו במקום נעלמו השניים מהמקום ופרשו למנוחת הלילה, אך בשבת שלאחר מכן לא למדו לקח, ושוב התיישבו ללמוד בשעת לילה מאוחרת את מסכת תענית, אלא שהפעם כאשר הם שמעו את הפסיעות מעבר לדלת, הם הזדרזו להתחבא מתחת לא' השולחנות, וראו כיצד הרבי נכנס ומתיישב לעיין בספר מסויים במשך מספר דקות.

ההולכים בדרכו של פרעה הרשע

בתהלוכה באחרון של פסח תשל"ז כאשר אירע הפוגרום שערכו חסידי סאטמאר בחסידי חב"ד שהלכו בהוראת הרבי ועברו בדרכם ברחוב "לי" (Lee) שבשכונת וויליאמסבורג, התבטא הרבי בשיחה שפרעה הרשע הוא זה שאמר "לי יאורי"...

הם מעוטרים בהם כל היום

באחת מההזדמנויות שבנימין קליין עשה סיור ב־770 לקבוצה של חסידי פולין, הוא נכנס איתם למשרד של ה'ועד להפצת שיחות' ביום שיש אחרי הצהריים, כדי להראות להם איך מכינים שיחות של הרבי לדפוס.

הוא הופתע, כשהוא פתח את הדלת וראה את כל הנוכחים מעוטרים בטלית ותפילין תוך כדי העבודה... – הוא לא איבד את העשתונות, ומיד התנדב להסביר, שמרוב שהעובדים מעריכים ומייקרים את הזכות של התעסקות עם הדפסת השיחות של הרבי, הם עובדים כל היום כשהם מעוטרים בטלית ותפילין...

התנאי בשביל להיהפך לחב"דניק

הרב יוסף שלמה סמיואלס שליח הרבי במילוואקי, הינו צאצא מצד אימו לשושלת רבנים מפוארת שכינה בעיר פראג, עד כדי ששם העיר הוטבע עליהם ובמקום להיקרא "רפפורט" כל אחד מרבני השושלת נקרא "דער פראגער רב".

אחרי המלחמה, הגיע הר' רפפורט ומשפחתו לאמריקה, והוא התכתב עם הרבי שליט"א בעניינים תורניים. חלקם של ההתכתבויות אף נדפסו באג"ק.

חלפו שנים, ובתו של אותו רב השתדכה עם בחור חב"די צעיר בשם ר' יעקב אליעזר סמיואלס, ומשהגיע זמן החתונה התעוררה שאלה כיצד יש לכנות אותו בכתובת הכתובה.

הבעיה הייתה שבשעת הברית הוא נקרא בשם יעקב אליעזר, אך בעקבות מחלה מסויימת שתקפה אותו הוסיפו לו את השם 'חיים', והוא נקרא לעלות לתורה בשם "יעקב אליעזר חיים".

דא עקא, שעל פי הלכה כאשר מוסיפים שם יש להוסיפו מלפני השם ולא מלאחריו, ועל כן טען ה'פראגער רב' שיש לקרוא לחתן בשם "חיים יעקב אליעזר" כפי המופיע בהלכה, אך הרבי טען שאף-על-פי שכך היה ראוי לעשות מלכתחילה, מכיון שבפועל נשתקע השם 'חיים' לאחרי השם 'יעקב אליעזר', וכך הוא נקרא לעלות לתורה, הרי שכך יש לקרוא לו גם בכתובה ובכל עניני החתונה.

הר' יוסף שלמה סמיואלס

למרות דעתו של כ"ק אד"ש, המרה הר' רפפורט את דברי הרבי וקרא לחתן בשם 'חיים יעקב אליעזר'. לאורך שנים נשארה טינה בליבו של החתן ל'פראגער רב', על כך שלא ציית לדברי הרבי.

בתור 'נקמה', הוא החליט להשפיע על האחיון שלו, והוא התחיל לקרבו ללימוד החסידות ולדרכי החסידים. הנער הצעיר, גילה את האור כי טוב, ושקע ראשו ורובו בעולמה

של חסידות חב"ד. משהגיע לגיל הישיבות, טען הוא באזני הוריו כי ברצונו ללכת ללמוד בישיבת חב"דית.

הוריו ההמומים, ידעו כי הסבא (הפראגער רב) לא יראה זאת בעין יפה, והאמא שאלה בעצת אביה כיצד יש לנהוג עם הילד. הסבא, קרא לילד, ואמר לו שאם ברצונו ללמוד בישיבה חב"דית, הוא צריך תוך ג' חודשים בלבד להיבחן אצלו על חלק נרחב משו"ע אורח-חיים עם נושאי כליו!...

הנער הצעיר לא אמר נואש, ואחרי ג' חודשים הוא ניצב בחדרו של סביו, שהתפלל עמוקות מכח ההתמדה של הנער, אשר הدير שינה מעיניו ועשה ימים כלילות, שקד ללא לאות וחרט בראשו את השו"ע, וכל זאת על מנת לזכות וללמוד בתומכי-תמימים. לא נותרה לו ברירה, והוא נאלץ לומר לביתו כי תאפשר לבנה ללכת וללמוד במקום אשר ליבו חפץ.

ואכן אותו נער נכנס ללמוד בישיבת תומכי תמימים, הפך לחסיד חב"ד מן המניין, עד שכיום הוא מכהן כשליח הרבי במילוואקי שבמדינת ויסקונסין שבארצות הברית.

הדבר הכי יקר שיש לרבי

כאשר ר' אברהם שמטוב הצליח בשלהי שנות הלמ"ד לחלץ חלק מספריית אדמו"ר הריי"צ שהיה בשליטת פולין והביא את זה לרבי, היתה לרבי נחת רוח גדולה, והרבי אמר לר' שמטוב: "אתה הבאת את הדבר שהיה הכי יקר אצל השווער, ואני אביא לך את הדבר שהכי יקר אצלי", הרבי נכנס לחדר, והביא לו הנחה של מאמר 'והיה מידי חודש בחודשו' תשל"ז שנדפס על ידי ועד הנחות התמימים.

על מאמר זה לא הוסיף הרבי אף הערה או הגהה, ובכל זאת התבטא עליו שזו "הדבר הכי יקר אצלי"!

הר' אברהם שמטוב

קפה ועוגה לתמימים

הר' דלפין סיפר שבצעירותו בזמן בו למד בישיבת תות"ל המרכזית ב-770 היה עובד במסעדה יהודית שהיתה ממוקמת בקומה הראשונה של הבנין ברחוב קינגסטון בין איסערן פארקווי ללינקולן (באותו מקום עליו עומד בנין אש"ל הנוכחי).

יחד איתו היה בחור נוסף בשם בליז'ניסקי, וכאשר נודע לישיבה על כך שהם עובדים במסעדה התקבלה ההחלטה להוציא אותם מרשימת התלמידים.

למרות זאת, הם עדיין המשיכו להרגיש חלק מהתמימים, והחליטו לדאוג לקפה ועוגה לתמימים בשבת בבוקר לפני התפילה. חסכו קצת מהמשכורת, והפרישו סכום מסויים לטובת ה'מזונות', ועוד כמה פרוטות בשביל מים חמים, סוכר קפה וחלב.

בשבוע הראשון הם עשו חלוקת עבודה כשדלפין הופקד על השתיה ובלז'ניסקי על רכישת העוגות. עם הדולרים הבודדים שהצליחו לחסוך לא היה אפשר לקנות הרבה בחנות, ובלז'ניסקי רכש כמות מצומצמת של מזונות שבקושי הספיקה לשלוש דקות הראשונות שהתמימים הגיעו לטעום לפני סדר חסידות של שבת בבוקר.

בשבוע הבא הם התחלפו בתפקידים, ודלפין ניגש למאפיה עם אותו סכום מועט של דולרים, וביקש מהם את השאריות שנשאר להם במשך כל השבוע. כמוכן שהפעם הצליח להביא שק שלם של עוגות (קצת יבשות...) שהספיק בשפע לכל הבחורים, והותר. וככה היה המנהג שלהם באופן קבוע מידי שבת בשבתו.

להתכוון למפגש עם הרבי...

במעמד סיום הרמב"ם העולמי בקראון הייטס בשנת תשע"ג, סיפר ר' יוסל ויינברג נציג חסידות סלונים על המפגש האישי שלו עם הרבי:

"לפני שעברתי אצל הרבי בדולרים, אמרו לי שצריך להתכוון בב' ענינים: (א) להכין היטב את נוסח הדברים שאני רוצה לשאול בלשון הקצרה והברורה ביותר. (ב) להיות מוכן שיתנו לי איזו דחיפה הגונה..."

"את הרושם של הדחיפה כבר שכחתי מזמן, אבל את התשובה של הרבי לעולם לא אשכח..."

לחיצת ידיים שכזו

הר' יהודה מאיר דהן (המכהן כיום כראש ישיבת 'אור מנחם' במונטריאל) הגיע בילדותו יחד עם הוריו לבקר אצל הרבי, ובשעה שהרבי נכנס לתפילה עמד בשביל ומחא כפיים בהתלהבות. הרבי ראה את התלהבותו של הילד, עצר על ידו ולחץ לו יד, ורק אז המשיך הלאה לעבר הבימה...

סופם של גנבים

שליח הרבי במקסיקו ר' יוסק'ה מייזליש סיפר שבשנות המ'מים היו שני כושים, ששמעו שיש ראביי ב'770 שמקבל מכתבים מכל העולם, ובתוך המעטפות אנשים שמעריצים אותו שולחים לו כסף.

הר' יוסק'ה מייזליש

ממחשבה למעשה, הם החלו להתגנב בחשאי בחשכת הלילה לתוך החדר בו היו שומרים את המעטפות שהגיעו לרבי, והיו גונבים מעטפות.

אחרי פעמיים שהצליחו לבצע את זממם, היה מי ששם לב לגניבות שמתבצעות מתחת לאף של המזכירים, והשמועה על הגניבה הגיעה אל הבחורים שלמדו באותם שנים ב'770, שהחליטו ללמד את הגנבים לקח.

הם השיגו מהיכן שהיא ארבעה רובים, וארבו לגנבים לילה אחרי לילה, עד שבאחד הלילות הם הגיעו שוב לבצע את זממם, וארבעת הבחורים התנפלו עליהם עם הרובים, ואזקו אותם כשתוך כדי המהומה אחד מהגנבים נפצע.

הבחורים השתעשעו כל הלילה עם הגנב הפצוע, איימו עליהם שהם יהרגו אותם, וסחטו מהם ווידויים, מידע על הסכומים שהם הספיקו לגנוב (בשתי גיחות בלבד הם גרפו רווח של

145,000\$), והודאות על מעשים שהם עשו ושהם לא עשו, כשכמובן, נותנים להם לבקש את הבקשה האחרונה שלהם. השעשוע היה יכול להימשך עוד זמן רב, אלא שבבוקר ליבל גרונר הגיע והזמין את המשטרה שלקחה אותם אל בית הסוהר...

סיפורה של תשורה

הר' יוסק'ה מייזליש השתדך בחורף של שנת תשנ"ב, ותאריך החתונה נקבע לפורים קטן. חברי הוועדים עשו מאמצים רבים שהמאמר "ואתה תצוה" יהיה מוכן על מנת שהרבי יגיה אותו לפני החתונה, על מנת שהוא יחולק כ'תשורה'.

בפועל, הם באמת הספיקו, והרבי אפילו הודיע שהוא יחלק את המאמר, (הוא הוא 'קונטרס ואתה תצוה'...). חלוקת המאמר התקיימה אחרי החופה, ור' יוסק'ה מייזליש וכלתו הטריה עברו יחד לפני הרבי, וקיבלו שני קונטרסים מידו הקדושה כשהוא מחייך אליהם חיוך רחב.

ומה המצב הכספי שלו אתה יודע?

באחת הפעמים שר' זלמן גורארי' ניגש אל הרבי לבקש ברכה לילדים בשביל ר' יואל כהן, הרבי שאל אותו האם הוא יודע מה המצב הכספי של ר' יואל. (בדעת תחתון כוונת הרבי הייתה: הרי לך יש אפשרות להעניק לו עזרה פיננסית, ולדברים שיש באפשרותך לעזור לו אתה לא דואג, אז מדוע אתה מראה כביכול אכפת לך מהמצב שלו ובא אלי בתביעה לתת לו ילדים...).

א ציור פון א חסיד

אם היו עושים את זה לרבי שלך...

באחת מהחתונות שהתקיימו בוויילנא, היו המחותנים מב' צידי המתרס. חסידים ומתנגדים. כיאה לחתונה מכובדת שכזו בה נטלו חלק כל נכבדי העיר וזקני העדה מב' הצדדים, הוחלט להביא כבדחן את החסיד הנודע ר' שמואל מונקעס.

כטוב לב המלך ביין, עלה ר' שמואל אל הבימה ונשא את דברו: "ישנה מחלוקת בחז"ל האם אחשורוש מלך טיפש היה או מלך חכם היה.

לפי הדעה שהיה מלך טיפש, מובן מדוע הזמין את ושתי המלכה לבוא בכתר מלכות בראשה בלבד, אך מה יעשו אלו הסוברים כי מלך חכם היה?..."

הוא מוטיב לה והוא מפרק לה:

היהודים השתתפו בטקס המכובד על פי צו המלכות, אך הגיעו לשם אבלים וחפויי ראש. כולם מסביב חוגגים וצהלים, והיהודים טומנים את ראשם בצלחת ומכונסים בתוך עצמם. עד שהגיע היום השביעי.

משהגיע יום השבת-קודש, לקחו החסידים כוסית משקה, ועוד אחת, ועוד אחת, והתחילו לשמוח ולהתועד. עמד אחשורוש בצד, וחכך את ידיו בהנאה.

אך לפתע הוא הבחין כי לא כל היהודים הצטרפו לחגיגה. המתנגדים לא טמנו את ידם בכוסית, ולא הרטיבו את גרונם ביי"ש, וממילא לא הצטרפו לחגיגה.

חשב המלך אחשורוש, ועלה בדעתו הרעיון: נביא את ושתי בכתר מלכות לראשה, ואז ודאי המתגדים יצאו מהאבל החופה אותם ויצטרפו למסיבה! – הדא הוא דכתיב "ביום השביעי... אמר להביא את ושתי המלכה".

סיים ר' שמואל את דבריו, ירד מהבימה, והשאיר את הקהל פעור פה. ותהום העיר.

הגיעו הדברים לאזני קודש הקדשים כ"ק אדמו"ר הזקן, ולא מצאו חן בעיניו.

ויהי היום ור' שמואל נכנס ליחידות אצל כ"ק אדמו"ר הזקן, וישאל אותו כיצד עלה בדעתו לעשות כן, והרי בדיוק לצורך כך כתב את אגה"ק "קטונתי" וציוה במפורש "לבלתי רום לבבם מאחיהם, ולא להרחיב עליהם פה או לשרוק עליהם ח"ו, הס מלהזכיר באזהרה נוראה".

השיב ר' שמואל: "אם היו עושים לרבי שלכם את מה שעשו לרבי שלי, אני מוכן להבטיח

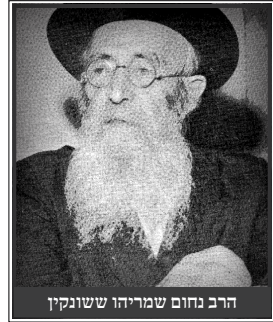
כי גם אתם הייתם נוהגים כך!!--"

תורה מן השמים!?

ר' שמע"ל באטומער (הרנ"ש ששוניקין), סיפר על עצמו שבצעירותו היה 'מבקש' שחיפש את דרכו בשבילי ההנהגה, ובאחד מהשנים נקלע לביל חג השבועות לבית-מדרש של מתנגדים, שם היה רב אחד שדרש על מאמר חז"ל "תורה מן השמים", והקשה על כך שאלות מכיוונים שונים, שהרי מלבד תורה שבכתב – כל התורה היא 'מן הארץ', וכיצד אפשר לומר 'תורה מן השמים'. ובכלל, מי אמר ש'תורה מן השמים', אולי זה בכלל חז"ל המצאה של מישוהו.

אחרי שהוא האריך שעות רבות בדרשתו, הוא תירץ את כל השאלות שהקשה בתחילת הלילה, ויישב דבר דבור על אופנו והוכיח בראיות ברורות שאכן תורה מן השמים.

שנים לאחר מכן, כשר' שמע"ל כבר מצא את דרכו בנתיבות היהדות והפך לתמים מן המניין היושב בצילו של אדמו"ר הרש"ב, הוא היה נוכח לביל שבועות בעת שאדמו"ר הרש"ב אמר מאמר חסידות בו ציטט את אותו משפט מחז"ל, 'תורה מן השמים', והקשה על כך כיצד אפשר לומר ש'תורה מן השמים' – אש ומים, חסד וגבורה, והרי התורה היא הרבה למעלה מזה, 'אורייתא מחכמה נפקת', ו'חמדה גנוזה' שהקב"ה עצמו משתעשע עמה וכו' וכו'.

הרב נחום שמריהו ששוניקין

וכאן בא ביאורו של אדמו"ר הרש"ב על פי חסידות, שחסד וגבורה הוא רק כפי שהתורה ירדה למטה כאן לעולם הזה והתלבשה במצוות מעשיות, אסור ומותר, כשר ופסול, טהור וטמא, שחילוקים אלו הקשורים עם חסד וגבורה הם רק כפי שהתורה ירדה ונשתלשלה לעולם הזה, אך כפי שהיא 'חמודה גנוזה' היא אכן הרבה למעלה מזה. ולאחר אריכות הביאור התיישבו דברי חז"ל על מקומם.

ואז, יצא לר' שמע"ל באטומער לחשוב לעצמו מה היה קורה אילו הוא היה נרדם בתחילת הלילה, אחרי שהוא שמע את השאלות ועוד לפני שהוא הספיק לשמוע את התשובות, או אפילו אם הוא היה נשאר ער, אבל התשובות לא היו כל-כך 'נתפסות' אצלו כמו השאלות: אצל אותו בעל-מוסר, הוא היה עלול לצאת עם שאלות של כפירה שהיו מקעקעות לו את יסודות האמונה ומוציאות אותו לתרבות רעה, ואילו אצל אדמו"ר הרש"ב בדיוק להיפך – קדושת התורה ומעלתה היו מתקבעות אצלו בנפש הרבה יותר חזק והרבה יותר פנימי, שהרי התורה היא הרבה הרבה למעלה מהרובד ה'חיצוני' שרואים בקריאה שיטחית של דברי חז"ל.

תוקף יהודי

בשנת תשס"ח פשטו שלטונות ההגירה הרוסיים על הישיבה במוסקווה ועצרו את רוב הבחורים שששהו שם ללא אישור ממשלתי. לאחר משפטים ארוכים ומייגעים, שלחו אותם אל מחוץ לגבול. הרב קוגן, הגיע לאחזמ"כ למשרדי הממשלה, דפק על השולחן ואמר: "אמנם הצלחתם לגרש את הבחורים, אך הישיבה תמשיך להתקיים".

הפועל-יוצא של הכרזה זו במשרדי הממשלה היתה, שהממשלה התפעלה כל כך מהתוקף החסידי שלו עד שהחליטה להעניק מדליית כבוד לרב קוגן.

במעמד קבלת המדליה, הבחין הרב קוגן שעל המדליה ישנו תבליט של צלב, וכשהגיע תורו, אמר שמדליה זו הינה יותר מידי מכובדת בשבילו... גם הנסיונות האחרים להביא לו מדליות אחרות כשלו, בעקבות הצלב שהתנוסס עליהם, עד שהבינו את כוונתו ונתנו לו מדלי' בלי צלב...

"הוא הפריע לי, אז תלשתי אותו"

בליל חתונתו של ר' יוסק'ה מייזליש, הת' פינחס גרינבערג ליווה אותו ואת זוגתו לדירה, ושם נפל כרע שדוד ונרדם על הספה. כשהוא התעורר, הוא לא מצא את הכיפה שלו, "ויפן כה וכה", והוא ראה כיפה שחורה מונחת על השולחן. הוא לא חשב יותר מידי, חבש את הכיפה לראשו והלך לו לדרכו.

כשהחטן הטרי התעורר, הוא חיפש את הכיפה של אדמו"ר הריי"צ שהוא חבש אתמול בשעת החתונה, וכל חיפושיו לא נשאו פרי. הכיפה נעלמה כלא הייתה והדבר הסב לו עגמת נפש רבה. חלפו כמה שבועות עד שעלה בדעתו לשאול את פינחס אולי הוא יודע לאיפה הכיפה נעלמה.

"אתה מתכוון לכיפה שהייתה על השולחן? - לא מצאתי את הכיפה שלי, אז לקחתי את הכיפה הזו". ותוך כדי דיבור שלף את הכיפה מהראש, ונותן אותה ליוסק'ה.

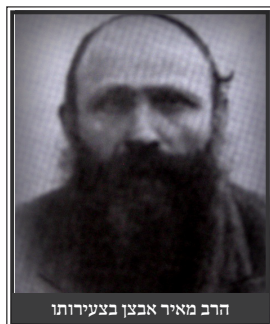
ר' יוסק'ה קיבל את הכיפה בהתרגשות לידי, בוחן את הכיפה מכאן ומשם, עד שהוא קולט מה נראה לו מוזר בכיפה: "ואיפה הכפתור שהיה תפור למעלה?".

"אה... הוא הציק לי בראש, אז תלשתי אותו"...

לאחר שנרגע, סיפר לו ר' יוסק'ה שהכיפה הזו היא הכיפה של כ"ק אדמו"ר מוהריי"צ, ופינחס נחרד כולו: "כל השטויות שעברו אצלי בראש תחת הכיפה הזאת?!...".

כסיל כאוולתו

בתקופת המשפט בתשמ"ז, חסידים רבים היו נוסעים לבית המשפט בכל יום שהיה דיון, וביניהם גם זקני החסידים שהיו יושבים בבית המשפט למרות שלא הבינו מילה באנגלית, ופשוט היו יושבים שעות על גבי שעות ואומרים תהילים להצלחת המשפט.

הרב מאיר אבנן בצעירותו

בין החסידים, היה גם ר' מאיר אבנן, שפגש פעם בשירותים של בית המשפט במנוול בעצמו, שניסה לשכנע אותו לעבור לצד שלו: "מילא הצעירים שלא מבינים כלום מחייהם ולא ראו את סבא, אבל אתה הרי...".

ור' מאיר בלי לחשוב פעמיים אמר לו שאת מה שהוא עשה בשירותים הוא היה אמור לעשות עליו...

כשהם חזרו לאולם בית המשפט, המנוול התלונן על ר' מאיר שהוא מטריד אותו במעשים שלא יעשו, והשופט לא היה מוכן להאמין: "איך יכול להיות שאדם עם זקן לבן שמתפלל בכיפות יעשה כאלה דברים".

”במים לא נטבע, באש לא נשרף...”

זוגתו של ר' צבי הירש גאנזבורג נפטרה בצעירותה ביום שני של חג הסוכות תש"ל. על-אף פטירתה, ר' הירשל הלך באותה שנה לתהלוכה לביל שמתת תורה יחד עם חמשת ילדיו היתומים, ושם רקד והרקיד בבית הכנסת באופן מפליא, עד כדי כך שלא היה ניכר עליו כלל כל מה שעבר עליו באותם הימים.

כשהגיע חזרה ל-770 הרבי היה באמצע התוועדות, ובסיום השיחה, הוא התחיל את הניגון הידוע "אי וו וואדיע מי נייע פאטאנים אי וו אנגייע מי נייע סגארים..." [= גם במים לא נטבע, גם באש לא נשרף], והרבי הביט עליו במבט חודר. ולפתע הרבי נעמד על רגליו מכיסאו, דחף את הכיסא אחורנית בעוצמה עד שהכיסא כמעט נפל, והחל לרקוד על המקום בצורה מיוחדת ובלתי רגילה, ופנה לעבר ר' הירשל והניף בידו הקדושה בחזקה לעידוד במשך רגעים ארוכים!

ר' צבי הירש גאנזבורג

(את ניגון זה החל הרבי לנגן בעצמו ביום ב' דחג הפסח של אותה שנה, והתבטא עליו: "הניגון שיצא לאחרונה מאחורי מסך הברזל", וגם באותה הזדמנות הרבי נעמד על רגליו ורקד מלוא קומתו זמן ארוך).

להתקשר מחדש כל יום

בשנת תשמ"ח הר' גרשון מענדל גרליק שליח הרבי במילאנו שבאיטליה התוועד בזאת הקטן בו' תשרי, ודיבר בחיות על כך שכל שנה יש רבי חדש, ומי שלא מתקשר לרבי החדש עם ההוראות החדשות הוא לא מקושר לרבי וכו' וכו'. אחרי שהוא סיים לחזור על המשפטים הנ"ל עשרות פעמים, הוא התחיל למנות כמה פעמים הוא זכה להתקשר לרבי 'חדש'. הוא ספר שוב ושוב ושוב, וכביכול התבלבל, ושוב התחיל לספור, וכשנגמרו לו אצבעות הידיים אז הוא הוריד את הנעליים והגרביים, שם על השולחן, וספר עם אצבעות הרגליים, וחוזר חלילה, וכך הוא ספר הלוך ושוב במשך שעות ארוכות כשהנקודה היחידה שהוא חזר עליה שמי שלא מקושר לרבי העכשווי הוא לא מקושר לרבי, ומי שלא תשמח ותשמח – הוא לא קשור לרבי.

זה היה חציו הראשון של הלילה. בחציו השני התוועד ר' גרשון מענדל תוך בכיות והתיפחויות סביב הפסוק "הנה מטתו שלשלמה ששים גיבורים סביב לה"...

להיות מקבל אמיתי

מספר הרב משה ארנשטיין משפיע ראשי בישיבת חח"ל צפת: ר' שמואל גרונם אסתרמן, היה מראשוני המשפיעים בתומכי תממים ליובאוויטש בהיותה עוד בעיירה ליובאוויטש. מסופר שבהגיעו לליובאוויטש אמר הרבי הרש"ב מאמר ארוך ועמוק ביותר. אמר הרבנית רבקה ששמעה את המאמר מעזרת הנשים, שאלה לאחור מעשה את בנה הרבי הרש"ב בשביל מי הוא אומר את המאמרים האלה, והרבי ענה לה, "לאחרונה הגיע לכאן בחור צעיר", זה היה ר' שמואל גרונם.

ר' גרונום גדל בילדותו בזעמבין, בצילו של המשפיע ורב הקהילה ר' אברעמקע ז'עבינער, ור' גרונום שהיה נער צעיר כרוך אחריו תמיד. בכל חתונה ברית מילה או בר מצוה שהרב היה נוכח, היה משתחל גם הוא למקום.

באחת הפעמים שנכנס ר' גרונום למקום השמחה, החל לצעוק עליו בעל השמחה איך הוא מעז להגיע לכל מקום, איזה נער חצוף, מכלה ממונם של ישראל וכו' וכו', ורצה לגרש אותו.

גרונום התחנן על נפשו, הבטיח שלא ייגע בשום פיסה מהאוכל, "האמן לי", הוא הצטדק, "הגעתי רק כדי לזכות לשמוע עוד איזשהו ווארט חסידי מהרב..."

ואולי יש לומר שבזכות זאת שבבחרתו היה מקבל אמיתי, זכה שכל הלימוד וכל הביאורים על התניא במשך למעלה ממאה שנה, היו מיוסדים על הביאורים שהוא ביאר ולימד...

מה ש-96 יכול לפעול..

בשנות הכ"פים ר' ראובן דונין ביקש מר' יעקב מנחם רייניץ לבוא לסייע לו בפעילות בשמחת תורה בשליחות הרבי בחיפה.

בבוקרו של יום, ראובן לא הסכים לרייניץ לעשות קידוש על יין, ואף כשניסה למזוג לעצמו סמירנוף דעתו של ראובן לא היתה נוחה, והוא לא נתן לו לקדש אלא על משקה...96%

כטוב ליבם במשקה, יצאו השניים לרחוב תפסו כמה ילדים, השקו אותם, והתחילו לרקוד איתם ברחובות חיפה עם השיר שהיה טרנד באותם ימים: "טוב טוב ללמוד תורה...". זה היה מחזה 'קצת' מוזר של שני צעירים מזוקנים ושיכורים שמתסובבים ברחוב עם חבורת ילדים שאינם שומרי תורה ומצוות, ושרים איזה שיר על לימוד התורה באמצע שעות אחר הצהריים.

ר' צבי הירש גאנזבורג

שלושים שנה עברו מאז, ובאחד מימי שישי ר' יענקל רייניץ מקבל טלפון מראובן דונין, שבמקום לדבר איתו כאחד האנשים, הוא מזמר לו בקולי קולות באוזן: "טוב טוב ללמוד תורה...", לקח זמן עד שראובן נרגע, והתחיל לספר לרייניץ שלא ידע מה ראובן נפל עליו באמצע יום שישי בהיר, במה דברים אמורים.

מתברר שבבוקרו של יום ראובן יצא למבצעים והסתובב בבניין משרדים בחיפה, ופתאום באחד מהחדרים שהוא נכנס קופץ לעברו עורך דין מכובד ומתחיל לקפוץ ולשיר איתו "טוב טוב ללמוד תורה...". כמו שרייניץ לא ידע מה ראובן נופל עליו, גם ראובן לא ידע מה אותו עורך דין נופל עליו, ורק אחרי דקות ממושכות של ריקודים, הסביר העורך דין שעד היום הוא זוכר לטובה את אותו שמחת תורה...

מאז פגישה זו, אותו עורך דין התקרב לשמירת תורה ומצוות וכו' וכו'.

הרימו אצבע

פעם שאלו את הגביר החב"ד די שמואל אייזיק פופאק האם הוא היה מאלו שהרימו את האצבע בפורים תשט"ו. והוא ענה מיניה וביה: "ודאי, שאלו מי רוצה להיות עשיר, מייד הרמתי את היד אני רוצה, חבל שלא הרמתי את שתי הידיים..."

איפה היית במאמר?!

בש"פ שמיני תשכ"י, ההתוועדות התארכה וא' מזקני החסידים הגיע בסמוך לשקיעה והודיע לרבי שצריך להתפלל מנחה, והרבי נזף בו: "כשאמרו את המאמר לא היית פה, ועכשיו אתה מגיע לומר דעות?!...".

המיטה של זושא

אחיו של ר' זושא ווילימובסקי התגורר בפלטבוש, ואחרי ריבוי שנים שלא נפגש עם אחיו ר' זושא הגיע ר' זושא לרבי והוא הגיע לקחת אותו משדה התעופה. האח רצה לקחת אותו קודם לביתו שבפלטבוש שינוח קצת מעמל הדרך, יראה את המשפחה ואת הילדים, ואחר כך הוא ייקח אותו ל-770, אבל ר' זושא התעקש נמרצות שהוא מגיע דבר ראשון ל-770.

ר' זושא ווילימובסקי

כשהם הגיעו, הצביע ר' זושא על ספסל מסויים ואמר לאחיו: "זהו. אתה רואה את הספסל? – אני כאן! אני מבטיח לך שאני לא אז מכאן לשום מקום. בכל שעה ושעה שתרצה, אתה יכול להביא את האשה והילדים, ואני אשמח לראות אותם. עד שתביא אותם, אני אשכב לישון על הספסל הזה..."

כרטיס הגרלה

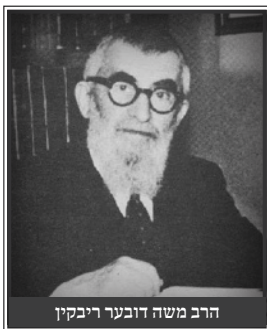
ר' משה מרוזוב התלונן פעם ביחידות אצל כ"ק אד"ש על קשיי הפרנסה, והרבי ענה לו שיקנה כרטיס הגרלה.

לאחר זמן שלח הרבי את הר' יהודה לייב גרונר לבדוק מה בסוף היה עם ר' משה, וכשר' לייבל שאל אותו האם הוא ביצע את הוראת הרבי, השיב ר' משה בחיוב. הרבי שאל אותו במה הוא זכה, והוא ענה שהוא השתתף בהגרלה באהלי תורה, וזכה בסט 'ערוך השולחן'...

חסיד בלי זקן?

ראש ישיבה תורה ודעת הרב דובער ריבקין התגורר באיסטערן פארקווי, והיה חסיד חב"ד מבחירי תלמידי תומכי תמימים ומגדולי מקושרי כ"ק אדמו"ר הרש"ב, אך בפועל מחמת מעמדו כראש ישיבה ליטאית, נהג לעיתים שלא כמו חסיד חב"ד מן השורה, וכך היה נוהג להניח את נרות החנוכה על החלון, ואת הזקן היה מקצץ...

כידוע, כאשר הרבי דיבר בשיחה כלפי יהודי מסויים, הרבי היה משנה את הפרטים על

הרב משה דובנר ריבקיין

מנת שלא כולם יבינו על מי מדובר, ושהדברים באמת יפעלו את פעולתם ולא סתם יפגעו ביהודי מסויים.

באותם שנים, הרבי דיבר על מנהג חב"ד להניח את החנוכיה דוקא בפתח החדר, והסביר שא' הסיבות לכך היא כדי שיהיה ניתן לבדוק במשך כל זמן ההדלקה שהנרות לא כבו, ובאם הם כבו - לחזור ולהדליק אותם בתוך החצי שעה.

ואז הרבי המשיך בבת שחוק: "ואם החנוכיה תהיה מונחת על החלון, הרי כאשר הוא יגיע לבדוק האם הנרות עדיין דולקים, ישנו חשש שהאש תיתפש בשערות זקנו..."

באותה התועודות הזכיר הרבי גם את דברי כ"ק אדמו"ר מהוריי"צ שמבין תלמידי ישיבת תומכי תמימים הרי שמהתמימים הנחשבים לד' שבד' יהיה יותר נחת מהא' שבא', ובכך רמז שאף שמתמימים דוגמת ר' מענדל פוטערפאס היה נחשב בתומכי תמימים דליובאוויטש כד' שבד', והר' ריבקיין היה נחשב הא' שבא', הרי כשהדבר הגיע לידי מבחן בפו"מ דווקא אצל אלו שנחשבו לד' שבד' ניכרה הרבה יותר המסירות נפש וההתקשרות לרבי מעל כל שיקול אישי.

(יחד עם זאת, פעם התבטא הר' ריבקיין בפני אחד מהחסידים שהוא לא מבין מדוע טוענים כלפיו שהוא לא מקושר, שהרי הוא מקפיד להשתתף בכל ההתועודויות שהרבי עורך).

עבודה לחוד ומשפחה לחוד

כאשר הבת של חודקוב הגיעה לגיל השידוכים, ומצאה את זיווגה ההגון, הכניס הרב חודקוב פתק לרבי, וביקש ברכה לשידוך. כשהתשובה החיובית יצאה מהחדר, הוא הרים טלפון למשפחת החתן המיועד, ואמר להם: "שלום, מדברים ממזכירות כ"ק אדמו"ר שליט"א, הרבי ענה על השידוך...". כשהוא סיים למסור את ההודעה, הוא ניתק את הטלפון, שם כסף בקופה כתשלום על שיחה פרטית שהוא מבצע מחדר המזכירות, והתקשר שוב פעם: "מזל טוב! מדבר המחותן..."

דאגה לשלום הרב חודקוב

בפעם הראשונה שהרבי חילק שטרות של חמש דולר, חודקוב עמד מהצד ולא ידע כיצד לעכל זאת עד שהקרובים אליו חששו לשלומו. בהשערה גסה הרבי חילק באותו מעמד \$5,000 שבהשוואה להיום עולים לסכום השווה ערך ל-\$50,000...

אצלנו בודאי לא...

חברי הוועד להפצת שיחות ערכו פעם שיחה של הרבי העוסקת בענין שמירת השבת ומיוחדותם של בני ישראל, ובתוך הדברים כתבו משפט שהיה זכור להם ששמעו אי-פעם: "יותר משישראל שמרו על השבת, השבת שמרה על ישראל".

כשהכניסו את עלי ההגהה אל הרבי, הרבי סימן את המשפט בעיגול, וכתב: "מנין המקור?".

כמו פעמים נוספות אחרות בהם נתקלו בציטוט שלא מצאו את מקורו, ניגשו חברי הועד למשפיע ישיבת תורת"ל המרכזית ב־770 החסיד ר' שלום מרוזוב שהיה בעל זכרון מופלא, ושאלו אותו אם המשפט הזה זכור לו.

ר' שולם השיב: "בא אונז זיכער נישט, אפשר בא חיים נחמן" [= אצלנו ודאי לא, אולי אצל חיים נחמן (ביאליק)]...

אמרות ופתגמים

מי יתן טהור מטמא

ר' הלל מפאריטש התוועד פעם בפסח שני, ובאמצע ההתוועדות עבר במקום מתנגד וצעק לו "הילקע! זה חג של טמאים!". ענה לו ר' הלל: "טמאים שנעשו טהורים". כאשר המשיע ר' ניסן נמנוב סיפר אנקדוטה זו, ביאר שתשובתו של ר' הלל מבטאת למעשה את המהות של חסידים, שהם לא מחזיקים מעצמם טהורים, אלא טמאים שנעשו טהורים, וזה ע"ד הידוע שאדמו"ר הזקן רצה לקרוא לחסידים בעלי תשובה.

עובדה נשמתית

היה יהודי רוסי בשם פרופסור כשדן, שהתקרב לתומ"צ, ובכל פעם שהיה מגיע אל הרבי, היה מתארח אצל הר' יואל כהן. בא' השיחות ביניהם שאל אותו ר' יואל, כיצד הוא התקרב לתומ"צ, והרי הוא היה קומוניסט מושבע, והוא גם לא ראה הנהגה יהודית אצל אביו או סבו, וכיצד קרה פתאום שהוא התקרב?

אותו פרופסור ישב וחשב כמה דקות, ובסוף אמר: "כנראה שמה שכתוב בתניא שלכל יהודי יש נשמה אלוקית, זו פשוט עובדה...".

הוא מפחד להישבע

הר' יואל כהן התבטא פעם על ה'אמונה' של מתנגד: "הוא מפחד להישבע בספר תורה שיש אלוקים בעולם..."

מתנגד נשאר מתנגד

פעם מתנגד ליטאי שאל את הר' יואל כהן כיצד יכול להיות שבכל תורת חסידות חב"ד לא מודגש גודל מעלת התורה, ור' יואל כמענה מיהר לפתוח לו את פרק ה' בתניא שם מוסבר באריכות גודל ההפלאה שבלימוד התורה, שבאמצעותה נפעל "יחוד נפלא שאין יחוד כמוהו ולא כערכו נמצא כלל בגשמיות להיות לאחדים ומיוחדים ממש מכל צד ופנה".

אותו ליטאי לא קלט, והמשיך להקשות: "שוב מדובר פה על הקב"ה, אני רוצה לראות אם מוסבר בחסידות חב"ד על הערך והמעלה של לימוד תורה כשלעצמה..."

רק חציר משובח

הר' יואל כהן סיפר על כפרי אחד שפגש את חבר שלו ושתה מהחלב של הפרה שבחצר, ושיבח אותו מאוד. בסיום הביקור שאל אותו כיצד מייצרים כזה חלב טוב, וחבר שלו השיב בפשטות שמאכילים את הפרה בחציר משובח שעולה יותר כסף. לאחר שבוע הגיע החבר בצעקות ובטענות שהחלב לא השתפר, וענה לו חברו: "מה נראה לך, שמשבוע אחד שהם טועמים קצת אוכל טוב הם ישתנו? – הפרות שלי אוכלות מאז שהם נולדות רק חציר כזה. הם לא טועמות, אצלם זה האוכל". והנמשל הנוגע אלינו, שאי אפשר להסתפק בזה שאנחנו טועמים מידי פעם מהחסידות ומהשיחות של הרבי, צריך לאכול רק את זה, צריך שזה יהיה הדבר היחיד שעליו אנחנו גדלים, עם זה אנחנו חיים ואת זה אנחנו נושמים!

להפסיק לעמוד מול המראה

הר' יואל כהן נתן משל בנוגע לכך שלפעמים במקום להיות מונחים בענינים של הרבי ישנם חסידים שעומדים כל הזמן מול המראה ובודקים האם הם כבר השתנו:

פעם היה אדם שחלה באנורקסיה, והרופא אמר לו שהוא מוכרח להשמין, וא' מהעצות שהוא נתן לו היה לאכול ריבוי שמנת. אותו אדם לקח את גביע השמנת, נעמד מול המראה, אכל כף של שמנת, ובדק את עצמו לראות אם הוא כבר השמין. לקח עוד כף, ושוב פעם הסתכל לראות אם הוא כבר השמין, וכן הלאה והלאה...

תלוי איך מסתכלים...

איתא בגמ' שלעתידי לבוא הקב"ה מוציא חמה מנרתקה, "רשעים נידונין בה וצדיקים מתרפאין בה", מהמדרש הזה מובן שכולם יהיו באותו עולם, אבל באותו עולם עצמו, הכל תלוי איך מסתכלים, יכול להיות שמאותה השמש ממש ישנם אנשים המתענגים ממנה ומתרפאים בה, וישנם כאלה הסובלים ומתענים ממנה.

משלו חסידים למה הדבר דומה? ליהודי שניתנה לו ההזדמנות לבוא ולחזות בהבדלים בין ג"ע לגהינם. בהיכנסו לגהינם, ראה מנות אוכל גדושות לעיפה, ממטיב השפים, אך הסכו"ם היה כ"כ ארוך, עד כדי שהאנשים שניסו לאכול, נתקיים בהם הפסוק "בעיניך תראה ושמה לא תבוא". נכנס אותו האיש לגן עדן, וראה את אותם מנות אוכל, עם אותם סכו"ם, אך במקום שכל אחד יחשוב רק ע"ע, בגן עדן – האכילו האנשים אחד את השני...

הקסם היהודי השחור

פעם התארח אצל הגביר ר' שמואל אייזיק פופאק קבוצת סטודנטים יהודיים. בשבת בבוקר הוא יצא איתם אל המקווה הסמוך, שהיה מלוכלך ומגעיל. הסטודנטים נרתעו לאחור ואמרו בחשש "ראביי אתה לא מתכוון שנכנס למים השחורים הללו", והוא שאל אותם בפליאה: "לא שמעתם אף פעם על הקסם היהודי השחור?!". תוך שתי דקות כולם היו בתוך המים...

ר' שמואל אייזיק פופאק

גן עדן של קומוניסטים

כשהמשייע ר' דוד קרץ ע"ה למד בישיבת תות"ל בכפר חב"ד, התרכזה כל פעילות הישיבה בבניין שמשמש כיום כפנימיה, כאשר בקומה הראשונה התקיימו סדרי הלימודים. באותו זמן עמלו הפועלים על הקמת הבניין הסמוך, המשמש כיום כבניין הלימודים.

המשייע ר' דוד קרץ

בין הפועלים שעסקו בבנייה בישיבה, היה גם אחד שבדעותיו היה קומוניסט 'שורף', דבר שהיה מצוי בין יהודים תושבי אה"ק בימים ההם.

בא' מהימים ר' דוד חמד לו לצון ואמר לאותו פועל שעמד על הפיגומים "אתה יודע שגם אדם הראשון היה קומוניסט". אותו פועל ניפח את חזהו בגאווה, אבל זה רק גרם למשפט הבא שיהיה יותר מכאיב: "גם אדם הראשון לא היה לו מה לאכול ומה ללבוש, והוא קרא לזה 'גן עדן'..."

אותו קומוניסט כל כך התרגז, עד שהוא השליך על דוד את הפטיש שהיה לו ביד באותו רגע. רק בנס הפטיש לא פגע בו...

ירבה לו סוסים, אבל סוסים טובים!

המשייע ר' ראובן דונין הוזמן פעם להתוועדות באחת מישיבות תות"ל בארץ, אלא שכשהוא הגיע התמימים היו עסוקים עם האוכל ולא ממש הקשיבו לו.

כשנמאס לראובן מהסיטואציה, הוא שאל את הבחורים איך אפשר לדעת כמה כח יש לסוס? הוא מותיב והוא מפרק: "מרעיבים אותו כמה ימים, ואז משחררים אותו מול חבילת חציר – לפי העוצמה בה הסוס מתנפל על האוכל, אפשר לראות כמה כח יש לו.

"אפשר לראות שאתם סוסים טובים..."

שיח משפיעים

בא' מהפעמים שהזדמן לר' מענדל פוטרפס להיפגש עם ר' ניסן נמנוב, הוא התחיל להסביר לו שהבחורים של פעם הם לא הבחורים של היום, והם הרבה יותר נעלים, ומסורים לרבי, וכו' וכו', וממילא – מה אתה כל כך 'יורד' עליהם ותובע מהם.

ור' ניסן ענה לו שאדרבה – אם הם יותר נעלים, ממילא אפשר לתבוע מהם יותר...

מי יותר גדולה הגאווה או התאוה?

בישיבת תומכי תמימים שהוקמה במחנה הפליטים בפאקינג, לא הי' אוכל. בא' הימים הגיע משלוח מיוחד שכלל חתיכות חמאה, אך ההידור בכשרות שלהם היה מוטל בספק.

א' התמימים ניגש אל המשגיח (ביודעו שהמשגיח עצמו לא אוכל זאת), והתייעץ איתו האם אפשר לאכול את החמאה, שהרי זה לא גלאט כשר....

המשגיח קלט מה מהותו של הבחור העומד לפניו, והשיב לו בחריפות חסידית: "אם הגאווה שלך יותר גדולה מהתאוה שלך – אל תאכל. ואם התאוה שלך יותר גדולה מהגאווה שלך – אז תאכל לתיאבון..."

ברכה שכזו

אלי לנדא התבטא על הקאָך בלימוד הדבר־מלכות: "לא ידעתי ש"ישן מפני חדש תוציאו" יכול להיות גם קללה".

הצרות של הבחורים בתומכי תמימים...

ר' מענדל מרזוב נכנס פעם למטבח של הישיבה באהלי תורה וראה את המבחר ה'עצום' שיש שם לבחורים, הוא פנה להנהלת הישיבה בטענות שהם 'שוברים' את הבחורים, והסביר: "פעם בתומכי־תמימים, לא היתה לתמימים התלבטות מה לאכול. כשהיה אוכל, היו אוכלים אותו ואומרים תודה, וכשלא היה, לא היו אוכלים, והיום, בחור נכנס לחדר-אוכל, והוא לא יודע מה לשים בצלחת..."

הכח של משה שבדור

הר' יואל כהן נשאל פעם על ידי יהודי א' כיצד הרבי מוסיף בן חמישי, והרי משה רבינו כתב בתורה רק אודות ארבעה בנים, ור' יואל השיב בפשטות "מה הבעיה? הרי הרבי הוא גם משה רבינו!..."

הסכמה על לקוטי שיחות

בפעם אחרת נשאל הר' יואל כהן האם יש א' מהרבנים גדולי הדור שנתן את הסכמתו על הלקו"ש, ור' יואל השיב לו בתמיהה: "בשביל מה צריך? – הרי כבר יש הסכמה מגדולי ישראל על התניא. זה רק פירוש..."

חסיד אינו מרומה

ר' מענדל פוטרפס אמר שנוסח האיחול הוא "חסיד, ירא שמים, ולמדן", ולכאורה הרי הנקודה הבסיסית לכל עניני עבודת ה' היא היראת שמים, זאת ועוד, ש"לא עם הארץ חסיד", ואם כן לכאורה היה צריך להיות 'ירא שמים' ברישא, הדר למדן, ורק לאחר מכן חסיד?!

אלא, תירץ ר' מענדל, שבאם הוא לא יהיה חסיד, הוא ירמה את עצמו שהוא למדן, וירמה את עצמו שהוא ירא שמים, וממילא הוא לא יגיע לשום מקום. ולכן סדר האיחול הוא שיהיה קודם כל חסיד, וידע מעמדו ומצבו בעבודת ה', ורק לאחר מכן, שיהיה ירא שמים – באמת, ולמדן – באמת...

ר' מענדל עובר לפני הרבי

און מ'מיינט זיך אליין...

בכפר חב"ד היה בחור תמהוני ממשפחה חב"דית, ומידי פעם היה מגיע לבית הכנסת 'בית מנחם' ומתפרץ בצעקות וכדו'. באחת הפעמים, עמדו ר' שליימק'ה מיידינצ'יק ור' מענדל פוטרפס אחד מול השני במבואה של 'בית מנחם', ואותו בחור תמהוני הגיע וצעק:

"אלע שרייט אלעמאל רעבע רעבע רעבע און מ'מיינט זיך אליין" [= כולם צועקים כל הזמן 'רעבע רעבע רעבע', ומתכוונים רק לעצמם].
ר' מענדל ור' שליימק'ה הסתכלו בחיך אחד על השני, והנהנו לאות הסכמה...

וראית בשביה אשת יפת תואר

ר' בנצ'ע שמטוב

שח ר' בנציון שמטוב: פרשת כי תצא, העוסקת באשת יפת תואר, מדברת ב"מלחמת הרשות", ואם כן, הרי יש בודאי עניין זה גם במלחמת הרשות הרוחנית.

לפעמים יוצאים לעבודת ה', ואז נראה שעבודת ה' של היהודי השני יותר טובה! כל הבחורים מגדלים את הזקן, הפאות הזהובות מסתלסלות, קול הנגינה שבוקע מפעם לפעם, מעורר לבבות, וכו' וכו' - ממש אשת יפת תואר.

מציע הכתוב, "והבאת אל תוך ביתך", תיקח אותו לבית שלך, תתבונן בו במשך חודש שלם, ואז תבדוק האם מאחורי היופי החיצוני ישנו גם תוכן פנימי, הם האנשים העומדים מאחורי הפאות הזהובות אכן יכולים להיקרא בתואר "עבדי ה'", ומבטיח הכתוב - "סוף שתתבזה עליך"...

על מה צריך להתחרט

פעם ישבו חסידים בהתוועדות, ואחד מהם אמר לחברו: "איך אתה יכול להתחרט על מה שכבר עשית, אם עדיין לא התחרטת על מה שעדיין לא עשית?!"...

ללמוד את היסטוריה

ר' ניסן נמנוב קרא פעם לאחד מתלמידיו ואמר לו: "כשם שבצבא נוהגים לקחת את החיילים החדשים שנכנסים לעבודת הצבא ולהראות להם את ההיסטוריה של הצבא, 'כאן נלחם גנרל פלוני' ו'כאן נערך קרב פלוני', כך גם אצל חסידים, צריך לדעת ההיסטוריה של תולדות החסידות ותולדות רבותינו נשיאינו", ור' ניסן הורה לו לקרוא 'התמים'.

'דידן נצח' שכזה...

ראובן דונין התבטא פעם בהתוועדות: "בשלימות הארץ הרבי ביקש מאיתנו לעשות ולפעול, וטראו מה קרה. ב'מיהו יהודי' היה אותו דבר, וכשהרבי ניצח במשפט הספרים אחרי שהוא עשה את הכל בעצמו ולא סמך עלינו - אנחנו עוד מעיזים לצעוק ולשיר 'דידן נצח'!"...

לא לתת עצות לרבי. פשוט לעשות!

אחרי ההתוועדות דייט כסלו תשנ"ג שהרבי במשך שעות ארוכות סימן בידו הקדושה לחסידים, היו כמה התוועדויות והתכנסויות בהם ניסו החסידים להבין מה הרבי רוצה. בין המתוועדים היה השליח ר' לייבל כפלן ע"ה שדיבר מאוד חזק ואמר שהוא לא מבין איך יכול

להיות שחסידיים נותנים לרבי עצות, ולדעתו מה שהרבי רוצה זה פשוט מאוד: "אז מזאל טאן!" [= שיעשו!].

הכל מפסיק לעבוד, אבל הצד השמאלי...

ר' שלום פויזנער היה שליח הרבי בפיסטבורג במשך שנים רבות, ובשנותיו האחרונות כוחותיו לא עמדו לו והוא עבר להתגורר בארץ הקודש אצל חתנו הר' אברהם יצחק ששונקין שליח הרבי בחבל התענכים.

בשנותיו האחרונות הגיע לבקר אותו א' החסידיים, והתבקש להמתין בסלון מספר דקות עד שיביאו אותו. לקח זמן ניכר עד שסיפרו לר' פויזנער שהגיעו לבקר אותו ועד שהוא לבש על עצמו את החולצה והגיע בצעדים איטיים לסלון כשהוא נעזר בהליכון. כשסוף סוף התיישב, פנה אליו אותו חסיד ושאל אותו לשלומו, והוא שקע במחשבות עד שהשיב לו בשנינות חסידית: "הרגליים כבר לא מתפקדות, הלב פועם בקושי, מערכת העיכול מתקשה לפעול, אבל אם היצר הרע עוד עובד, סימן שאני עדיין חי..."

ר' שלום פויזנער

"אני מציע שאמא תלך ללמוד בפונוביז'..."

בראשית ההתיישבות החב"דית בתל-אביב, היה הלך רוח שהתפשט בין אנ"ש שיש לשלוח את הילדים לישיבות נחשבות דוגמת פונוביז' כדי ש"יצא מהם משהו", ואילו ישיבת 'תומכי תמימים' היא בעיקר 'קדושה', אבל מי שרוצה שהבנים שלו יצאו למדנים לא יצליח בחב"ד, ועל כן את הילדים שיש להם ראש טוב צריך לשלוח לישיבות לא חב"דיות, ומה טוב אצל המתנגדים...

פעם, ר' פול'ע כהן ניגש לבן שלו ר' יואל, ואמר לו: "אמא אומרת שיש לך ראש טוב וכדאי שתלך לפונוביז' וככה תגדל להיות ראש ישיבה".

ויואל לא התבלבל וענה לו מייד: "לאמא יש ראש יותר טוב. אני מציע שאמא תלמד בפונוביז' ותהיה ראש ישיבה..."

שמים וארץ

חסיד אחד אמר: כשנישאתי, התנית עם רעייתי שב"מילי דשמיא" - אהיה אני בעל הבית, אחליט ואקבע מה וכיצד

לעשות; ואילו ב"מילי דעלמא" רעייתי תפסוק וכדבריה כן יקום.

מה אבל אעשה - טען החסיד - שביחס לכל הענינים באשר הם טוענת היא שהם "מילי דעלמא", ואני אומר שהם "מילי דשמיא"...

לזכות

החתן התמים הרב אהרן משה שי'

והכלה מרת דבורה תחי'

דורון

לרגל שמחת נישואיהם בשעה טובה ומוצלחת

ט"ו מנחם-אב, ה'תשע"ד

שיזכו להקים בית נאמן בישראל, בנין עדי עד, על יסוד התורה והמצוה

כפי שמוארים במאור שבתורה זוהי תורת החסידות

ויזכו לבנים ובני בנים עוסקים בתורה ובמצוות

מקושרים לכ"ק אדמו"ר מלך המשיח שליט"א

מתוך הרחבה ברוחניות וגשמיות גם יחד

ומתוך שמחה וטוב לבב

לזכות

כ"ק אדמו"ר מלך המשיח שליט"א

יהי רצון שיראה הרבה נחת מבניו התמימים בפרט,
משלוחיו, חסידיו, וכלל ישראל - בכלל
ויגאלנו ויוליכנו קוממיות לארצנו
וישמיענו תורה חדשה מפיו
בגאולה האמתית והשלימה
תיכף ומיד ממ"ש

יחי אדוננו מורנו ורבינו מלך המשיח לעולם ועד